

Ruimte voor Groen

Groenbeleidsplan Velsen 2009

Vastgesteld door de gemeenteraad van Velsen
11 juni 2009

Inhoud

0	SAMENVATTING	5
1	INLEIDING	10
1.1	De charme van Velsen	10
1.2	Aanleiding	11
1.3	Positie Groenbeleidsplan	11
1.4	Doel	12
1.5	Werkwijze	12
1.6	Leeswijzer	12
2	ANALYSE	13
2.1.	Beleidskader	13
2.1.1.	Rijksbeleid	13
2.1.2.	Provinciaal beleid	17
2.1.3.	Gemeentelijk beleid	23
2.1.4.	Beleid Nationaal Park Zuid Kennemerland en Spaarnwoude	37
2.2.	Evaluatie Groenstructuurplan 1985	38
2.2.1	Bereikte doelen	38
2.2.2	Invloed op projecten en plannen van andere disciplines	39
2.2.3	Groenstructuurkaarten	40
2.2.4	Invloed op het beheer	40
2.3.	Historische aspecten	42
2.3.1	Ontstaan en cultuurhistorie	42
2.3.2	Monumenten	43
2.4.	Groeninventaris; huidige situatie	45
2.4.1.	Kwantiteit – Velsen in aantallen	45
2.4.2.	Kwaliteit - Functie beoordeling	47
2.5.	Financiën	56
2.5.1.	Onderhoud en investeringen	56

3	VISIE	58
3.1.	Behoud en uitbreiding	58
3.2.	Bescherming en versterking Ecologische waarden	65
3.3	Kwaliteitszones / beheer	68
4	BELEIDSVOORSTELLEN	71
4.1.	De visie vertaald	71
4.1.1.	Behoud en uitbreiding	71
4.1.2.	Ecologie	73
4.1.3.	Kwaliteitszones / beheer	73
4.2.	Uitvoeringsplannen in de tijd gezet	75
5	BIJLAGEN	77
	Bronnen	79
	Hoofdgroenstructuur	81
	Ecologische structuur	83
	Kwaliteitszones	85

0 Samenvatting

Inleiding

Het doel van dit plan is om richting te geven aan de ontwikkeling en het beheer van het openbaar groen in de komende 10 tot 15 jaar. “Ruimte voor Groen” is een uitwerking van de Structuurvisie Velsen 2015 en vervangt het verouderde Groenstructuurplan Velsen uit 1985. Het ruimtelijke beleid uit de Structuurvisie is leidend en blijft ongewijzigd van kracht binnen de context van “Ruimte voor Groen”.

Analyse

Om tot een visie te komen voor de komende jaren wordt de huidige stand van zaken met betrekking tot het beleidsveld geïnventariseerd en geanalyseerd. Daarbij wordt het beleid van hogere overheden en overig gemeentelijk beleid in kaart gebracht, het vorige beleidsplan geëvalueerd, de inventaris opgemaakt en het functioneren van het actuele groenareaal beoordeeld.

Vigerend beleid

Het gemeentelijk groenbeleid geeft uitvoering aan beleid van hogere overheden, Rijk en Provincie, en sluit aan op ander ruimtelijk beleid van de gemeente Velsen.

Op rijksniveau vigeren een vijftal plannen die het groenbeleid bepalen. Daarvan is de nota Ruimte de belangrijkste. Velsen ligt temidden van groen- en natuurgebieden die behoren tot de Rijks- en Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Voor de ontwikkeling van de ecologische structuur is het nodig om tussen deze gebieden ecologische verbindingen te realiseren. Daarnaast wil het Rijk de natuur dichterbij de deur te brengen. Bij ruimtelijke ontwikkelingen in waardevolle groengebieden vindt er een zorgvuldige afweging plaats en is er een compensatieregeling van kracht.

Het belangrijkste plan op provinciaal niveau is het streekplan Noord-Holland Zuid. Uit dit plan blijkt dat er voor de toekomstige huisvesting van de bevolking 166.000 woningen in het plangebied bijgebouwd moeten worden. Voor Velsen betekent dit een bouwopgave van 2.800 woningen. De ruimte voor deze toename moet zo veel mogelijk in bestaand stedelijk gebied worden gevonden. Daarnaast moet er nieuw bedrijventerrein worden gerealiseerd. In het streekplan is de Ecologische hoofdstructuur verfijnd en uitgebreid tot een provinciale ecologische hoofdstructuur (PEHS). Hierin zijn belangrijke agrarische en natuurgebieden opgenomen, maar ook de ecologische verbindingen tussen de gebieden. Vanuit het project Noordvleugel komt de doelstelling om de verwevenheid tussen het stedelijk gebied en het omliggende landschap te versterken.

In de structuurvisie Velsen zijn alle ruimtelijke vraagstukken tegen elkaar afgewogen en zijn er keuzes gemaakt voor de verdere ontwikkeling. Sectorale ruimtelijke plannen zijn daarmee een uitwerking geworden van de structuurvisie. Het Lokaal Verkeers- en Vervoerplan van Velsen zet in op behoud van bereikbaarheid en het ontlasten van de kernen IJmuiden en Driehuis, door het verkeer langs de kernen te leiden. Stedelijke vernieuwing en concentratie in IJmuiden-Noord, Zeewijk en Velsen-Noord en het oplossen van de steeds hoger wordende parkeerdruk in heel Velsen zorgen voor verlies aan oppervlakte stedelijk groen, maar daarentegen ook voor

kwaliteitsverbetering van het overblijvende groen. De leefbaarheid van deze wijken zal door de ingrepen per saldo sterk worden verbeterd.

Het beleid met betrekking tot IJmuiden aan Zee heeft invloed op het gemeentelijke duinterrein ten westen van IJmuiden. De verdere economische ontwikkeling van het strand stond op gespannen voet met het behoud van de Ecologische Hoofdstructuur. In samenwerking met natuurorganisaties, Provincie en Rijk is de Kustvisie 2006 tot stand gekomen.

Evaluatie Groenstructuurplan 1985

Het Groenstructuurplan 1985 is aan vervanging toe. Vooral doordat het ruimtelijke beleid van Rijk en Provincie sinds die tijd sterk is gewijzigd. Zo werd er in dit plan nauwelijks aandacht besteed aan de ecologische hoofdstructuur en de daarmee samenhangende zaken. Het is nu ondenkbaar hier niet op in te gaan.

Tijdens de looptijd van het Groenstructuurplan uit 1985 zijn vooral doelen bereikt op het gebied van beheer. Zo is er een start gemaakt met een groenbeheersysteem, er zijn beheerplannen opgesteld voor de grote groengebieden, er zijn plantsoenen heringericht zodat de beheerkosten konden afnemen.

Er zijn ook groenstructuurkaarten opgesteld die onder anderen als toetsingskader dienden voor grondverkoop. Deze kaarten bleken echter niet erg goed hanteerbaar. Daarnaast is de invloed van het Groenstructuurplan '85 op beleid en projecten van andere vakdisciplines zeer gering geweest. Het plan heeft niet vaak als afwegingskader gediend bij bijvoorbeeld bestemmingsplannen of verkeersplannen. Ook de invloed op het dagelijkse groenbeheer is beperkt gebleken.

Historische aspecten

De rijke historie van Velsen wordt weerspiegeld in het groen. Binnen de gemeentegrenzen bevinden zich prachtige natuurgebieden, buitenplaatsen en belangrijke monumenten. De open ruimtes tussen de kernen geven de ontstaansgeschiedenis van dit gebied weer.

Groeninventaris

Kwantiteit

De samenstelling van het areaal groenvoorziening in Velsen is tussen 1994 en 2000 gewijzigd. Er is een duidelijke trend te zien waarbij “duur” groen, zoals sierheesters, rozenvakken en hagen, in oppervlakte is afgenomen. Daarvoor is “goedkoop” groen (meestal gras) in de plaats gekomen. Het Bomenplan 2003 heeft er aan bijgedragen dat het laanbomenbestand in Velsen stabiel wordt. Vanaf 2003 zijn in 125 lanen de laanbomen vervangen.

Kwaliteit - leefbaarheid

Groenvoorziening draagt bij aan een leefbare omgeving en heeft daardoor een positieve invloed op het welzijn en de gezondheid van de bewoners. Op basis van de leefbaarheidmonitor 2007 en de klachtenregistratie kan geconstateerd worden dat het Velsense groen ruim voldoende functioneert. Bewoners beoordelen het groen vooral op netheid.

Kwaliteit - recreatie / gebruikswaarde

Recreatie in het openbaar groen is, sinds 1997, op een goed niveau gebracht. Dit komt door de inwerkingtreding van een wet die de veiligheid van Attractie en Speeltoestellen regelt. Veel speelplaatsen zijn veiliger gemaakt en van nieuwe speeltoestellen voorzien en er is een afschrijvingssysteem ingevoerd.

Nieuwbouw, waarbij plantsoenen geheel of gedeeltelijk worden bebouwd, zorgen ervoor dat de recreatiemogelijkheden verminderen en dat de druk op het overblijvende groen toeneemt. Ook de uitvoering van de structuurvisie zal, op een aantal locaties, dat effect sorteren.

Kwaliteit - ecologisch functioneren

De ligging van Velsen in de randstad, met de bijbehorende dichte bebouwing en vele infrastructuur zorgt er voor dat, voorheen aaneengesloten natuurgebieden zijn versnipperd. Er zijn mogelijkheden om die versnippering ten dele op te heffen door ecologische verbindingen te realiseren.

Financiën

De jaarbegroting is voor het onderdeel groenvoorziening opgedeeld in twee posten, de gewone dienst en de investeringen. In de gewone dienst zijn de kosten begroot voor het reguliere dagelijkse onderhoud. Bij de investeringen gaat het om éénmalige ingrepen, vaak met een projectmatig karakter. De vervanging van laanbomen en de renovatie van plantsoenen zijn dergelijke ingrepen. Bij de gewone dienst gaat het om een bedrag van ca. € 4.500.000,= per jaar (in 2006 is er € 4.300.000,= besteed). De hoogte van de investeringen varieert per jaar.

Visie

In de visie, geldend voor een termijn van 10 tot 15 jaar, wordt ingezet op het verbeteren van de zwakke kanten van de Velsense groenstructuur, het in stand houden van de sterke kanten en het benutten van kansen. Zij heeft vooral betrekking op het groenareaal dat Velsen zelf in bezit en in beheer heeft.

Behoud en uitbreiding groenstructuur

De hoofd-groenstructuur is vastgelegd. Hierin zijn de groene gebieden binnen de gemeentegrenzen begrepen die in landschappelijk, cultuurhistorisch en ecologisch opzicht het belangrijkste zijn voor Velsen, en omgeving. Een deel ervan is zelfs van internationaal belang.

Als instrument om, vanuit de optiek van groenbehoud, ander ruimtelijk beleid en ruimtelijke plannen te kunnen beoordelen is de totale groenstructuur geclassificeerd in 3 categorieën:

Te behouden groen. Dit groen levert een onmisbare en onvervangbare bijdrage aan Velsen.

Te behouden groen met compensatieregeling. Groenvoorzieningen die eveneens een belangrijke bijdrage leveren en behouden moeten blijven. Vermindering in oppervlakte mag niet plaatsvinden tenzij er een zwaarder wegend maatschappelijk belang mee gediend wordt. In dat geval moet het verlies aan groen kwantitatief, kwalitatief of financieel gecompenseerd worden.

Een ontwikkeling dient een zwaarder wegend maatschappelijk belang wanneer:

1. de veiligheid van een persoon of personen in het geding is of
2. het beleid van hogere overheden moet worden uitgevoerd, er geen alternatief mogelijk is, en het belang op langere termijn nog aanwezig is of
3. de leefbaarheid van een wijk of wijkonderdeel door de ingreep sterk wordt verbeterd en het belang op langere termijn nog aanwezig is of
4. er een noodzakelijke maatschappelijke voorziening moet worden gevestigd of uitgebreid, er geen alternatief mogelijk is en het belang op langere termijn nog aanwezig is of
5. er met de ingreep een significante en op langere termijn blijvende bijdrage aan de verbetering van het milieu wordt gerealiseerd.

Niet te behouden groen. Het betreft hier stukken groen die een geringe bijdrage leveren aan de groenstructuur van de gemeente en kwetsbaar en relatief duur zijn om te onderhouden. Wanneer mogelijk moeten deze stukken groen worden verkocht of een andere functie krijgen.

De groenclassificatie is weergegeven op de kaarten, welke zijn opgenomen in de bijlagen.

Om de hoeveelheid openbaar groen in zeer dicht bebouwde wijken te vergroten is het wenselijk om bij stedelijke herstructureringen nieuwe groenvoorzieningen te realiseren.

Hoofdstructuur laanbomen

Laanbomen bepalen voor een groot deel de groenstructuur in het bebouwde gebied. Het Bomenplan 2003 draagt zorg voor de realisatie en behoud van een stabiel laanbomenbestand in Velsen.

Ecologie

Als verfijning van de ecologische hoofdstructuur op Rijks en Provinciaal niveau is er een ecologische structuur op het gemeentelijke schaalniveau aangeduid die bestaat uit verbindingen en een natuurlijke dooradering van het bebouwde gebied. De verbindingen zijn:

- een moerasverbinding met bos en grasstrook tussen de duinen en de buitenplaatsen via het groengebied tussen Santpoort-Noord en Driehuis en tussen Velsbroek en de A9.
- een landverbinding tussen de buitenplaatsen en Spaarnwoude langs de noordzijde van de Amsterdamseweg,
- een bosverbinding tussen Velsen-Zuid en Driehuis,
- een moerasverbinding tussen Santpoort en Spaarnwoude via de verdolven landen,
- een waterverbinding tussen de binnenduinrand van Duinrust in Beverwijk en het Noordzeekanaal via Scheybeek en het Wijkeroogpark.

Daarnaast kunnen meer wegbermen, oevers, parken en plantsoenen, met een op natuurontwikkeling gerichte inrichting en beheer, een leefgebied worden voor diverse soorten flora en fauna.

De ecologische structuur is weergegeven op de kaart, welke is opgenomen in de bijlagen.

Kwaliteitszones / Beheer

Om de huidige nivellering van de kwaliteit van de stedelijke groenvoorzieningen tegen te gaan zijn er drie kwaliteitszones benoemd. De zones moeten richting geven aan de inrichting en het beheer.

Representatief groen	hoge belevingswaarde, intensief beheer en exclusief plantmateriaal.
Stedelijk groen	sober en doelmatig karakter, eenvoudig beheer en plantmateriaal.
Natuurlijk groen	ecologisch waardevol, extensief beheer, inheems plantmateriaal.

Stedelijke groenvoorzieningen slijten en moeten daarom periodiek worden gerenoveerd. Inspectie van plantsoenen dient te leiden tot een renovatielijst met prioriteitsstelling en meerjarenplanning.

Voor alle grote groengebieden in gemeentelijk bezit (landgoederen, grote parken, duinen, begraafplaatsen etc.) zijn in het verleden beheerplannen gemaakt die moeten worden geactualiseerd.

De kwaliteitszones zijn weergegeven op de kaart, welke is opgenomen in de bijlagen.

Beleidsvoorstellen

Om de visie te effectueren worden de volgende aanbevelingen gedaan.

Behoud en uitbreiding

Groenclassificatie. Ruimtelijk beleid en ruimtelijke plannen toetsen aan de groenclassificatie. In het geval van aantasting van groen, waarop een compensatieregeling van toepassing is, dient dit, inclusief de geboden compensatie en de financiële voorwaarden, middels een raadsbesluit te worden bekrachtigd.

Monumentenstatus. Naast alle andere landgoederen moeten landgoed Hoogergeest en het Burgemeester Rijkenspark een monumentenstatus krijgen.

Uitbreiding groen. Om de leefbaarheid in dicht bebouwde wijken te verbeteren in het geval van herstructurering streven naar een uitbreiding van de oppervlakte openbaar groen. Als norm wordt er voor elke woning naar ca. 75 m² openbaar groen in de nabije omgeving gestreefd (maximaal 3,2 km vanaf de woning).

Bomenlanen. Het Bomenplan 2003 moet 10 jaar na vaststelling worden geactualiseerd.

Ecologie

Ecologische structuur. In een uitvoeringsplan voor de ecologische structuur zullen de verbindingen, de “ecologische inprikkers” en het ecologisch groenbeheer gedetailleerd worden uitgewerkt. Om een goede inbedding en draagkracht voor het behoud en de realisatie van de ecologische structuur te waarborgen is het nodig dit mogelijk te maken middels het bestemmingsplan.

Kwaliteitszones / Beheer

Realiseren kwaliteitszones en wijkbeheersplannen. Differentiatie in beheer moet worden teruggebracht en zodanig, dat er naar bewoners, politiek en de onderhoudsdienst een éénduidig beeld wordt gegeven. Velsen wordt dan opgedeeld in 3 kwaliteitszones, **representatief groen** voor de drukst bezochte plaatsen, **stedelijk groen** voor de woonbuurten en **natuurlijk groen** voor de randen van de kernen en de “ecologische inprikkers”. Op de kaart met kwaliteitszones is een beeld van de indeling op hoofdlijnen aangegeven. Uitwerking is noodzakelijk in beheersplannen op wijkniveau.

Communiceren over beheer. Een wijziging in het beheer heeft directe gevolgen voor het beeld van de buitenruimte. Uitleg aan de bewoners van Velsen moet leiden tot meer begrip.

Beheersplannen voor grote groengebieden. De beheersplannen voor buitenplaatsen in gemeentelijk bezit, het gemeentelijke duingebied, het Wijkeroogpark, Najade en het Burgemeester Rijkenspark zijn verouderd en moeten worden geëvalueerd en herzien.

Daarnaast is het noodzakelijk beheersplannen op te stellen voor de gemeentelijke begraafplaatsen Duinhof, De Biezen en De Wester.

Geautomatiseerd beheersysteem Het geautomatiseerde groenbeheersysteem moet zijn weerslag krijgen op de uitvoering en verdient hoge prioriteit en veel aandacht. Met dit systeem kan inzichtelijk worden gemaakt welke gevolgen eventuele financiële wijzigingen hebben op het groen.

Renovatie plantsoenen. Stedelijke groenvoorzieningen zijn aan slijtage onderhevig. Periodieke inspectie van de plantsoenen moet resulteren in een renovatielijst met prioriteitsstelling.

1 Inleiding

1.1 De charme van Velsen

Velsen is een verrassende gemeente. Mensen die hier nog nooit zijn geweest kenschetsen Velsen vaak als “die plaats bij de hoogovens”. Zij hebben het beeld van een sombere plek, gedomineerd door zware industrie. Natuurlijk, de zware industrie is er, en die oefent invloed uit op Velsen, zowel in positieve als negatieve zin. Maar Velsen is veel meer dan dat. En daar komen mensen achter als ze Velsen zelf eens bezoeken. Hun beeld verandert dan radicaal. “Goh, ik wist niet dat het hier zo mooi was” is een veel gehoorde uitspraak. En als je dan vraagt waarom ze Velsen zo mooi vinden krijg je meestal het antwoord: “omdat er zoveel groen is”. Natuurlijk, Velsen is ook mooi vanwege haar oude dorpskernen, mooie gebouwen en villawijken maar het feit dat dit alles zich zo in een groene omgeving bevindt valt mensen op.

De charme van Velsen wordt voor een groot deel bepaald doordat het niet één grote plaats is, maar een samenstel van kleinere plaatsen die los van elkaar liggen, gescheiden door groene open ruimtes. Deze plaatsen hebben daardoor ook ieder hun eigen karakter. Van de gegoede villawijken in Santpoort-Zuid tot de bedrijvige buurten van IJmuiden. En dan heeft Velsen ook nog het geluk omringd te zijn door grote natuur- en recreatiegebieden en heeft zij binnen haar grenzen een aantal prachtige historische buitenplaatsen.

In Velsen staat de tijd niet stil en dat betekent dat er voor de toekomst maatregelen moeten worden genomen om problemen te voorkomen. Toename van bevolking en mobiliteit en economische ontwikkeling zorgen voor een toenemende druk op de niet bebouwde ruimte. Het gevaar bestaat dat veel open ruimte dichtslibt met woningen, bedrijven of infrastructuur.

Om de charme van Velsen ook voor de toekomst veilig te stellen is het van groot belang om de structuur van losse kernen te behouden. En dat wordt weer bereikt door de groene open ruimtes tussen de kernen in stand te houden.

Ook binnen de kernen bestaat het gevaar van dichtslibbing. Steeds meer openbare groenvoorzieningen moeten wijken voor andere functies, die ongetwijfeld nodig zijn, maar waardoor de directe woonomgeving een steeds minder plezierige plek wordt.

Dit plan is geschreven om op een gezonde manier tegenwicht te kunnen bieden aan andere ruimtevragende ontwikkelingen. Daarom is bescherming van de huidige groenstructuur een belangrijk onderdeel van het beleid. Groenvoorzieningen zijn geen braakliggende terreinen die zomaar opgeofferd kunnen worden. Maar de openbare ruimte in het stedelijk gebied is erg dynamisch en de inrichting wordt regelmatig gewijzigd. Een star beschermingssysteem werkt daar niet. Er moet een zekere flexibiliteit zijn om groenvoorzieningen aan te kunnen passen.

Vermindering van stedelijk groen mag niet plaatsvinden tenzij er sterke argumenten zijn om dat wel te doen. Heldere criteria zijn geformuleerd om daarvoor een goed toetsingskader te bieden.

Daarnaast zijn de verbetering van het functioneren van de groenvoorzieningen als recreatievoorziening, leef- en migratiegebied voor flora en fauna en ruimtelijk structurerend element na te streven doelstellingen die in dit plan nader uitgewerkt worden.

Bij bezuinigingsrondes die in de loop der jaren hebben plaatsgevonden om de gemeentelijke begroting op orde te krijgen is vaak gesneden in de budgetten van groenbeheer. Dit is uiteraard niet zonder gevolgen gebleven. Hierdoor is er door de groenbeheerders ingespeeld op de nieuwe situatie door groenvoorzieningen om te vormen zodat deze tegen lagere kosten onderhouden kunnen worden. Helaas heeft het ook geleid tot ongewenste situaties. Met dit gegeven zal er in dit plan meer richting worden gegeven aan het groenbeheer om daarmee de negatieve effecten van de bezuinigingen te verzachten.

Het groenbeleidsplan “Ruimte voor Groen” kan worden beschouwd als een deelluitwerking van de structuurvisie Velsen. Het geeft voor de komende tien tot vijftien jaar richting aan de ontwikkeling en het beheer van het Velsense groenareaal met als doel Velsen de charmante plaats te laten blijven zijn die het tot nu toe is geweest. Een plek waar mensen graag willen wonen en die men graag bezoekt. In tegenstelling tot het vorige Groenstructuurplan zal in dit plan geen aandacht worden besteed aan de sportvelden. Het opstellen van speelbeleid valt ook buiten dit rapport. Speelbeleid valt niet onder Beheer Openbare Ruimte, maar aangezien de speelvoorzieningen zeer nauw verweven zijn met het groen zal het echter wel ter sprake komen.

“Ruimte voor groen” is een beleidsplan op hoofdlijnen. Een groot aantal zaken dient verder uitgewerkt te worden in deelplannen, die sterk op uitvoering gericht zijn.

1.2 Aanleiding

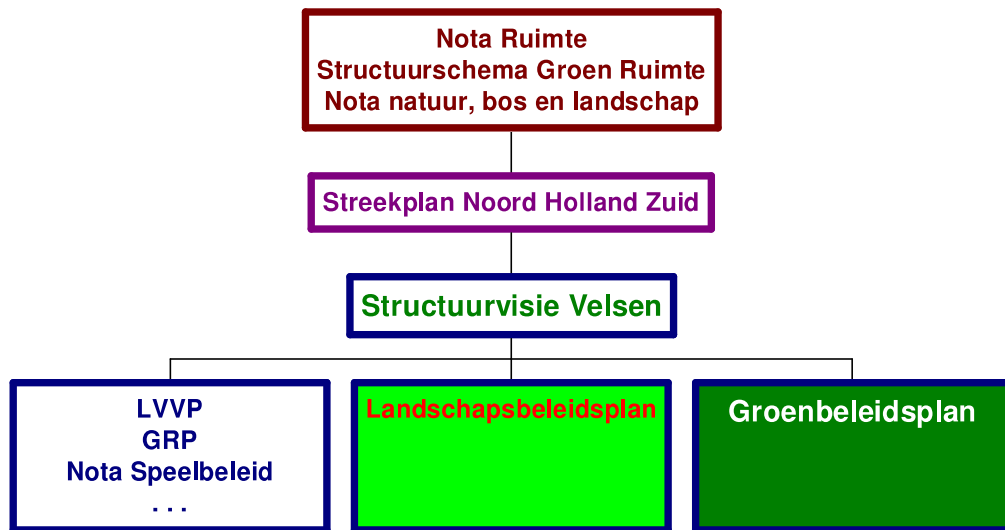
De gemeente Velsen heeft anno 2008 behoefte aan een nieuw groenbeleidsplan. Dit heeft twee redenen:

Het laatste beleidsplan, het Groenstructuurplan, dateert uit 1985 en is niet meer actueel. In Het ruimtelijk beleid van het Rijk, de Provincie en de gemeente zelf is voortdurend aan veranderingen onderhevig. Het Groenstructuurplan sluit daar niet goed meer bij aan.

De, steeds beperktere financiële middelen voor het groenbeheer in Velsen maken het noodzakelijk om helder in beeld te krijgen welk kwaliteitsniveau er bereikt kan worden. Politici en burgers willen inzicht krijgen in de besteding van belastinggeld in de openbare ruimte en willen weten wat daarvoor geleverd wordt.

1.3 Positie Groenbeleidsplan

De structuurvisie Velsen is de gemeentelijke vertaling van het ruimtelijke beleid op Rijks- en Provinciaal Niveau. Het groenbeleidsplan is een uitwerking van de structuurvisie op één specifiek beleidsterrein. In hierarchie staat het gelijk met andere ruimtelijke uitwerkingsplannen zoals bijvoorbeeld het Lokaal Verkeers- en Vervoersplan (LVVP) en Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP).

In dit verband verdient één beleidsplan bijzondere aandacht omdat dit grote raakvlakken heeft met het groenbeleidsplan. Het betreft het landschapsbeleidsplan, waarvan de totstandkoming en vaststelling in 2008 gepland staat. Er zal sprake zijn van enige overlap, maar beide plannen dienen elkaar vooral aan te vullen en te versterken. In hoofdstuk 2 wordt hierop nader ingegaan.

1.4 Doel

Het doel van dit plan is om richting te geven aan de ontwikkeling en het beheer van het openbaar groen in de komende 10 tot 15 jaar. Het is een uitwerking van de Structuurvisie Velsen. In dit plan zijn de sportvelden en het speelbeleid buiten beschouwing gelaten.

1.5 Werkwijze

Met het in kaart brengen van het beleid van hogere overheden, overig gemeentelijk beleid, historische aspecten, de groeninventaris en een evaluatie van het Groenstructuurplan is er een analyse gemaakt van de huidige stand van zaken in relatie tot het groenbeleid. Met de analyseresultaten is een visie opgesteld. Deze visie is vervolgens vertaald in concrete beleidsvoorstellen.

Dit plan is opgesteld door bureau Beleid en Voorbereiding van de afdeling Beheer Openbare Ruimte. Het is opgesteld in samenspraak met gemeentelijke specialisten op het gebied van ruimtelijke ontwikkeling, verkeer, speelvoorzieningen, waterbeleid, wijkgericht werken en archeologie.

1.6 Leeswijzer

De samenvatting van dit rapport vindt u vóór deze inleiding.

De kern van het plan vormt het hoofdstuk Visie op bladzijde 54. Daar vindt u de belangrijkste conclusies.

De maatregelen die uitvoering geven aan de visie, vindt u in het hoofdstuk Beleidsvoorstellen op bladzijde 66. In dit hoofdstuk is ook een tijdsplanning en de geschatte kosten opgenomen.

Achtergrondinformatie en onderbouwing van de visie vindt u in het hoofdstuk Analyse op bladzijde 13.

In de bijlagen vindt u onder andere de kaarten van de Hoofdgroenstructuur, de Groenclassificaties, de Ecologische structuur en de Kwaliteitszones.

2 Analyse

In de analyse komen de aspecten ter sprake die bij de vorming van de visie van belang zijn.

De volgende aspecten worden belicht:

- ‘Beleidskader’: Het vigerende Rijks, Provinciaal en Gemeentelijk beleid.
- ‘Evaluatie Groenstructuurplan 1985’: In hoeverre is het beleid uit het groenstructuurplan geëffectueerd? Deze vraag wordt beantwoord en daarmee komen mogelijke verbeteringen en veranderingen in beeld.
- ‘Historische aspecten’: Cultuurhistorie en groene objecten met een monumentenstatus.
- ‘Groeninventaris’: Het groen dat de gemeente Velsen bezit en beheert kwantitatief en kwalitatief bekeken.
- ‘Financiën’: De opbouw van de begroting voor het groen.

2.1. Beleidskader

Het groenbeleidsplan is geen op zichzelf staand stuk, maar maakt onderdeel uit van een groter geheel. Het levert een nadere uitwerking van het groenbeleid van hogere overheden en hogere gemeentelijke beleidsplannen en het dient naadloos aan te sluiten op overig gemeentelijk beleid op hetzelfde niveau. Naast het vastgestelde beleid is voor alle niveaus ook een doorkijkje gegeven naar eventuele ontwikkelingen.

2.1.1. Rijksbeleid

Nota Ruimte, 2004

Nota Natuur, Bos en Landschap in de 21 eeuw (Natuur voor Mensen, Mensen voor Natuur) 2000

Structuurschema Groene Ruimte (Het landelijk gebied de moeite waard) 1993

Structuurschema Groene Ruimte 2 (Samen werken aan groen Nederland) 2002

Habitat- en Vogelrichtlijn, 1992

Natuurbeschermingswet, 1998

Flora en Faunawet, 2002

Europese Kaderrichtlijn Water (KRW), 2000

Hoofdstructuren

Sinds de Nota Natuur, Bos en Landschap uit 2000 is de hoofddoelstelling van het Rijk voor het buitengebied: ‘behoud, herstel, ontwikkeling en duurzame gebruik van natuur en landschap als essentiële bijdrage aan een leefbare en duurzame samenleving’. Hieruit blijkt dat het Rijk veel waarde hecht aan de bijdrage die natuur en landschap leveren aan een duurzame en leefbare omgeving. Het Rijk zoekt strategieën in de ontwikkeling van structuren: infrastructuren, ecologische structuren, cultuurhistorische landschapsstructuren, ruimtelijk-economische structuren.

De Nota Ruimte situeert Velsen temidden van een aantal gebieden die tot de Ecologische Hoofdstructuur behoren. De ecologische hoofdstructuur is in 1990 als het overlevingsplan voor de natuur geïntroduceerd. Het grootste obstakel bij Velsen vormt de snelweg A9, onderdeel van de ruimtelijk-economische hoofdstructuur. De verandering van het klimaat noopt het kabinet tot het reserveren van meer ruimte voor kustverdediging en behoud en het indien mogelijk uitbreiden van de bestaande ruimte voor water. De ruimtelijke consequenties van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn en van de Natuurbeschermingswet zijn integraal opgenomen in de nota.

**Kaart C: Nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur:
water, natuur, landschap**

water

- grote rivieren (Rijn, Maas, Waal, IJssel)
- grote wateren (zuid-westelijke Delta, IJsselmeergebied, Waddenzee)
- kustfundament
- primaire waterkering

natuur

- natuurgebieden (EHS, VHR, NBW-gebieden)
- robuuste ecologische verbinding

gebieden met bijzondere
ecologische waarden in de Noordzee:

1. Kustzone
2. Friese Front
3. Klaverbank
4. Oestergronden
5. Doggersbank

landschap

- Nationaal Landschap / Werelderfgoedgebied

ondergrond

- vereenvoudigde topografie (exclusief hoofdinfrastructuur)
- grens Exclusieve Economische Zone (EEZ) en 12-mijls zone

(1:1.500.000)

0 15 30 60 90 120 km

De nationale Ruimtelijke Hoofdstructuur omvat gebieden en netwerken, die voor de ruimtelijke structuur en het functioneren van Nederland van grote betekenis zijn. Voor deze elementen draagt het rijk dan ook in het algemeen een grotere verantwoordelijkheid dan daarbuiten. Ze staan voor complexe en/of kostbare opgaven die rijksbemoeienis noodzakelijk maken. In de meer landelijke gebieden gaat het om elementen en opgaven, die voortkomen uit waarden en ontwikkelingen met betrekking tot water, natuur, cultuurhistorie en landschap. Deels vallen deze elementen samen, deels gaat het om zelfstandige opgaven. Om kartografische redenen is voor de natuurwaarden van de Noordzee een apart fragment opgenomen en is voor de weergave van de natuurwaarden van Nederland gekozen voor een sterk vereenvoudigd en gegeneraliseerd beeld van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Voor een correct beeld van de EHS wordt verwezen naar PKB-kaart 5: Ecologische Hoofdstructuur. Ter wille van de leesbaarheid is in de onderliggende hoofdinfrastructuur niet opgenomen.

Bron: Nota Ruimte 2004, Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Eén van de voorwaarden voor een prettige woon- en leefomgeving is de aanwezigheid van voldoende recreatiemogelijkheden. Daarbij zijn deze een voorwaarde voor een goed vestigingsklimaat. De voormalige rijksbufferzones moeten hierin een belangrijke functie gaan vervullen.

De nota Ruimte legt het accent wel op economische ontwikkeling en geeft vooral provincie en gemeente meer ruimte om te bouwen.

Natuur

Waardevolle natuur wordt in Nederland met verschillende nationale en internationale verdragen en wetten beschermd. Daarvan is de Vogel- en Habitatrichtlijn, opgesteld door de Europese Commissie het meest invloedrijk. Dit 'Verdrag inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora' geeft aan dat men maatregelen moet nemen om wilde diersoorten en hun habitats, die van belang zijn voor de gehele Europese Gemeenschap, in stand te houden of te herstellen. Daar hoort een ecologisch netwerk bij. Dit netwerk wordt in Nederland sinds 1990 onder de naam Ecologische Hoofdstructuur ontwikkeld.

In het natuurbeleid heeft de ontwikkeling van deze Ecologische Hoofdstructuur inmiddels een centrale positie ingenomen. De natuur is nog te versnipperd om te spreken van een duurzame structuur die de overleving van de natuur in de toekomst garandeert.

Een van de kerngebieden in deze ecologische structuur is het Nationaal Park Zuid- Kennemerland. Het Velsense duingebied, ten westen van IJmuiden, is daarvan een onderdeel. Dit duingebied is sinds 1991 in het kader van de Natuurbeschermingswet aangemerkt als beschermd natuurmonument. De bescherming is erop gericht om alle huidige geomorfologische, hydrologische, floristische en faunistische waarden te behouden.

Behalve een intrinsieke waarde heeft natuur ook belevings- en gebruikswaarden, volgens het Structuurschema Groene Ruimte. Daarop moet in een steeds dichter bevolkt land nadrukkelijker worden ingespeeld, zonder dat daarmee aan het belang van de wezenlijke waarde wordt afgedaan.

Water

De Europese Kaderrichtlijn water is vastgesteld in 2000 en geïmplementeerd in de Nederlandse wetgeving in 2005. De KRW stelt doelen voor een goede ecologische en chemische toestand van het oppervlakte- en het grondwater in 2015. Die doelstelling is verplichtend, maar de wijze waarop de doelstellingen worden behaald worden ingevuld door de betrokken overheden. In de KRW zijn stroomgebieden benoemd, waarbij Velsen ligt binnen het stroomgebied van de Rijn. Voor dit stroomgebied wordt in 2009 een stroomgebiedsplan vastgesteld door de betrokken overheden, waarin tevens taken voor gemeenten vastgelegd worden.

Ten aanzien van het groenbeleid wordt aangegeven dat de gemeente de volgende praktische maatregelen kan nemen:

- Reductie gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen
- Aanleggen ecologische oevers.

De overige te nemen maatregelen liggen hoofdzakelijk op het beleidsterrein van riolering, baggeren, bouwen of ruimtelijke ordening.

Wonen en werken

Wonen en werken in een groene omgeving is economisch gezien een verstandige investering volgens het Rijk (Structuurschema Groene Ruimte). Enkele voorbeelden:

- De kwaliteit van natuur en landschap blijkt steeds vaker een bepalende factor in de keuze van particulieren en bedrijven voor een vestigingsplaats; het is met stip de sterkst groeiende vestigingsfactor.
- Een woning in een groene omgeving brengt gemiddeld 10 tot 15% meer op dan een vergelijkbare woning elders.
- De economische betekenis van sectoren als recreatie en toerisme neemt steeds meer toe.

Soms kan voor verbetering van het buitengebied ook nieuwbouw van woningen en mogelijkheden voor werken wenselijk zijn. Zo kunnen bijvoorbeeld met behulp van woningbouw financiële middelen worden gegenereerd voor de aanleg van recreatie- en/of natuurgebieden ('rood voor groen', landgoederen, buitenplaatsen) of voor creatie van ruimte voor waterberging ('rood voor blauw'). Provincies hebben de laatste jaren vooral ervaring opgedaan met de ontwikkeling van nieuwe landgoederen en - in mindere mate - nieuwe buitenplaatsen.

Compensatie groen

In het Structuurschema Groene Ruimte wordt het compensatiebeginsel voor groen aangesneden. Het compensatiebeginsel wordt hier als een hulpmiddel gepresenteerd om gebieden met een natuur- bos- of recreatiefunctie middels compensatie te beschermen. Mocht een dergelijk gebied moeten wijken voor een andere functie dan zullen er mitigerende of compenserende maatregelen genomen moeten worden. Inmiddels werkt het Rijk bij grote ruimtelijke projecten als de aanleg van de HSL en de Betuwelijn met het compensatiebeginsel. Er wordt daarnaast nog gewerkt aan een vast te stellen regeling of wet.

2.1.2. Provinciaal beleid

Streekplan Noord Holland Zuid 2003
Waterhuishoudingsplan 1998
Groen- en Waterplan 2001
Noordvleugel 2007

De provincie ontwikkelt samen met gemeenten, maatschappelijke organisaties, bedrijven en inwoners streekplannen. In een streekplan wordt de gewenste ontwikkeling van de leefomgeving in grote lijnen aangegeven. Voor Velsen is het streekplan Noord-Holland Zuid van toepassing. Op 17 februari 2003 is dit streekplan vastgesteld.

Volkshuisvesting

Om aan de toekomstige bevolking voldoende woonruimte te bieden moeten er, tot 2020 in het plangebied 166.000 woningen bijgebouwd worden. Er is reeds een aantal locaties in ontwikkeling, zodat de resterende opgave beperkt is tot 54.000 woningen. Ongeveer de helft hiervan moet in bestaand stedelijk gebied worden gerealiseerd. Het Velsense aandeel hierin bedraagt 2800 woningen. Er moet maximaal ingezet worden op het bouwen van deze woningen binnen bestaand stedelijk gebied. Om zoveel mogelijk ruimte voor water, natuur en landschap te houden, moet er zo zuinig mogelijk omgesprongen worden met de ruimte. Er wordt ingezet op intensief grondgebruik door intensiveren, combineren en transformeren (ICT). De kwantitatieve opgave mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van woningen en de woonomgeving. De mens en zijn leefomgeving blijven centraal staan.

Economie

Noord-Holland is een aantrekkelijke vestigingsplaats voor bedrijven. Om aantrekkelijk te blijven en om de concurrentiepositie te behouden, is volgens het streekplan 1000 hectare nieuw bedrijventerrein nodig. Over de situering van bedrijventerreinen in de regio IJmond/Amsterdam is tussen de betrokken overheden nog een discussie gaande. In het kader van dit beleidsplan voert het te ver om daarop in te gaan. Ook wordt ingezet op het verbeteren van het ruimtegebruik van bestaande bedrijventerreinen.

Waterhuishouding

Om toekomstige calamiteiten in de vorm van wateroverlast of watertekort te voorkomen dienen er robuuste en veerkrachtige watersystemen gerealiseerd te worden. Uitgangspunt hierbij is dat het water in eerste instantie moet worden vastgehouden, dan pas bergen en als laatste afvoeren. Dit betekent dat er meer ruimte moet worden gereserveerd voor watersystemen en waterberging.

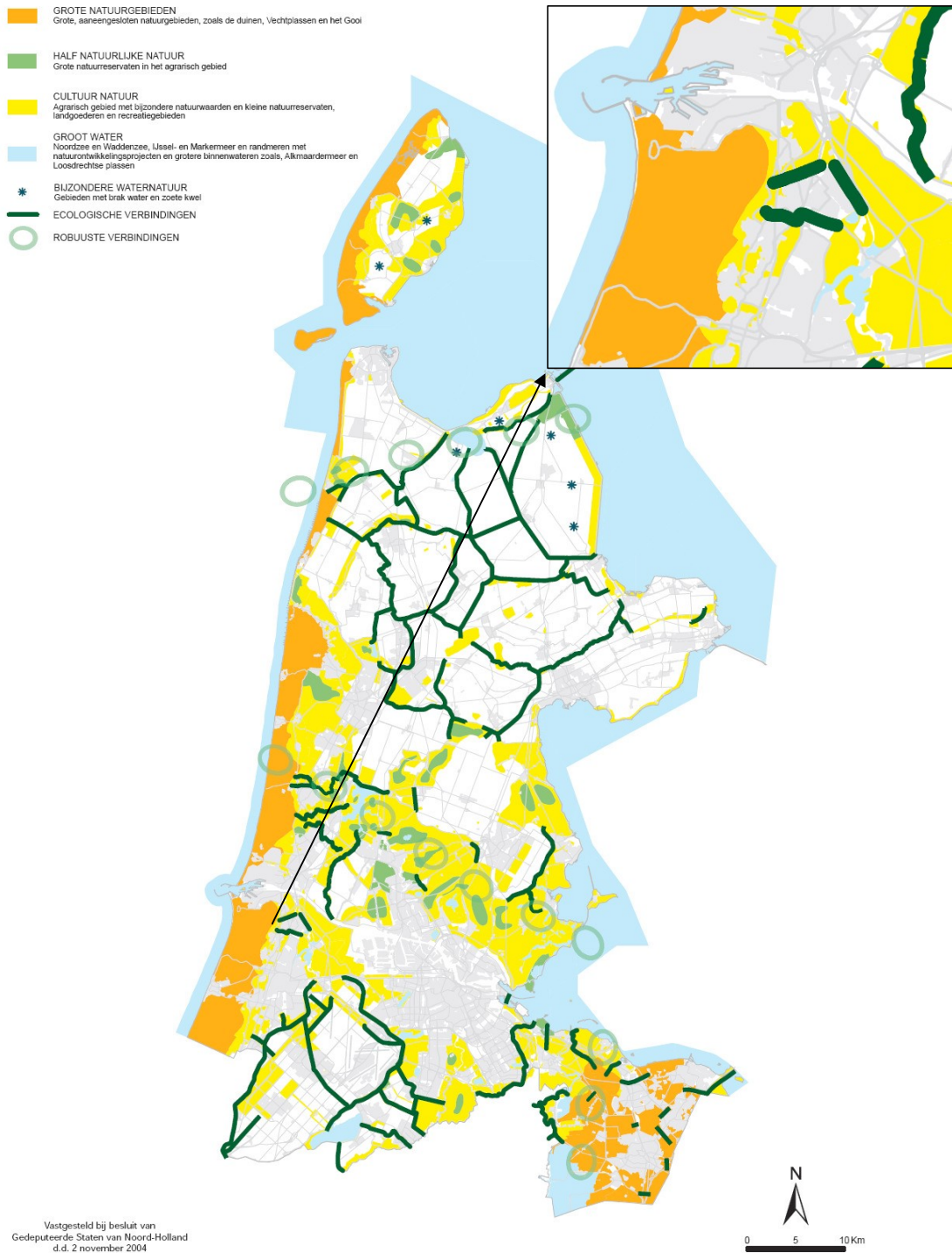
Natuur en landschap

Om de grootschalige groene landschappen hun kwaliteit en identiteit te laten behouden wil de provincie het contrast tussen stad en land behouden en versterken. De verstedelijking in het stedelijk kerngebied vindt steeds plaats in samenhang met ontwikkeling van ruimte voor water en groen.

In de grootschalige landschappen, waaronder het duingebied en de binnenduinstrand, staan restrictief verstedelijkingsbeleid, landbouwtransformatie, en recreatieve en ecologische kwaliteitsversterking centraal. Doelstellingen zijn niet alleen op natuurbeheer gericht, maar ook op landschap, cultuurhistorie, recreatie en waterbeheer en de samenhang daartussen. Het behoud en de ontwikkeling van de waardevolle landschappen krijgt verder invulling door het begrenzen van de Nationale Landschappen en het opnemen van rode contouren.

Het grootste deel van het landelijke gebied van Noord-Holland Zuid maakt deel uit van de provinciale Ecologische Hoofdstructuur (Nota PEHS, 1993). Hierin zijn opgenomen belangrijke nationale en internationale natuurgebieden, agrarische gebieden en grote wateren van bijzondere betekenis voor natuur- en landschap, recreatiegebieden die potenties hebben voor de ontwikkeling van natuur en landschapswaarden en zones die deze gebieden met elkaar verbinden: de ecologische verbindingzones. Deze verbindingzones zijn noodzakelijk omdat ontginning, intensivering van de landbouw, toename van bebouwing en infrastructuur de aaneengesloten natuurgebieden hebben versnipperd. De verbindingzones zijn uitgewerkt in het rapport 'Groene Wegen' (juni 1999). Hoofddoelstelling voor de PEHS is het duurzame en samenhangende behoud, herstel, versterking en ontwikkeling van natuurlijke en landschappelijke verscheidenheid.

Provinciale Ecologische HoofdStructuur (PEHS)

Bron: provinciale ecologische hoofdstructuur, Provincie Noord-Holland

Recreatie en gebruikskwaliteit

Het provinciale uitgangspunt voor het recreatiebeleid is vergroten van de huidige mogelijkheden, waarbij een hoger kwaliteitsniveau en een intensievere gebruikskwaliteit worden voorgestaan. Daarbij wordt ook nadrukkelijk gekeken naar bestaande recreatiegebieden, zoals Spaarnwoude en 't Twiske. De provincie streeft naar meer regionale differentiatie tussen de recreatiegebieden. Natuur- en landschapsontwikkeling moet nadrukkelijker worden gekoppeld aan de behoefte aan groen, rust en ruimte op korte afstand van de stad. Verder moet in bestaande en nieuwe groengebieden ingespeeld worden op de wensen van nieuwe doelgroepen, zoals allochtonen en ouderen, en op nieuwe recreatievormen.

Ontwikkelingen: Groen- en waterplan (2001)

Op initiatief van de Provincie en in samenwerking met de gemeenten Beverwijk, Heemskerk en Velsen is in 2001 het Groen en Waterplan opgesteld. Het plan betreft het ontwikkelen van een samenhangende groenstructuur in de binnenduinrand mede door middel van een doorlopende langzaam verkeersroute en waterverbinding door de resterende groengebieden van de binnenduinrand van Heemskerk tot aan het Noordzeekanaal.

Voor Velsen houdt het plan in dat er een waterverbinding vanaf duinrel de Scheybeek uit Beverwijk via de volkstuintenlocatie ten noorden van de Rijk de Waalweg via de noordkant van de Velsertaverse, het Wijkeroogplantsoen en het Wijkeroogpark naar het Noordzeekanaal wordt aangelegd. Door de koppeling van zoetwater en brakwater zal direct grenzend aan het Noordzeekanaal een ecologisch interessant en uniek gebied ontstaan. Het Wijkeroogplantsoen en het Wijkeroogpark worden meer met elkaar verbonden door de toegankelijkheid te verbeteren o.a. door de aanleg van een extra voetgangersbrug over de A22. Bovendien worden in bovengenoemd gebied fietsroutes en wandelpaden aangelegd waardoor uiteindelijk de hele binnenduinrand vanaf het Noordzeekanaal tot Heemskerk aan toe recreatief toegankelijk is.

Bron: Groen- en Waterplan Binnenduinrand Beverwijk en Velsen-Noord

Ontwikkelingen: Noordvleugel (conferentiedocument 2007)

In het project Noordvleugel werken de provincie Noord-Holland en de gemeentes Amsterdam, Almere, Flevoland, Haarlem en Haarlemmermeer samen aan een metropolitaan ontwikkelingsbeeld voor de regio Amsterdam. Daarbij gaat het om de internationale concurrentiepositie en het inspelen op de grote toekomstthema's klimaat, zeespiegelrijzing, luchtkwaliteit, demografie, leefbaarheid, energie en duurzaamheid. De tijdshorizon voor deze visie is gesteld op 2040. Voor het kustgebied komt, naast belangrijke doelstellingen op het gebied van landschap, bereikbaarheid en verstedelijking, de verweving tussen het stedelijk en het landelijk gebied aan de orde. In het stedelijk gebied moeten ook elementen uit het omliggende landschap herkenbaar blijven.

2.1.3. Gemeentelijk beleid

Structuurvisie Velsen 2015, 2005
Lokaal Verkeers- en Vervoersplan, 2004
Gebiedsvisie Velsen-Noord, 2000
Herziene kustvisie IJmuiden aan Zee, 2006
Ecologische Groenvisie Velsen, 1997
Speelplan, jaarlijks terugkerend
Hondenbeleid 2007
Bomenplan 2003

Ontwikkelingen:

Stedelijke vernieuwingsprojecten: Stadspark, Winkelcentrum IJmuiden, Oud-IJmuiden
Masterplan Zeewijk
Wijkontwikkelingsplan Velsen-Noord
Grote Buitendijk/Hofgeest Velserbroek
Bebouwing zuidrand Driehuis: plan Wijde Weideveld
Zeewegterrein in IJmuiden: plan De Binnenhaven
Grote Hout Velsen-Noord
Nova-college Santpoort Noord
Nova-college Santpoort Zuid

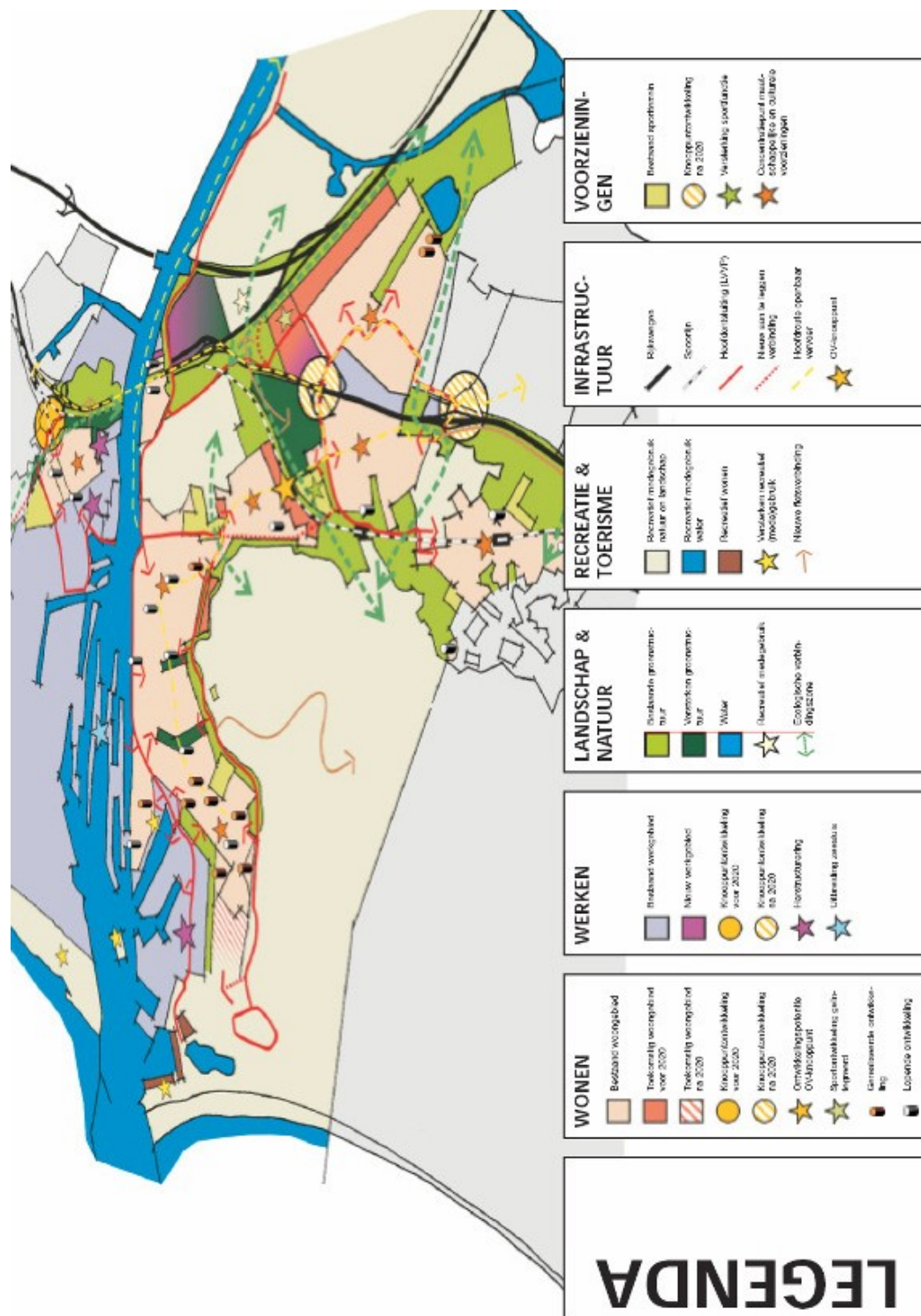
Beleid in ontwikkeling:

Landschapsbeleidsplan

Structuurvisie Velsen 2015

De structuurvisie is het hoogste gemeentelijke beleidsplan dat richting geeft aan ruimtelijke ontwikkelingen. Hierin worden de sectorale aanspraken op de beschikbare ruimte afgewogen en op elkaar afgestemd en de visie geeft zodoende een integrale ruimtelijke ontwikkeling weer voor de thema's wonen, werken, verkeer en vervoer, voorzieningen, natuur en landschap, recreatie en toerisme, cultuurhistorie en archeologie. Daarbij vindt er een afweging van maatschappelijke belangen plaats en wordt er getracht een kwaliteitsimpuls te geven aan de ruimtelijke structuur van Velsen. Het behoud en de versterking van de kernenstructuur van Velsen is daarin een fundamenteel uitgangspunt.

De meest ingrijpende opgave voor de structuurvisie is het voldoen aan de toekomstige woningbehoefte. In het streekplan Noord-Holland Zuid is er, gebaseerd op de prognoses van de bevolkingstoename, voor Velsen een toename met 2800 woningen geraamd. Deze woningen moeten zo veel mogelijk in bestaand stedelijk gebied worden gerealiseerd (Intensiveren, Combineren en Transformeren). Dit zal echter niet voor de totale opgave mogelijk zijn, zodat er ook locaties gezocht moesten worden buiten het stedelijke gebied. In de visie zijn een beperkt aantal mogelijke woningbouwlocaties aangewezen. De consequentie van het bouwen in de buitenstedelijke locaties is een verdere verkleining van de open ruimte tussen de kernen. Ook gebieden, die in de structuurvisie aangewezen zijn als nieuwe werkgebieden voor bedrijven en de inpassing van nieuwe infrastructuur hebben dat effect. Daarbovenop versnippert en vervaagt het landschap door Randstedelijke ontwikkelingen. Er wordt dan ook gesteld dat er een kwaliteitsverbetering van het overblijvende landschap bewerkstelligd moet worden. Eveneens dienen via de open ruimtes ecologische verbindingen tot stand te komen, tussen de duingebieden in het Nationaal Park Zuid Kennemerland en recreatiegebied Spaarnwoude.

Bron: Structuurvisie Velsen

Lokaal Verkeer- en VervoerPlan (LVVP) 2004

In het Lokaal Verkeer- en VervoerPlan (LVVP) zijn de hoofdlijnen van het verkeer- en vervoersbeleid van de gemeente vastgelegd en worden de toekomstige verkeersstructuur en de te nemen maatregelen en acties beschreven. Centraal hierin staan vier thema's:

1. bereikbaarheid en leefbaarheid
2. parkeren
3. langzaam verkeer
4. openbaar vervoer

Het LVVP is gemaakt om het verkeer en vervoersbeleid tot 2020 vast te stellen. Daarbij is rekening gehouden met de te verwachten ontwikkelingen die invloed hebben op het verkeer en vervoer. Enerzijds zijn dit de autonome groei en anderzijds de groei als gevolg van de ruimtelijke ontwikkelingen, zoals in deze visie zijn beschreven. Ruimtelijke ontwikkelingen zoals woningbouw, winkels en kantoren genereren uiteraard verkeer. Sturing van deze ontwikkelingen vindt plaats door middel van de structuurvisie, die parallel aan het LVVP is opgesteld. In het LVVP is rekening gehouden met de in de structuurvisie beschreven ontwikkelingen en zijn de mogelijk noodzakelijke verkeersaanpassingen beschreven.

Dit betekent onder meer:

- inpridders naar IJmuiden via twee randwegen (Heerenduinweg en IJmuiderstraatweg/Kanaaldijk)
- (westelijke) randweg om Driehuis
- directe verbinding A22 met de A208

Onlangs is door de Provincie onderzoek gedaan naar een verbinding tussen de A22 en de A208. Deze boog zou met name de kruispunten op de Amsterdamseweg met de af- en toeritten van de A22 moeten ontlasten. De conclusie was dat het regionale belang te gering is en dat daardoor de realisatiekosten niet in evenwicht zijn met de baten. In plaats daarvan loopt nu een concreet project naar verbetering van de doorstroming op de kruispunten Amsterdamseweg.

Een ander recent project is het lopende HOV-onderzoek Haarlem-IJmuiden, waarin beoogd wordt aansluiting te vinden bij het Hoogwaardig Openbaar Vervoersnetwerk in de Noordvleugel van de Randstad. Onderdeel hiervan is de toekomstige functie van het spoortracé bij Driehuis: vrije busbaan of randweg Driehuis.

Verder is het beleid erop gericht bij verdichtingopgaven de parkeervraag deels in gebouwde vorm te realiseren, waarbij dubbel grondgebruik uitgangspunt is.

De westelijke randweg om Driehuis zal een extra barrière gaan vormen in de oost-west-gerichte ecologische relaties. Er kunnen mitigerende maatregelen genomen worden die de barrièrewerking deels wegnemen. Die dienen dan wel integraal onderdeel uit te maken van de ontwerpen, die voor de weg gemaakt worden.

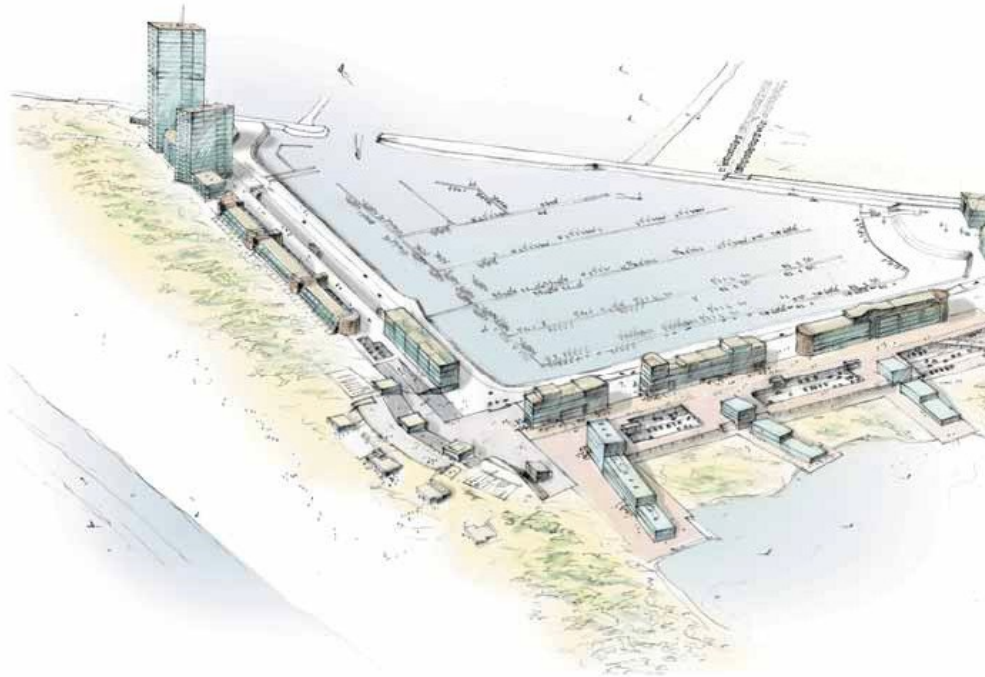
Herziene kustvisie IJmuiden aan Zee 2006

In 2006 is de nieuwe kustvisie vastgesteld die de oude visie uit 1999 vervangt. Een aantal onhaalbaar gebleken uitgangspunten, waaronder de tweede ontsluitingsweg, zijn in de nieuwe visie verlaten. Ook zwaardere eisen met betrekking tot de kustveiligheid noopten tot een herziening. Doelstelling is om de potenties te verhogen die het gebied heeft op toeristisch en economisch vlak, maar ook op het gebied van wonen te benutten, binnen de randvoorwaarden op het terrein van veiligheid en natuurwetgeving.

Belangrijk gegeven voor de nieuwe kustvisie is de aanwijzing van het binnenmeer en omgeving tot speciale beschermingszone in het kader van de Europese Habitatrichtlijnen. In de kustvisie is hierop ingespeeld door de zone tussen natuur en recreatie naar het noorden op te schuiven. Het nieuwe stedenbouwkundige plan concentreert zich dan ook geheel op het gebied ten noorden van het binnenmeer en met name op de ontwikkeling van de boulevards die aan de zuid en westkant van de jachthaven Seaport Marina liggen. Daar zal een uitbreiding plaatsvinden van horeca, detailhandel, slechtweervoorzieningen, vakantieappartementen en woningen. Het parkeerterrein

langs de zuid boulevard wordt deels overkapt en op 3 locaties prikt de woonbebouwing vanaf de boulevard het zuidelijk gelegen gebied in tot aan het binnenmeer. Op beide boulevards zal de bebouwing aanzienlijk toenemen.

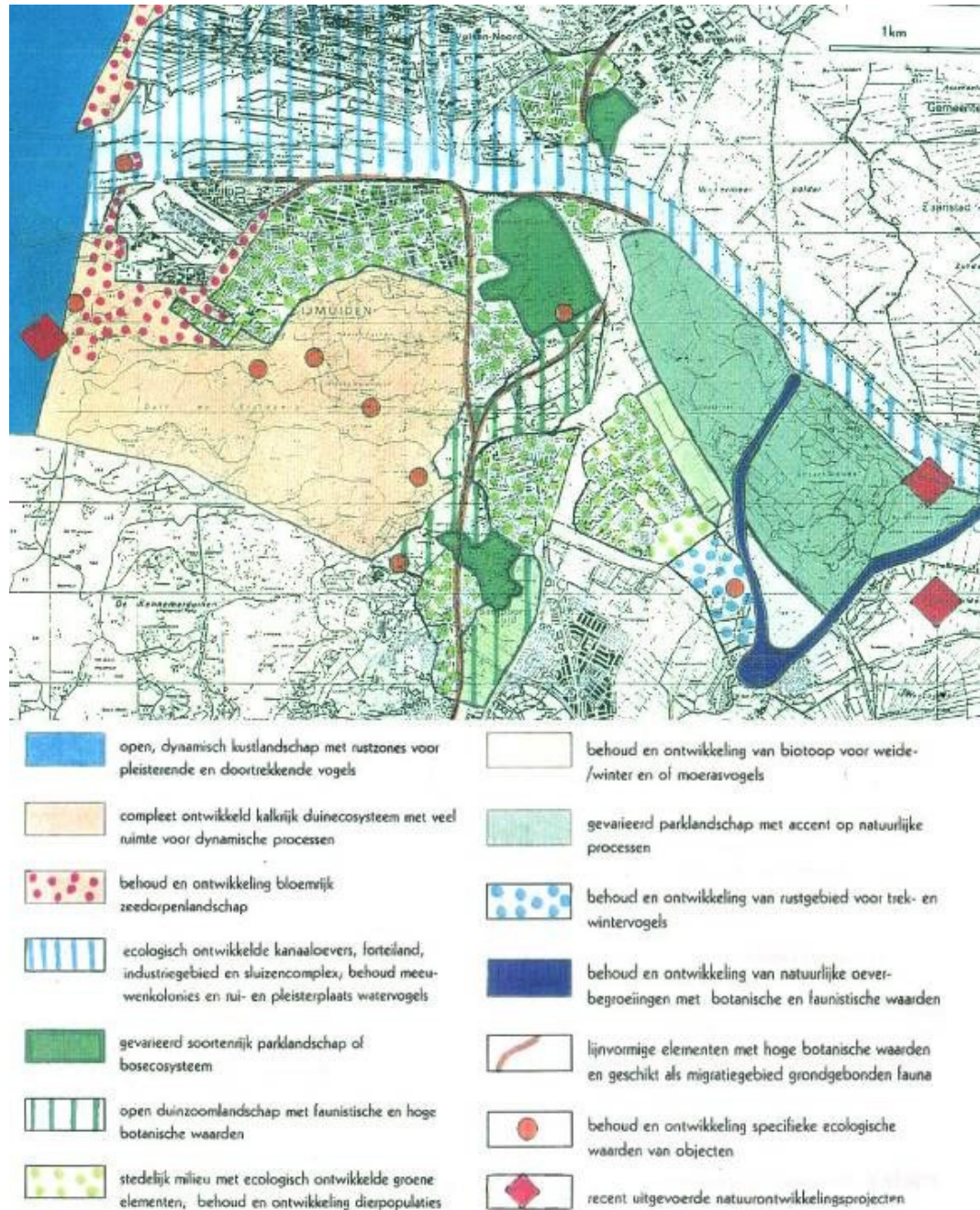
De kustvisie 2006 is in nauwe samenwerking met belanghebbenden (natuurorganisaties, provincie en rijk) tot stand gekomen. Over de uitkomst bestaat overeenstemming.

Vogelvluchtperspectief stedenbouwkundig plan herziene kustvisie IJmuiden aan Zee

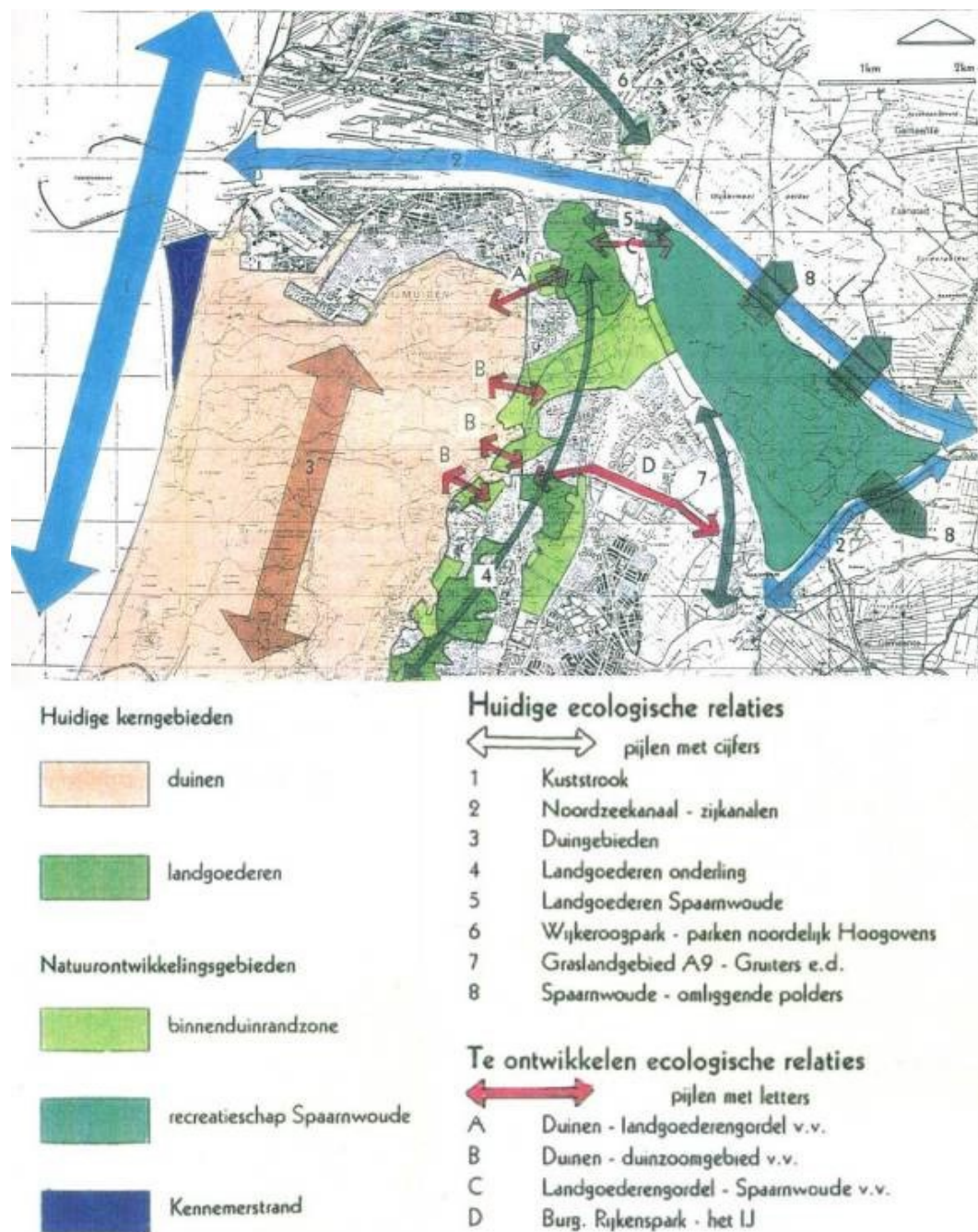
Ecologische Groenvisie Velsen 1997

Als algemene leidraad voor natuurontwikkelingsprojecten geeft de visie aan dat de ecologische potenties van de gebieden uitgebuit moeten worden. Daarnaast zijn de cultuurhistorische en landschappelijke waarden medebepalend. De visie voorziet de volgende natuurontwikkeling (zie kaart):

Natuurdoelen en natuurontwikkeling

Het is de bedoeling de bestaande ecologische relaties, zoals die staan weergegeven op de volgende kaart, te behouden en te ontwikkelen. Het voornaamste probleem vormen de infrastructuurle barrières. Ecologische verbindingen die het waard zijn uit te voeren, staan met rode pijlen aangegeven op de kaart van de Ecologische Structuur.

Ecologische structuur

Speelplan (jaarlijks terugkerend)

De integrale beleidsnota op het gebied van spelen in de hele gemeente Velsen is de nota speelruimtebeleid uit 1990. Tegenwoordig wordt er jaarlijks een speelplan opgesteld waarin de vernieuwing en vervanging van speelgelegenheden zijn opgenomen. Demografische gegevens en inspraak spelen een belangrijke rol bij de keuzes die er in de speelplannen worden gemaakt. Randvoorwaarde daarbij is, dat speelvoorzieningen veilig moeten zijn volgens het Besluit veiligheid van attractie- en speeltoestellen. Er zijn Europese veiligheidsnormen (CEN-normen) van kracht waaraan de speeltoestellen moeten voldoen. Speelvoorzieningen bevinden zich vaak in groene gebieden. Binnenkort wordt er een nieuwe beleidsnota voor Velsen opgesteld.

Hondenbeleid 2007

Hondenoverlast wordt gekenmerkt door uitwerpselen op straat of grasvelden/plantsoenen. Dat zorgt voor stankoverlast en er kan in gestapt worden. De algemene opinie is dat met name spelende kinderen niet met dergelijke overlast geconfronteerd mogen worden. Om de overlast te voorkomen, geldt in heel Velsen een aanlijn- en opruimplicht en is het rond speelvelden en scholen zelfs verboden voor honden. Als tegemoetkoming aan hondenbezitters zijn per kern losloopvelden aangewezen waar deze verplichtingen niet gelden. Op de losloopplaatsen hoeven de honden niet aangelijnd te worden en mag de poep blijven liggen.

Deze losloopvelden worden elke twee weken gemaaid. Op enkele plaatsen zijn looppaadjes gemaakt. Soms wordt met beplanting of hekjes de grenzen van de losloopplaats gemarkeerd. Op meerdere plaatsen staan hondenpoepafvalbakken, die periodiek worden geleegd. De plaatsen van de bakken moeten worden herzien om beter aan te sluiten bij de behoefte. Bij uitzondering wordt een losloopplaats schoongemaakt.

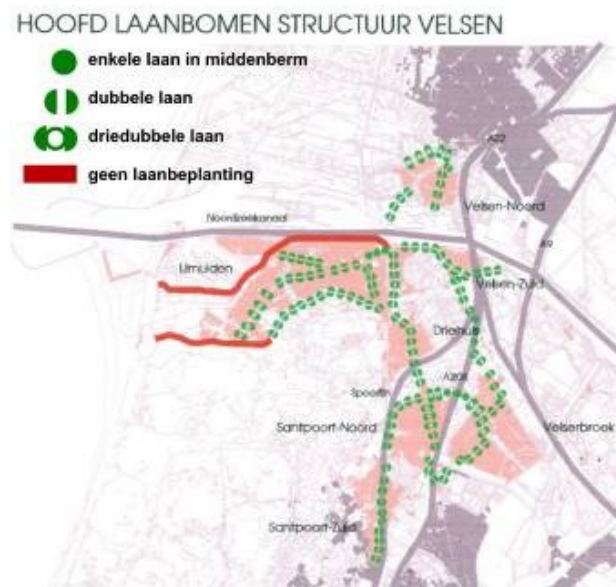
De losloopplaatsen worden aangeduid met borden. Bij de speelvelden en –plaatsen staan verbodsborden voor honden. Deze borden zijn geliefd en worden gestolen. Ook vinden er vernielingen plaats. Geregeld moeten er dus borden worden geplaatst om te laten zien wat de regels zijn.

Hondenbeleid: Driehuis

Bomenplan 2003

In het stedelijke gebied wordt de groenstructuur voor een belangrijk deel gevormd door laanbomen. Laanbomen zorgen voor een verbetering van de leefbaarheid op plaatsen waar andere groenvoorzieningen in de woonomgeving ontbreken. In 2003 is het Bomenplan geschreven. Uitgangspunt was het vormen van een evenwichtig bomenbestand. Hiervoor is o.a. een hoofdstructuur aan te geven. Deze structuur is gerelateerd aan het hoofdwegennet, waarmee de verschillende kernen en wijken worden ontsloten. Het bomenbestand is, door verschillende oorzaken, in een zorgwekkende toestand gekomen.

In het Bomenplan Velsen uit 2003 is onderscheid gemaakt in hoofd- en nevenstructuren, waarbij de bomen in de hoofdstructuur een bijdrage leveren voor heel Velsen terwijl de bomen in de nevenstructuren vooral een bijdrage leveren op straat en op buurtniveau. De hoofdstructuur is hiernaast weergegeven.

Per laan wordt gestreefd naar een eenduidig eindbeeld waarbij de bomen allen van eenzelfde soort en van dezelfde leeftijd zijn. Tegelijkertijd moet er, met gelijke onderlinge afstanden tussen de bomen, een mooi ritme zijn.

De leeftijdsopbouw van de afzonderlijke lanen door de kernen heen moet variëren om kaalslag te voorkomen. Bovendien moet per kern het aantal boomsoorten niet te klein zijn om kaalslag door bijvoorbeeld ziekte te voorkomen.

Bij de keuze van een nieuwe boomsoort moet rekening worden gehouden met de beschikbare ruimte en klimaatsomstandigheden.

In het bomenplan is een inventarisatie van alle lanen gemaakt inclusief een tabel voor het vervangen van slechte lanen om zo tot een evenwichtiger bestand te komen in Velsen. Vervanging van lanen wordt vaak gecombineerd met rioolwerkzaamheden.

Ontwikkelingen

Stadspark, Winkelcentrum IJmuiden, Oud IJmuiden

Voortkomend uit het project Stad en Milieu, een project ter verbetering van de leefbaarheid van IJmuiden Noord, zijn drie plannen in ontwikkeling. Naast het verbeteren van de leefbaarheid is één van de centrale doelstellingen om in de beschikbare openbare ruimte meer speel- en recreatiemogelijkheden te maken. De drie, nu op zichzelf staande projecten betreffen een stadspark in het Moerberg en Gijzenveltplantsoen, het centrum van IJmuiden (Centrumplan) en Oud-IJmuiden.

Stadspark in het Moerberg- en Gijzenveltplantsoen

De belangrijkste doelstellingen van dit project zijn kwaliteitsverhoging van de openbare groenvoorzieningen en tegengaan van de versnippering daarvan aan de oostzijde. In samenhang met vervangende nieuwbouw aan de westzijde vormt dit een belangrijk stadsvernieuwingsplan in het hart van IJmuiden. De herinrichting van het plantsoen moet er toe leiden dat de natuurwaarden, zoals die ook in de Heerenduinen aanwezig zijn, zich ook in de stedelijke omgeving manifesteren. In verband met het waarborgen van de leefbaarheid in IJmuiden-Noord moet een verdere vermindering van groen in dit deel van IJmuiden worden voorkomen. Dit project is inmiddels in uitvoering gekomen.

Winkelcentrum IJmuiden

In IJmuiden wordt een herstructurering van het centrum voorgestaan om tot een versterking van de centrumfunctie te komen. Doel is een attractief winkelcentrum waarbij andere centrumvoorzieningen kunnen worden toegevoegd en de woonkwaliteit wordt versterkt. De versterking van het centrum wordt gezocht in het gebied tussen het Marktpllein en het Velderduinplein.

In de herstructurering is een kwaliteitverhoging van de openbare ruimte een belangrijke peiler. Herinrichting van pleinen met elk een eigen identiteit en karakteristiek maakt hier onderdeel van uit. Evenals een versterking van de laanstructuur van de Lange Nieuwstraat. Verder wordt een plan uitgewerkt om ter hoogte van het Marktpllein een nieuwe groene verbinding te maken met de Heerenduinen. In de strook tussen de Spaarstraat en de Merwedestraat wordt het duin het stedelijk gebied ingetrokken. In dit landschap worden enkele woontorens geplaatst, waarbij het parkeren onder het geplooid maaiveld wordt aangebracht. Het gebied wordt volledig openbaar en realiseert een zichtbare verbinding met de Heerenduinen.

Oud IJmuiden

Bron: Stedenbouwkundig plan Oud-IJmuiden, augustus 2006

In Oud-IJmuiden wordt bij de herstructurering ingezet op wonen, bedrijven worden uitgeplaatst. Het is de inzet om het historische stratenpatroon zo veel mogelijk in ere te herstellen. Binnen dat patroon passen geen grote groene open ruimtes. Een groene uitstraling zal dan ook alleen met de toevoeging van straatbomen mogelijk zijn. Aan de randen is er meer mogelijk hoewel de invloed van het zeeklimaat daar een grote beperking met zich meebrengt. De hoeveelheid groen in Oud-IJmuiden mag niet verminderen om de leefbaarheid te waarborgen.

Masterplan Zeewijk

Zeewijk in IJmuiden is in de jaren zestig gebouwd volgens het stedenbouwkundige concept van de naoorlogse wijken. De wijk bestaat uit hoog- en laagbouw in een min of meer vast patroon. Dit concept is inmiddels achterhaald. Bovendien was de wijk in een neergaande spiraal van verpaupering terechtgekomen. Om van Zeewijk weer een wervende woongemeenschap te maken,

die kan concurreren met andere wijken in Velsen is halverwege de jaren negentig masterplan Zeewijk opgesteld. Dit plan voorziet in het slopen van een deel van de hoogbouw, het nieuw bouwen van laagbouwwoningen in koop- en huursector en in verschillende prijscategorieën en het verbeteren van de openbare ruimte.

Eén van de speerpunten van het masterplan is het optimaal benutten van de ligging van Zeewijk in het landschap. Daarbij hoort het onder andere het herontwikkelen van een centraal duinpark tussen de Orionweg en de Kruisberglaan.

Masterplan zeewijk is volop in uitvoering en de aanleg van het duinpark in volle gang.

Wijkontwikkelingsplan Velsen-Noord

In december 2003 is het Wijkontwikkelingsplan Velsen-Noord (WOP) door de Gemeenteraad vastgesteld; in het WOP wordt aangegeven hoe van Velsen-Noord weer een leefbare woonkern met toekomstwaarde kan worden gemaakt.

In het WOP is geconstateerd dat Velsen-Noord geïsoleerd ligt en een verouderde infrastructuur en inrichting van de openbare ruimte heeft. Er zijn zes belangrijke opgaven / pijlers in het WOP die de doelstelling “verbeteren van de leefbaarheid” concretiseren:

- het wijzigen van de omvang en samenstelling van de woningvoorraad om te voldoen aan de woonwensen;
- het zorgen voor een aantrekkelijke en veilige woonomgeving;
- het waarborgen van een goed voorzieningenniveau afgestemd op het economische draagvlak en de wensen van de bewoners;
- het zorgen voor een goede overgang tussen de woonkern en de omringende bedrijfsterreinen;
- een goede groenstructuur binnen de woonkern in samenhang met de groenstructuur op bovenlokaal niveau (IJmond). Het Groen en Waterplan geeft invulling aan deze opgave;
- een heldere verkeersstructuur waarbij de overlast (in de woonkern) van het vrachtverkeer bestemd voor de omliggende bedrijfsterreinen wordt voorkomen.

Grote Buitendijk/Hofgeest

De weilanden langs de Grote Buitendijk, aan de oostzijde van Velserbroek, zijn in de structuurvisie aangemerkt als uitbreidingslocatie voor woningbouw. Tevens is deze zone in beeld als locatie voor sportvoorzieningen en een ecologische verbindingzone. Vanwege de ligging van landelijke kabels en leidingstroken en milieubeperkingen door de aanwezigheid van de snelweg A9 kan niet de gehele strook voor woningbouw worden benut. In de overblijvende ruimte zijn er dus mogelijkheden voor een sportcomplex, een ecologische verbindingzone en recreatief medegebruik door de bewoners van Velserbroek.

Voor het gebied Hofgeest, ten noordwesten van de locatie Grote Buitendijk staat in de structuurvisie een ontwikkeling beschreven naar een combinatie van wonen en (lichte) bedrijvigheid.

De planvorming is in een pril stadium. Er worden uitgangspunten geformuleerd, waarvoor een onderzoek naar kansen en beperkingen van deze locatie cruciaal is.

Bebouwing zuidrand Driehuis: plan Wijde Weideveld

In de Structuurvisie Velsen zijn aan de zuidrand van Driehuis een 3-tal uitbreidingsmogelijkheden opgenomen. Dit zijn het Sportcomplex Velsen, de stationsomgeving en de locatie De Luchte. Van deze drie locaties is De Luchte gelegen *buiten* de door de provincie vastgestelde rode contour in het streekplan. De andere twee locaties zijn *binnen* deze contour gelegen.

Voor alle drie locaties geldt dat er een directe relatie is met Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. In het streekplan en de structuurvisie is tevens aangegeven dat er een ecologische verbinding tussen het duingebied en de landgoederen/Spaarnwoude gerealiseerd zal moeten worden. De zone tussen Driehuis en de spoorlijn maakt onderdeel uit van het zoekgebied voor deze ecologische verbinding.

Ten tijde van de vaststelling van de structuurvisie in 2005 is er een concreet plan ontwikkeld voor de locatie De Luchte, het plan Wijde Weideveld. Om dit plan mogelijk te maken is een streekplanafwijking nodig. Uiteraard zal in een verzoek om afwijking gemotiveerd moeten worden hoe met diverse aspecten uit het streekplan wordt omgegaan. Voor dit gebied geldt nu een lichtere procedure.

Ter voorbereiding hiertoe is gestart met het opstellen van een Ruimtelijk Functioneel Kader (RFK). Hierin zal worden vastgelegd aan welke kaders de initiatiefnemers gehouden zijn bij de planontwikkeling en welke onderzoeken noodzakelijk zijn. Voor de Biezen e.o. is verder een landschappelijke en ecologische ontwikkelingsvisie opgesteld. In deze visie is ook gekeken naar de relatie en inpassing van het plan Wijde Weideveld in de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Dit is goed mogelijk. De gemeenteraad moet de ontwikkelingsvisie nog definitief vaststellen.

Zeewegterrein in IJmuiden: plan De Binnenhaven

Ter plaatse van het voormalige Zeeweg-ziekenhuis (Kennemergasthuisterrein) is sprake van grootschalige stadsvernieuwing in de vorm van woningbouw en maatschappelijke voorzieningen. Tussen de nieuwbouw komt niet al te veel openbaar groen maar het oorspronkelijke parkje op de hoek van de Zeeweg en de Velserduinweg wordt heringericht en blijft een groene bestemming houden. De leefbaarheid van dit deel van IJmuiden komt in het gedrang als de hoeveelheid groen hier verder afneemt.

Bron: Stedenbouwkundig plan Kennemer Gasthuisterrein, IJmuiden, 31 oktober 2005

Grote Hout Velsen Noord

Op het, door de gemeente Velsen aangekochte, NAM-terrein wordt een nieuw bedrijventerrein, genaamd “De Grote Hout” ontwikkeld. De herstructurering bestaat onder andere uit forse investeringen in de openbare ruimte. Belangrijkste element is een nieuwe hoofdontsluiting die de ontbrekende schakel vormt in de verbinding tussen alle bedrijventerreinen in de regio en bovendien de woonwijk geheel ontlast van vrachtverkeer. Met de herstructurering vindt een vergaande intensivering van het ruimtegebruik op het bedrijvenpark plaats.

De inrichtingsvisie en de Nota van Uitgangspunten voor bedrijvenpark De Grote Hout zijn op 10 maart 2005 vastgesteld door de gemeenteraad van Velsen. Op 1 juni 2006 zijn het Masterplan IJmond Noord en de Quicksan leefbaarheid Velsen Noord vastgesteld en heeft de gemeenteraad de keuze voor het basisscenario (gehele terrein ontwikkelen als bedrijventerrein) bevestigd. Het bedrijventerrein gaat bestaan uit de volgende werkgebieden:

- Kade
- Nieuwe ontsluiting
- Carré, grootschalige werklocatie
- Campus
- Kleinschalige werklocatie

De eerste fase van de realisatie is nagenoeg afgerond. In een jaar tijd zijn onder andere het grootste gedeelte van de nieuwe Concordiastraat en het Campusterrein aangelegd. Om de uitstraling van het Campusterrein te optimaliseren wordt in het voorjaar van 2008 op de parkeerterreinen en de groene ruimtes rondom de kantoorpanden beplanting aangebracht.

Nova-college Santpoort-Noord

Op 31 juli 2008 zal het Nova-college het gebouw aan de Roos en Beeklaan in Santpoort-Noord gaan verlaten. Het terrein is in eigendom bij Smit's Bouwbedrijf die het zal ontwikkelen. Door de gemeente zijn er randvoorwaarden voor een bouwinitiatief opgesteld, waaruit blijkt dat er, op dit terrein, gebouwd zal worden voor ouderenhuisvesting. Door brand zijn er twee maatschappelijke voorzieningen in Santpoort-Noord verwoest, buurthuis Het Terras en bij de laatste jaarwisseling de Parnassiaschool. Beiden zijn nu tijdelijk in het Nova-gebouw gehuisvest. Er is daardoor een situatie ontstaan dat bezien moet worden waar de maatschappelijke en woonvoorzieningen gesitueerd moeten worden. Een bredere visie daarop voor Santpoort-Noord is in ontwikkeling. Daaropvolgend kan het bouwinitiatief worden opgesteld en de herontwikkeling van de locatie worden opgestart.

Nova-college Santpoort-Zuid

Vanaf 1999 is planvorming gaande voor het Nova terrein in Santpoort-Zuid. De bouwopgave is veelomvattend en ingewikkeld. De invulling van het vrijgekomen gebied met enige aanliggende objecten en infrastructuur gaat ingevuld worden met diverse functies zodat dit een aantrekkelijk woon- en winkelgebied wordt met behoud van het dorps karakter. De, onder te brengen functies betreffen een uitbreiding van de supermarkt, de realisatie van woningen, de realisatie van bijbehorende infrastructuur, ontsluiting en parkeervoorzieningen, de inpassing van een bestaand tuincentrum en de aanleg van groenvoorzieningen en een waterpartij. Het gemeentebestuur heeft destijds een integraal plan als voorwaarde gesteld voor haar medewerking aan herontwikkeling.

Het eigendom (Novaterrein) is overgegaan naar VOF Nova (Scholz Bouwonderneming en Dreef Beheer). Op gemeentelijk verzoek is de ontwikkelaar er mee akkoord gegaan om een gymzaal op te nemen in het plan op de gewenste locatie nabij de school.

De studie die gemaakt is door VOF Nova, levert hiervoor een mogelijke oplossing. Op basis van deze studie is momenteel een Ruimtelijk functioneel kader in voorbereiding genomen. In het

Kader worden de voorwaarden, die ruimtelijk relevant zijn, opgenomen binnen een ruimtelijke visie en passend binnen wetgeving en financiering.

Voor de te volgen procedure zal de route van een bestemmingsplan gevolgd worden. Daarbij moet rekening worden gehouden met een wetswijziging per 1 juli 2008 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening.

Beleid in ontwikkeling

Landschapsbeleidsplan

Het is belangrijk om één beleidsstuk in ontwikkeling hier te noemen, het landschapsbeleidsplan. Het opstellen van dat plan is een voornemen uit het programma van het huidige college van burgemeester en wethouders. Het landschapsbeleidsplan zal sterke raakvlakken krijgen met het groenbeleidsplan en er zal sprake zijn van enige overlap in de visie, die door beide plannen wordt gegeven.

Daar, waar het groenbeleidsplan zich vooral richt op de stedelijke en openbare groenvoorzieningen richt het landschapsbeleidsplan zich op het buitengebied. Het groenbeleidsplan geeft richting aan de ontwikkeling van het groen dat bij Velsen in eigendom en beheer is. Het landschapsbeleidsplan kijkt over de eigendomsgrenzen heen in het streven naar verbeteringen in de landschappelijke structuur van het buitengebied.

De overlap zit vooral in een visie op de ecologische structuur. In beide plannen zal er sprake zijn van een uitwerking van hetgeen daarover al in hoger beleid is geschreven (streekplan, structuurvisie). Beide plannen zijn zonder een ecologische visie niet volledig. Een goede afstemming zal waarborgen dat groenbeleidsplan en landschapsbeleidsplan elkaar op dit vlak niet tegenspreken en elkaar aanvullen. Er zal sprake zijn van enige overlap in gebieden op de overgang tussen bebouwde kom en buitengebied.

Bezien wordt of er in de toekomst niet met één gezamenlijk beleidsplan voor groen en landschap volstaan kan worden.

2.1.4. Beleid Nationaal Park Zuid Kennemerland en Spaarnwoude

Nationaal Park Zuid Kennemerland: Beheer en inrichtingsplan, 2002
 Spaarnwoude: In ontwikkeling: beleidsvisie “In de branding van de stad”

Nationaal Park Zuid Kennemerland

Beheer en inrichtingsplan (2002)

Het beheer en inrichtingsplan is het beleidsplan van het samenwerkingsverband Nationaal Park Zuid Kennemerland. Aan het samenwerkingsverband nemen terreinbeheerders, natuurorganisaties, gemeenten en provincie deel. In het plan wordt het beleid uitgezet op het gebied van natuur, recreatie, communicatie, educatie en onderzoek. Dit kan worden samengevat in vier doelstellingen:

- Het behouden en ontwikkelen van natuur, landschap en cultuurhistorie.
- Het verbeteren van mogelijkheden voor natuurgerichte recreatie.
- Het bieden van een stimulerend pakket van communicatie en educatie en het daarbij streven naar het actief betrekken van de gebruikers van het park bij het invullen en realiseren van de plannen.
- Het geven van ruimte aan en het bevorderen van (wetenschappelijk) onderzoek.

De doelstellingen zijn uitgewerkt in acht beleidskeuzes:

- Kiezen voor de ontwikkeling van een natuurlijk duinecosysteem met behoud van biodiversiteit.
- Kiezen voor de natuurgerichte recreant.
- Kiezen voor het zoneren van natuur en recreatie.
- Kiezen voor stimulering van goede ruimtelijke verbindingen met de omgeving.
- Kiezen voor de bescherming van cultuurhistorische waarden en het beleefbaar maken hiervan voor bezoekers.
- Kiezen voor een open houding in de communicatie met onze omgeving en voor een gevarieerd educatief aanbod.
- Kiezen voor één gebied en één beheerder.
- Kiezen voor een planmatige aanpak en goede communicatie van onderzoek en monitoring.

Aan de keuzes zijn projecten gekoppeld die gedurende de looptijd (10 jaar) van het plan zullen worden uitgevoerd.

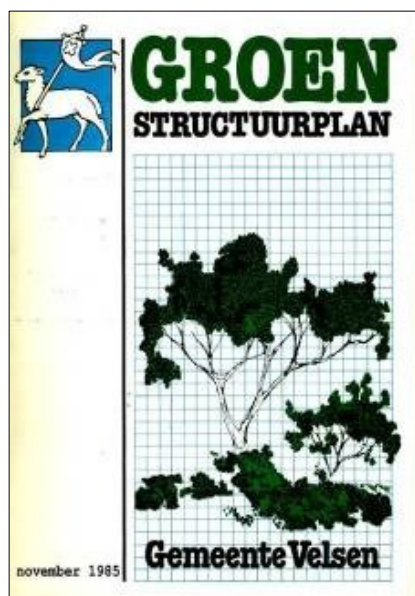
Spaarnwoude

Beleidsvisie in ontwikkeling: “In de branding van de stad, visie recreatiegebieden Spaarnwoude en Haarlemmermeer”.

Spaarnwoude heeft een nieuwe beleidsvisie in ontwikkeling, gericht op recreatie, die naar verwachting medio december 2007 wordt vastgesteld. De hoofdpunten hieruit zijn:

- de, aan het stedelijk gebied grenzende, delen inrichten als stedelijke uitloopzone met kleinschalige (gratis) voorzieningen en recreatieve knooppunten (zoals boerderij Zorgvrij en de Stelling van Amsterdam),
- het clusteren van leisurevoorzieningen en grote evenementen op regionaal en bovenregionaal niveau in het noordelijke deel, waaronder de Zuiderscheg,
- ruimte bieden voor natuurgerichte en watergebonden recreatie en versterken cultuurhistorie en landschap in de overige, meer zuidelijk gelegen gebieden.

2.2. Evaluatie Groenstructuurplan 1985

Zoals in de inleiding is aangegeven, is het Groenstructuurplan uit 1985 aan vervanging toe. Het huidige ruimtelijke beleid van Rijk en Provincie Noord-Holland en de grote ruimtelijke veranderingen vanaf 1985, zoals de bouw van Velsersbroek en infrastructurele projecten, maken dat dit plan niet meer actueel is. Dit blijkt bijvoorbeeld ook uit het feit dat de ecologische structuur in Velsen zeer summier aandacht krijgt, terwijl dit het speerpunt is in het huidige landelijke natuurbeleid. Sinds 1990 wordt het landelijke, provinciale en gemeentelijke natuurbeleid inhoudelijk bepaald door de Ecologische Hoofdstructuur die in dat jaar zijn intrede deed.

2.2.1 Bereikte doelen

Bovenwijks groen

In het plan is gesteld dat het nodig is beheerplannen op te stellen voor de grote groengebieden rondom de kernen. Tot deze gebieden werden ook de sportcomplexen gerekend. In dit groenbeleidsplan zullen deze ook niet behandeld worden. Deze doelstelling is gerealiseerd. Voor alle buitenplaatsen in gemeentelijk bezit, het gemeentelijke duingebied, het Wijkeroogpark en het Burgemeester Rijkenspark zijn beheersplannen geschreven die inmiddels tussen 13 en 27 jaar oud zijn. Het is daarom nodig om de genomen maatregelen te evalueren en om te onderzoeken of er, o.a. als gevolg van veranderende omstandigheden, bijstelling van het beheer noodzakelijk is. De beheersplannen zijn gebaseerd op historische gegevens. Het zal dus niet noodzakelijk zijn om geheel nieuwe plannen te schrijven. In de onderstaande staat is weergegeven om welke beheersplannen het gaat.

Gebied	Opgesteld
Duinen	1992
Bosbeek / burg. Rijkenspark	1994
Schoonenberg, Hoogergeest, Beeckestein	1994
Velserbeek	1980
Wijkeroogpark	1990
Najade	1993

Bomenbestand

Het plan stelt ook dat het noodzakelijk is een Bomenstructuurplan op te stellen om de laanbomenstructuur te herstellen en op peil te houden. Naar aanleiding hiervan is er in 1989 een bomenplan gemaakt. Van dit plan zijn alleen de maatregelen op het gebied van achterstallig snoeionderhoud uitgevoerd. Voor de overige maatregelen is destijds geen bestuurlijke goedkeuring gegeven. Door het uitblijven van tijdige vervangingen van laanbomen is het bomenbestand

vervolgens in een behoorlijk zorgwekkende staat gekomen. In 2003 is er een nieuw Bomenplan opgesteld met daarin aangegeven op welke manier er weer een gezond bomenbestand opgebouwd kon worden. De uitvoering van dit bomenplan ligt op schema. We kunnen stellen dat de achterstand in het vervangen van laanbomen die in 1985 is geconstateerd inmiddels is ingelopen.

Snippergroen

In het kader van de bezuinigingen op het onderhoud is in het Groenstructuurplan '85 besloten al het zogenaamde snippergroen te verkopen. Snippergroen levert door een geïsoleerde ligging en kleine omvang een geringe bijdrage aan de groenstructuur en is relatief kostbaar in onderhoud. Een deel van het snippergroen is in de afgelopen jaren aan particulieren verkocht.

Uitbreiding groen

Het groenstructuurplan bevat een uitgebreide kwantitatieve analyse aan de hand van de gehanteerde groenclassificatie. In grote lijnen blijkt hieruit een tekort aan openbaar gebruiksgroen in de directe woonomgeving in de volgende wijken:

- IJmuiden-West,
- IJmuiden-Noord,
- IJmuiden-Zuid,
- Een deel van Driehuis, t.w. de Noord-West hoek,
- Een deel van Santpoort-Noord, t.w. de Zuid-Oost hoek.

Naar aanleiding van deze constatering worden er voorstellen gedaan tot herinrichting en omvorming van plantsoenen. De aanleg van speelvoorzieningen op verschillende locaties moest bijdragen aan de verhoging van de gebruikswaarde. In een enkel geval, zoals bij de herinrichting van het gebied aan de Trompstraat heeft er uitbreiding van openbaar groen plaatsgevonden. In de genoemde wijken is er in kwantitatief opzicht nog steeds een tekort.

Uitbreiding van openbaar groen heeft vooral plaatsgevonden in het kader van bouwplannen (zoals de locaties Schipbroeken, Velsbroek, Reigersbossenlaan). Ook sportcomplex Groeneveen is aangelegd. De voorgestelde bufferzone aan de Grote Hout- of Koningsweg is tot op heden nog niet gerealiseerd.

Omvorming groen

De plantsoenen, die voor omvorming in aanmerking kwamen, zijn nagenoeg allen heringericht. Enkele plantsoenen zijn door voortschrijdend inzicht niet uitgevoerd. Hiervoor zijn meer relevante projecten in de plaats gekomen. De omvorming van het Gijzenvelt- en Moerbergplantsoen is opgenomen in het project Stadspark en nog in uitvoering.

Beheersysteem

Als hulpmiddel voor een systematische aanpak van het groenonderhoud is een geautomatiseerd beheersysteem aangeschaft, zoals voorgesteld in het groenstructuurplan '85. Inmiddels wordt het beheersysteem uitgebreid naar een integraal beheersysteem voor de gehele openbare ruimte. Hierin worden naast het groen, de wegen, de rioleringen en de lichtmasten opgenomen. De inventarisaties zijn in volle gang. De vervolgstappen moeten nog genomen worden.

2.2.2 Invloed op projecten en plannen van andere disciplines

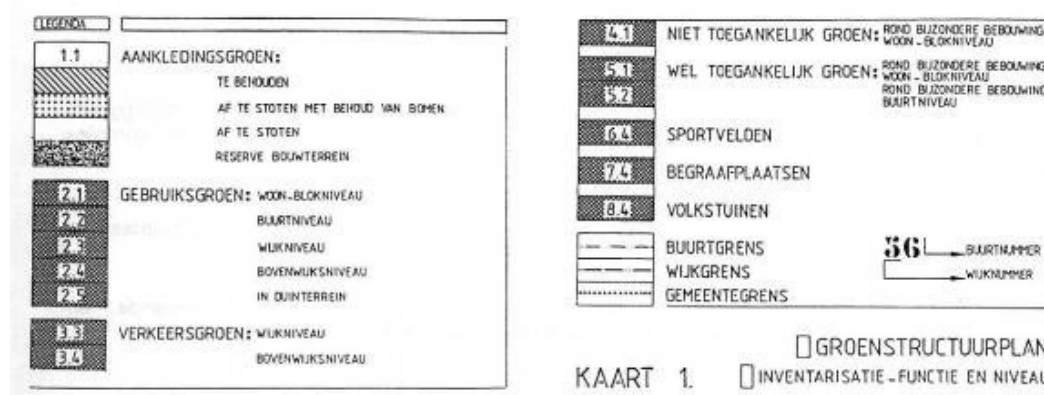
De invloed van het Groenstructuurplan op projecten en plannen van andere disciplines is gering gebleken. Bij het opstellen van andere ruimtelijke beleidsplannen, zoals structuurplannen, bestemmingsplannen en Verkeer en Vervoersplannen is het groenstructuurplan nauwelijks gehanteerd als toetsingskader.

In bijvoorbeeld het bestemmingsplan voor Zeewijk wordt het Groenstructuurplan niet genoemd. De grootschalige stadsvernieuwing die daar heeft plaatsgevonden heeft er voor gezorgd dat er een

groot deel van het “te behouden groen” is opgeofferd aan andere doeleinden. Dit is voor de verbetering van de wijk zeker noodzakelijk geweest maar een afweging hiervoor heeft niet plaatsgevonden aan de hand van het Groenstructuurplan. Ook in het Lokaal Verkeers- en Vervoerplan 1995 wordt met geen woord gerept over het Groenstructuurplan, terwijl daar maatregelen in beschreven worden die grote gevolgen hebben voor het Velsense groen. Een duidelijke oorzaak voor de geringe invloed is lastig aan te geven. Deze moet waarschijnlijk gezocht worden in het gegeven dat het plan in de organisatie te weinig bekend was en te weinig flexibiliteit bood om tot gezamenlijke oplossingen te komen. De toenmalige afdeling Groenvoorziening is lange tijd gehuisvest geweest op locaties buiten het gemeentehuis. Deze “afstand” heeft niet bijgedragen aan intensief overleg over zaken waarbij groen in het geding was. Mogelijkerwijs is ook daarin een verklaring te vinden voor de kleine invloed.

2.2.3 Groenstructuurkaarten

Op de groenstructuurkaarten bij het Groenstructuurplan '85 zijn alle openbare groenvoorzieningen in Velsen geïnclassificeerd naar functie en niveau. Tevens geven de kaarten de keuze voor behoud of afstoten weer. De kaarten hebben een zeer uitgebreide legenda.

Het nut van de kaarten is beperkt gebleven tot het bieden van een toetsingskader van particuliere verzoeken tot het aankopen van openbaar groen. De legenda van deze kaarten werd gezien als een leidraad voor de bepaling van het gewenste beheer. In de praktijk is dit echter niet als zodanig gehanteerd omdat de complexe classificatie hiervoor te weinig concrete handvatten biedt.

2.2.4 Invloed op het beheer

Het Groenstructuurplan uit 1985 geeft onder andere de volgende doelstellingen aan voor het beheer van het Openbaar Groen. Per doelstelling is aangegeven hoe hiermee omgegaan is en wat de gevolgen zijn:

- *Het beheer is gericht op een groene dooradering van de bebouwde kom, waarmee een beter contact tussen de wijken, parken en buitenruimte ontstaat.*

Deze visie heeft de afgelopen jaren invloed gehad op het beheer en wordt binnen de gemeente nog steeds gedragen.

- *Het beheer is gericht op divers groen zodat iedere inwoner, van jong tot oud, op elk tijdstip het groen kan gebruiken.*

Dit streven heeft het afgelegd bij de noodzaak om het openbaar groen op een kostenarme manier te onderhouden.

- *Het beheer is in de centra van de kernen gericht op de instandhouding van het stedelijk karakter, wat naar de randen van de kernen overgaat in een landelijk karakter.*

Deze visie blijkt onvoldoende ten uitvoer te zijn gebracht, vooral de laatste jaren.

- *Het beheer dient in te spelen op de toenemende behoefte aan natuurbeleving.*

Deze visie is doorgevoerd in het beheer van de afgelopen jaren, mede ingegeven door opgelegde bezuinigingen.

- *Het gebruik van bestrijdingsmiddelen moet in evenwicht zijn met de milieubelasting en de kosten voor alternatieve bestrijdingsmaatregelen.*

In het huidige beheer worden zo min mogelijk herbiciden gebruikt. Maar gezien het steeds weer dalende beschikbare budget is het onmogelijk om het groen zonder herbiciden te beheren.

- *Het beheer dient met een minimaal kostenniveau uitgevoerd te worden gerelateerd aan het gewenste verzorgingsniveau.*

In de loop der jaren is er steeds meer op het groenbeheer bezuinigd waardoor het niet altijd mogelijk was het gewenste verzorgingsniveau in stand te houden. Bovendien geeft deze stelling weer aanleiding om herbiciden te gebruiken en is daarmee in strijd met de bovengenoemde stelling. Ten gevolge van bezuinigingen is bijvoorbeeld het maaibeheer gewijzigd. De invoering van dit gewijzigde beleid heeft behoorlijk wat klachten veroorzaakt.

Uit de afgelopen jaren blijkt dat de voorstellen, die in het Groenstructuurplan '85 zijn gedaan, slechts ten dele hun weerslag hebben gehad op het beheer. Het gevolg was dat er in de jaren van 1985 tot 2006 een beheer uitgevoerd is dat een zeer eenvormig beeld zonder differentiatie geeft. Al het groen in de wijk wordt op eenzelfde manier beheerd. Hierdoor ziet het groen in de kern (het kleinschalige stedelijke groen) er hetzelfde uit als het grootschalige groen. Het beheer is wel consistent maar met te weinig visie uitgevoerd. Hierdoor is er nogal een "eenheidsworst" ontstaan.

2.3. Historische aspecten

Een goede visie op het groen kan pas worden geformuleerd als ook is gekeken naar het verleden. Kennis van de geomorfologie (de vorm van het landschap en de processen die daarbij een rol spelen of hebben gespeeld), bodemopbouw en cultuurhistorische waarde zijn van belang en vinden hun grondslag in het verleden.

2.3.1 Ontstaan en cultuurhistorie

Velsen heeft een rijke geschiedenis en relictten daarvan zijn nog op vele plekken in het stedelijke en het landschappelijke terug te vinden. Het hedendaagse landschap van Velsen is de erfenis van natuurlijke vorming en menselijk handelen. De landschappelijke structuur, gevormd door de min of meer parallel liggende duinen, strandwallen en strandvlaktes, vormt de basis voor de ligging van de kernen en open ruimtes zoals wij die nu kennen. Tussen de woeste duinen in het westen en de ondoordringbare veenmoerassen in het oosten vestigden zich in Velsen in de loop der eeuwen boerenfamilies op de hooggelegen en droge strandwallen temidden van vochtige en vruchtbare strandvlaktes.

De kaart van Velsen in 1850 en 2000

De thans aanwezige graslanden in de binnenduintrand en de strandvlaktes zijn reeds eeuwen geleden voor agrarisch gebruik open gekapt. Later, kort na het begin van de jaartelling, werd Velsen bewoond door de Romeinen, die onder andere een havenfort bouwden op de plaats waar later de tunnels onder het Noordzeekanaal zouden worden gebouwd.

In de loop der jaren groef men het veen af waardoor het Wijkmeer ontstond. Aan dit meer en in de binnenduintrand vestigden zich in de zeventiende eeuw Amsterdamse kooplieden. Het was namelijk niet meer dan 2 uur varen vanuit Amsterdam. Zo zijn er in totaal rond Velsen 50 à 60 buitenplaatsen ontstaan, waarvan er enkele tot op de dag van vandaag overgebleven zijn. Het Wijkmeer is na het graven van het Noordzeekanaal ingepolderd.

In de zeventiende eeuw bouwde Amsterdam een uitgebreide verdedigingsstelling van forten. Twee van deze forten liggen binnen de gemeentegrenzen: één ten zuidoosten van Velsbroek en één vooruitgeschoven aan de kust bij de ingang van het Noordzeekanaal. Heden ten dage behoren deze forten tot het UNESCO-werelderfgoed.

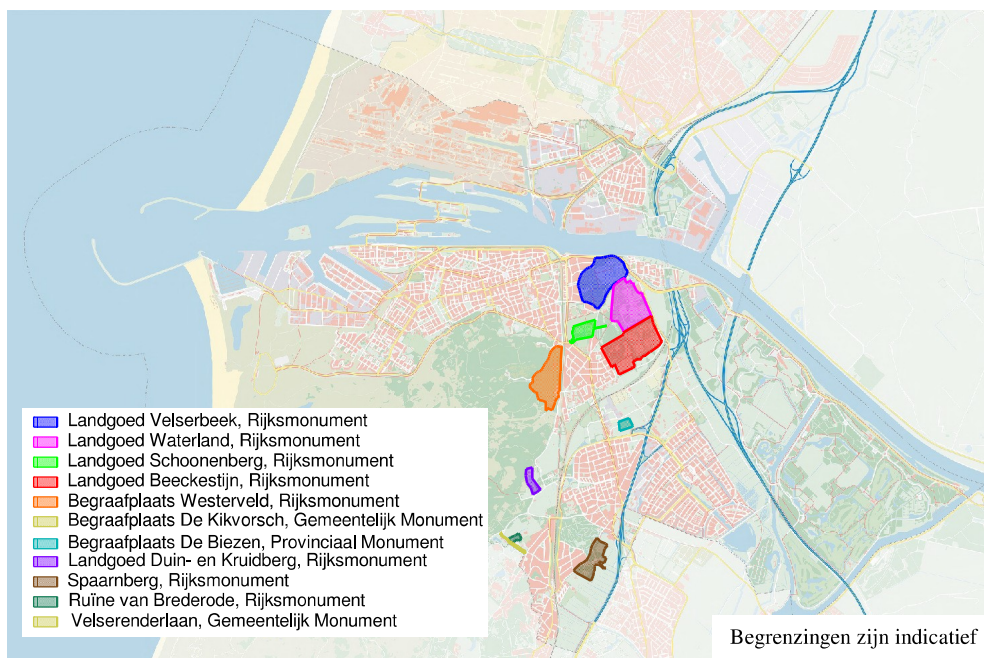
Het Noordzeekanaal is in de tweede helft van de 19e eeuw gegraven en bracht grote ruimtelijke veranderingen met zich mee. De noord-zuid gerichte structuur van het landschap, met daarin de ecologisch waardevolle duinen, werd doorsneden. Het dorp Velsen werd in tweeën gedeeld en aan de noordzijde van het kanaal vestigde zich in het dungebiet het staalbedrijf Hoogovens (tegenwoordig Corus). IJmuiden ontwikkelde zich op zijn beurt tot een havenplaats die tot in de duinen uitgroeide. De oorspronkelijke vestigingsstructuur is nog steeds in het huidige landschap herkenbaar. De kernen op de strandwallen hebben zich uitgebreid, maar worden nog steeds gescheiden door groene bufferzones in de lager gelegen strandvlakten. Pas vanaf de jaren 80 van de vorige eeuw is in een lager gelegen polder de nieuwe woonwijk Velserbroek toegevoegd.

In de huidige strandvlakten bevinden zich kleine beekjes, de zogenaamde duinrellen die zorgen voor de ontwatering van het dungebiet. Deze zijn door de eeuwen heen omgeleid, uitgediept en gekanaliseerd en later zijn ze in onbruik geraakt als gevolg van de drinkwaterwinning. Thans worden ze gezien als een belangrijke cultuurhistorische erfenis. Bovendien nemen ze, als gevolg van de stopzetting van de drinkwaterwinning weer in belang toe. In de strandvlakten, waar de duinrellen lopen, is het huidige landschap gevormd door de mens. Voorbeelden hiervan zijn de intensief gebruikte weilanden in het “open” gebied tussen Driehuis en Santpoort Noord, en het Burgemeester Rijkenspark tussen Santpoort Noord en Santpoort Zuid.

Gemeentelijk begraafplaatsen Duinhof, De Biezen en De Wester (1896) hebben alle drie een verschillende historische achtergrond. Zo is De Biezen in 1874 ontworpen door de beroemde tuin- en landschapsarchitect L. P. Zocher. De Engelse landschapsstijl is hierbij als uitgangspunt gehanteerd. Duinhof is in 1962 ontworpen door de architect en stedenbouwkundige W. M. Dudok. De begraafplaats ligt midden in de duinen en heeft een heel formeel karakter. De Westerbegraafplaats stamt uit 1896 en ligt direct aan het havengebied. Voorkomen moet worden dat deze historische waarden worden aangetast.

2.3.2 Monumenten

Zoals eerder genoemd heeft Velsen een rijke geschiedenis. Relicten daarvan zijn nog op vele plekken in het stedelijke en het landschappelijke terug te vinden. Een aantal grote erfstukken uit het verleden hebben een status van Gemeentelijk-, Provinciaal- of Rijksmonument gekregen afhankelijk van het belang in de omgeving.

“Groene” monumenten in Velsen

De landgoederen Velserbeek, Waterland, Schoonenberg, Beekestijn, Duin- en Kruidberg, Spaarnberg en de Ruïne van Brederode zijn Rijksmonument vanwege het culturele belang op landelijk niveau.

Begraafplaats de Biezen heeft een provinciale status.

De Velserenderlaan en Begraafplaats de Kikvorsch (een particuliere begraafplaats nabij begraafplaats Westerveld) is van cultureel belang op gemeentelijk niveau.

Het toekennen van een monumentenstatus geeft bescherming aan het object. Elke aanpassing moet gemeld worden aan het bevoegd gezag, die vervolgens beoordeelt of de wijziging mag worden uitgevoerd.

Landgoed Hoogergeest (het resterende landgoederengebied tussen landgoed Waterland, Beekestijn en Schoonenberg) en het Burg. Rijkenspark zijn niet opgenomen als monument.

2.4. Groeninventaris; huidige situatie

Inventarisatie van de kwantiteit en kwaliteit van het huidige groen in Velsen.

2.4.1. Kwantiteit – Velsen in aantallen

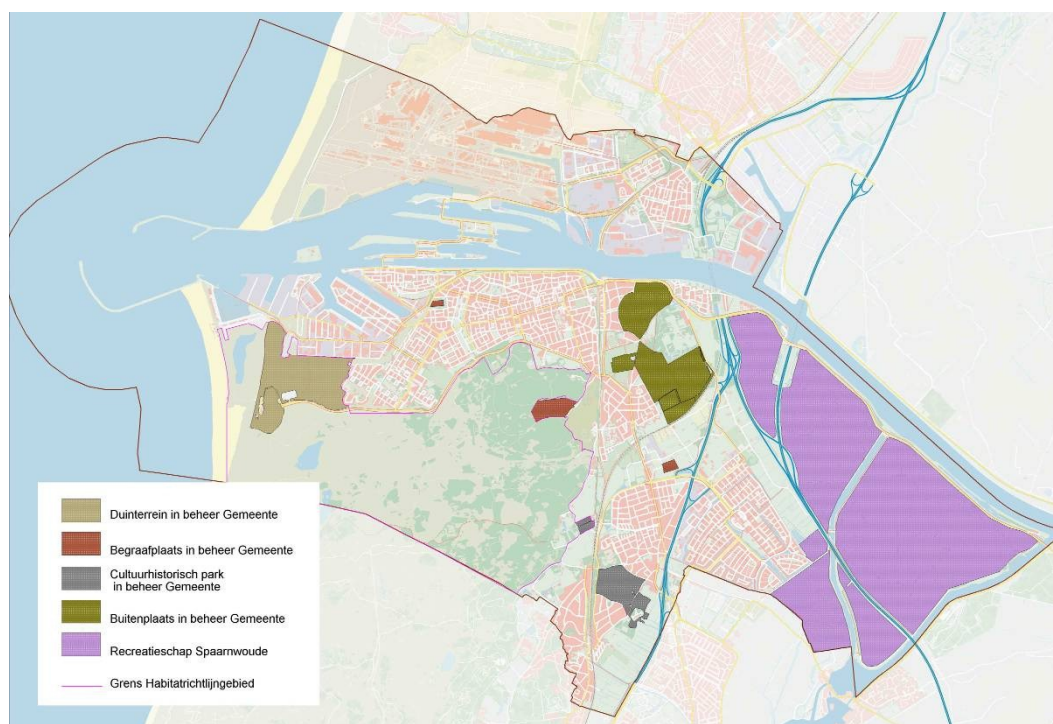
Binnen de grenzen van de gemeente Velsen bevindt zich een grote variatie aan groen.

De westzijde van de gemeente wordt vrijwel geheel gevormd door het duingebied. Het noordelijke deel daarvan (92,5 ha) is in beheer bij de gemeente. Het overgrote deel is in beheer bij Natuurmonumenten en PWN.

Ten oosten van Velsen ligt Spaarnwoude. Dit 2750 hectare grote natuur- en recreatiegebied is in beheer bij het Recreatieschap Spaarnwoude.

In Velsen Zuid liggen vier historische buitenplaatsen. Daarvan zijn de buitenplaatsen Velserbeek en Schoonenberg/Hoogergeest tot op heden in beheer bij de gemeente. Vanaf januari 2008 is Beeckestijn in bezit van het rijk. Het landgoed Waterland is particulier bezit.

Burg. Rijkenspark en Spaarnberg zijn grote groengebieden met een cultuurhistorische waarde.

Grote groengebieden en de beheerders

Een indicatie van de aard en de hoeveelheid van het overige groen in Velsen is weergegeven in onderstaande tabel.

Voor wat betreft het bosplantsoen is van de 145 hectare bijna 90 te vinden in de Landgoederen. De rest bevindt zich voornamelijk in Santpoort-Noord en –Zuid. Sinds 1994 is het oppervlak bosplantsoen met bijna 10 hectare, 7%, verminderd.

Heesters vindt men veelal in de kernen. In de jaren vanaf 1994 is het oppervlak hiervan met 17% verminderd.

De rozenperken zijn in het kader van de bezuinigingen sinds 1985 met 90% in oppervlakte verminderd.

De grasvelden zijn, mede dankzij het makkelijke en goedkope onderhoud ervan, sinds 1994 met 37% in oppervlakte vermeerderd.

De totale lengte hagen is sinds 1994 met 25% korter geworden.

Hoeveelheid groen in Velsen	
Bosplantsoen	145 ha
Heesters	22 ha
Rozen	0,2 ha
Vaste Planten	0,4 ha
Gras	216 ha
Vijver/Sloot	145 ha
Duinterein	92,5 ha
Biezenveld	12,6 ha
Hagen	8700 m

Ten gevolge van de bezuinigingsronde in 2005 zijn alle bloembakken verdwenen uit het straatbeeld. Bovendien is er bezuinigd op het maaibeheer. De maaifrequentie op gazons is gehalveerd.

Concluderend kan er gezegd worden dat het openbaar groen in Velsen minder gevarieerd is geworden. Met name door de bezuinigingen zijn veel onderhoudsintensieve beplantingssoorten zoals sierheesters, rozen en hagen verdwenen en is herplant van bomen uitgebleven. Het groen is daardoor éénvormiger geworden en heeft minder sierwaarde gekregen.

De gemiddelde leeftijd van het openbaar groen verschilt per kern. Daarbij moet gezegd worden dat niet zozeer de leeftijd in jaren uitgedrukt de toestand van het groen bepaalt maar meer de inrichting, de onderhoudsstaat en de gebruiksiteit van het groen.

Afhankelijk van verschillende factoren is het nodig om plantsoenen periodiek te renoveren.

Meestal is slijtage de voornaamste reden, maar in voorkomende gevallen kan de onderhoudsbehoefte of wijziging in gebruik een motivatie vormen om te gaan renoveren.

Bomenlanen

De uitvoering van het Bomenplan 2003 ligt op schema. Het later of niet uitvoeren van de vervanging van straatbomen is meestal het gevolg van vertragingen in grootschalige plannen zoals het Centrumplan, Oud IJmuiden en Masterplan Zeewijk of vertragingen in kleinschalige plannen ten gevolge van bijvoorbeeld bezwarenprocedures.

Vanaf september 2003, de vaststelling van het bomenplan, zijn er ca 1950 bomen geplant in ca 125 straten door heel Velsen, waarmee veel lanen weer zijn hersteld.

2.4.2. Kwaliteit - Functie beoordeling

Wanneer we ons focussen op het stedelijk gebied vervullen groenvoorzieningen daarin vele functies. Naast aankleding en verzachting van de openbare ruimte levert het een belangrijke bijdrage aan een leefbare omgeving. Groen bevordert de gezondheid en zorgt voor een sneller herstel bij ziekte. Er wordt al jaren onderzoek gedaan naar de effecten van groen op de gezondheid en het blijkt dat mensen, die in een groene omgeving wonen en werken, minder vatbaar zijn voor ziekte. Mensen die zijn opgenomen in ziekenhuizen met uitzicht op een groene omgeving, herstellen aanzienlijk sneller.

Voor recreatie dicht bij huis zijn groenvoorzieningen de aangewezen plek. Vooral kinderen profiteren daarvan. In de vol geparkeerde straten is de speelruimte al lang verdwenen. Speelplekken en trapveldjes moeten het nu doen. Populaire activiteiten, zoals de skatesport, vinden meestal in het openbaar groen een plek. Voor veel ouderen vormt het bankje in het groen de gelegenheid om van het “buiten zijn” te genieten.

Naarmate Nederland verder verstedelijkt wordt het groen in en om de stad van groter belang voor vestiging en migratie van flora en fauna. Groene aders kunnen er voor zorgen dat de ecosystemen van de groengebieden die buiten de steden liggen niet van elkaar gescheiden worden. Genetische uitwisseling tussen gebieden is belangrijk om de soortenrijkdom in die gebieden in stand te houden.

Tenslotte zorgt het groen voor filtering van fijne stofdeeltjes, geluids- en temperatuurreductie en de “leesbaarheid” van de wegenstructuur voor de weggebruiker. Het laatste gaat vooral op voor de laanbomen.

In dit hoofdstuk wordt een analyse gemaakt van de mate waarin de groenvoorzieningen in de gemeente Velsen op dit moment functioneren ten aanzien van de hierboven genoemde zaken.

Leefbaarheid

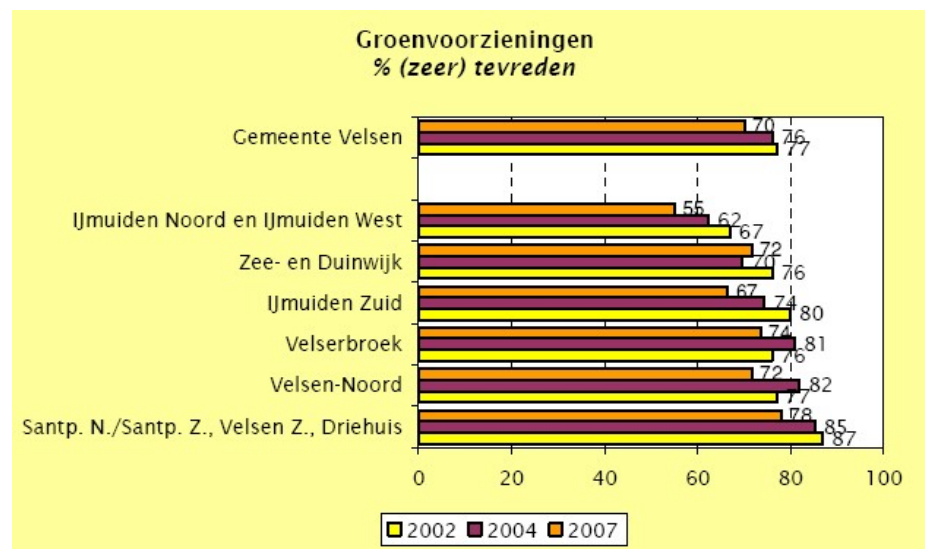
Voor de beoordeling van het functioneren van groenvoorzieningen in Velsen op het gebied van leefbaarheid is het van belang om te weten hoe de inwoners daar over denken.

In 2007 heeft er een onderzoek naar de leefbaarheid plaatsgevonden in Velsen. In 2002 en 2004 heeft deze “Leefbaarheidsmonitor” ook plaatsgevonden.

Voor dit onderzoek is een enquête gehouden onder 1225 Velsenaren. Onderwerp van de enquête is de leefbaarheid in Velsen en dan vooral in de

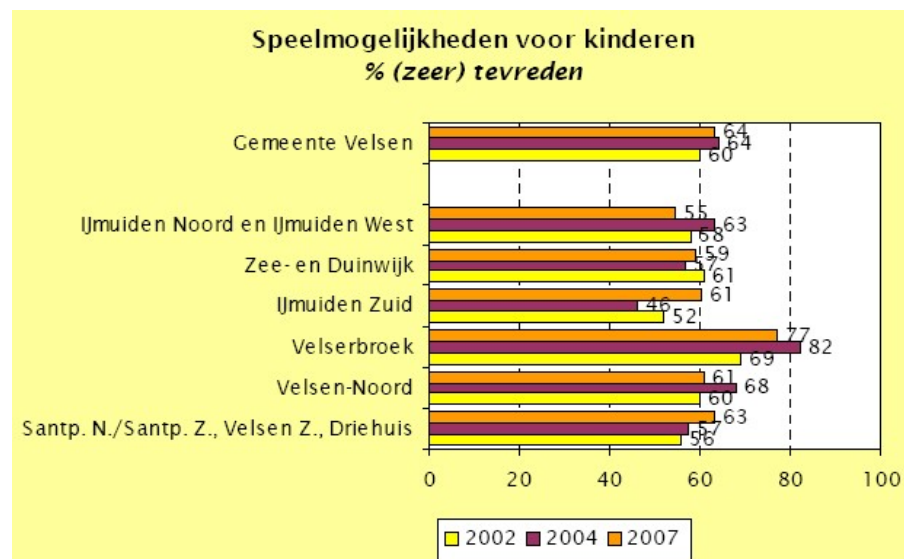
eigen buurt; het gaat daarbij om onderwerpen als het voorzieningenpakket op buurtniveau, de betrokkenheid bij de buurt, de mening over voor- of achteruitgang van de buurt, deelname aan het maatschappelijke leven en onveiligheidsgevoelens. Voor dit rapport zijn vooral de resultaten van belang op het gebied van groenvoorzieningen en speelmogelijkheden voor kinderen.

Velsen krijgt nog steeds een ruime voldoende voor de groenvoorzieningen, hoewel de waardering sinds 2004 wat achteruit is gegaan. Gemiddeld is 70% van de geënquêteerden tevreden over de groenvoorzieningen (in 2004 was dat nog 76%). IJmuiden blijft, evenals in voorgaande jaren wat achter. In Velsen-Noord is de waardering significant afgenomen. De inwoners uit Santpoort, Driehuis en Velsen-Zuid zijn het meest te spreken over het groen.

Bron: Leefbaarheidsmonitor 2007

De speelvoorzieningen scoren in 2007 voldoende. Net als in 2004 is gemiddeld 64% van de geënquêteerden tevreden. Zee- en Duinwijk en IJmuiden-Noord en West zitten onder het gemiddelde. Verserbroek scoort ruim boven het gemiddelde. IJmuiden-Zuid is de enige wijk waar de tevredenheid duidelijk is toegenomen.

Bron: Leefbaarheidsmonitor 2007

De wijkbeheerders van de gemeente Velsen hebben de ervaring dat de beoordeling van de kwaliteit van het groen door bewoners meer wordt bepaald door de onderhoudstoestand dan door de inrichting. Zolang het groen in de kernen 'netjes' en schoon is vormt het een positieve bijdrage aan de leefomgeving. Aan de rand van de kernen lijkt men een meer natuurlijke inrichting en het, daarbij bijbehorende, extensieve onderhoud te accepteren.

Klachtenregistratie

Al een groot aantal jaren wordt een klachtenregistratie bijgehouden. De klachten worden geregistreerd op onderwerp. Voor groen is het aantal meldingen de laatste jaren redelijk stabiel. De klachten van de burgers over het openbaar groen betreffen vooral de mate van onderhoud van het plantsoen en overlast gevende bomen.

Ondanks de bezuinigingen in 2005 is het aantal klachten over het groen niet toegenomen. De bezuinigingen hebben vooral geleid tot het verlagen van het aantal maaibeurten. Hierover zijn wel klachten binnengekomen maar die zijn niet apart geregistreerd. Bij eventuele verdere bezuinigingen moet voorkomen worden dat het onderhoudsniveau zo laag wordt dat het groen een onverzorgd of verloederd uiterlijk krijgt. In de praktijk blijkt dat dit soort achterstallige groenvoorzieningen een uitnodiging vormen tot het storten van afval en wordt er een neergaande spiraal ingezet die juist een negatieve uitwerking heeft op de leefbaarheid.

Eveneens in 2005 zijn de los geplaatste bloembakken en de perken met bloeiende zomerplanten uit de openbare ruimte voor het grootste deel verdwenen. Dat heeft geleid tot een soberder straatbeeld.

	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal	aantal
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Groen									
Straatbomen	249	145	184	121	244	136	221	192	168
Park/landgoederen	23	25	9	18	4	5	7	6	4
Plantsoenen	331	233	229	264	194	136	142	197	100
Watergangen	13	20	11	13	12	5	7	9	3
Speelplekken	37	32	43	32	28	32	73	46	55
Vandalisme groen	21	35	25	36	23	6	16	8	4
Schade door derden aan het groen	7	3	4	2	0	49	8	5	2
Onkruid op straat	35	8	12	9	17	11	13	5	14
Begraafplaatsen	0	8	11	15	5	2	12	18	4
Overhangend groen particulieren	17	7	3	9	3	3	13	8	11
	733	516	531	519	530	385	512	494	365

Tabel: Klachtenregistratie met betrekking tot Groen

Bron: afdeling Beheer Openbare Ruimte

Problemen ten aanzien van overlast door hondenpoep zijn het grootst in IJmuiden-Noord en IJmuiden-Zuid. In IJmuiden en Velsbroek wordt het vaakst verbaliseerd voor overtreding van de aansluitplicht. Hondenpoep op speelveldjes is het meest irritant volgens de bewoners.

We kunnen concluderen dat mensen over het algemeen tevreden zijn over de groenvoorziening en de speelvoorzieningen in Velsen. Het aantal klachten loopt de laatste jaren bovendien terug. De lichte afname van de tevredenheid over het groen in 2007 geeft echter wel aan dat er blijvend naar verbetering en optimalisatie in het beheer moet worden gestreefd.

Recreatie/gebruikswaarde

De mogelijkheden voor actieve recreatie in de directe woonomgeving zijn de laatste jaren sterk verbeterd. Met het in werking treden van het Besluit veiligheid Attractie- en Speeltoestellen in 1997 zijn er middelen vrijgemaakt voor tijdige vervanging van speeltoestellen. Speeltoestellen moeten vernieuwd worden voordat ze onveilig zijn. Dit biedt tevens de mogelijkheid om beter in te spelen op demografische ontwikkelingen en wensen en behoeften bij de bevolking op dit gebied.

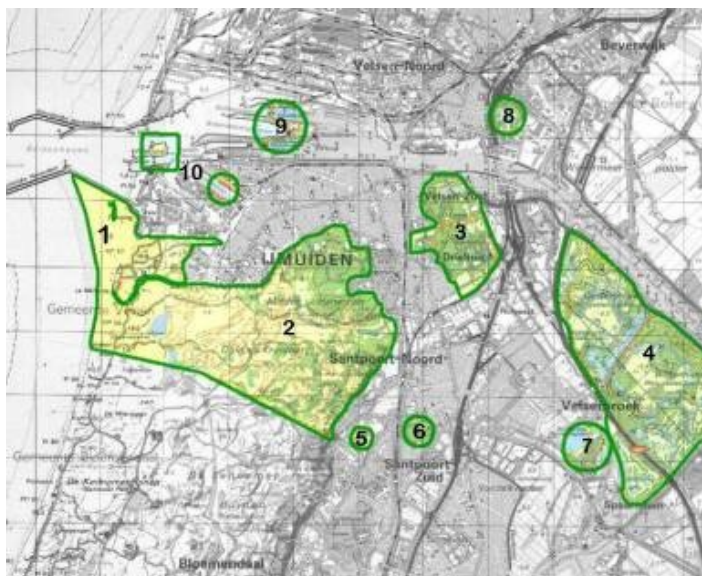
Voor jongeren zijn er op diverse plaatsen speciale voorzieningen gerealiseerd waar zij de, zeer populaire, skatesport kunnen beoefenen. In Velsen-Zuid, Driehuis en Santpoort-Noord vormen de historische parken Velserbeek, Beeckestijn en Burgemeester Rijkenspark al sinds jaar en dag zeer aantrekkelijke wandelgebieden voor de wijk. Hetzelfde geldt voor het duinterrein ten westen van Zeewijk en recreatiegebied Spaarnwoude.

De openbare plantsoenen in het stedelijke gebied zijn, door hun sobere uitstraling, minder aantrekkelijk voor passievere recreatie als wandelen en zitten. Voor actieve recreatie zijn zij beter geschikt omdat een groot deel van de oppervlakte uit gras bestaat. Nieuwbouw, waarbij plantsoenen geheel of gedeeltelijk worden bebouwd, zorgt ervoor dat de recreatiemogelijkheden verminderen en dat de druk op overblijvende groenvoorzieningen toeneemt. Ook de uitvoering van de structuurvisie zal dat effect sorteren. Recente nieuwbouw-uitbreidingen in groengebieden zoals in het Duinpark en in het Gijzenvelt- en Moerbergplantsoen zijn wel steeds gepaard gegaan met een kwaliteitsverbetering van het omringende groen, waardoor de gebruikswaarde in sterke mate is toegenomen.

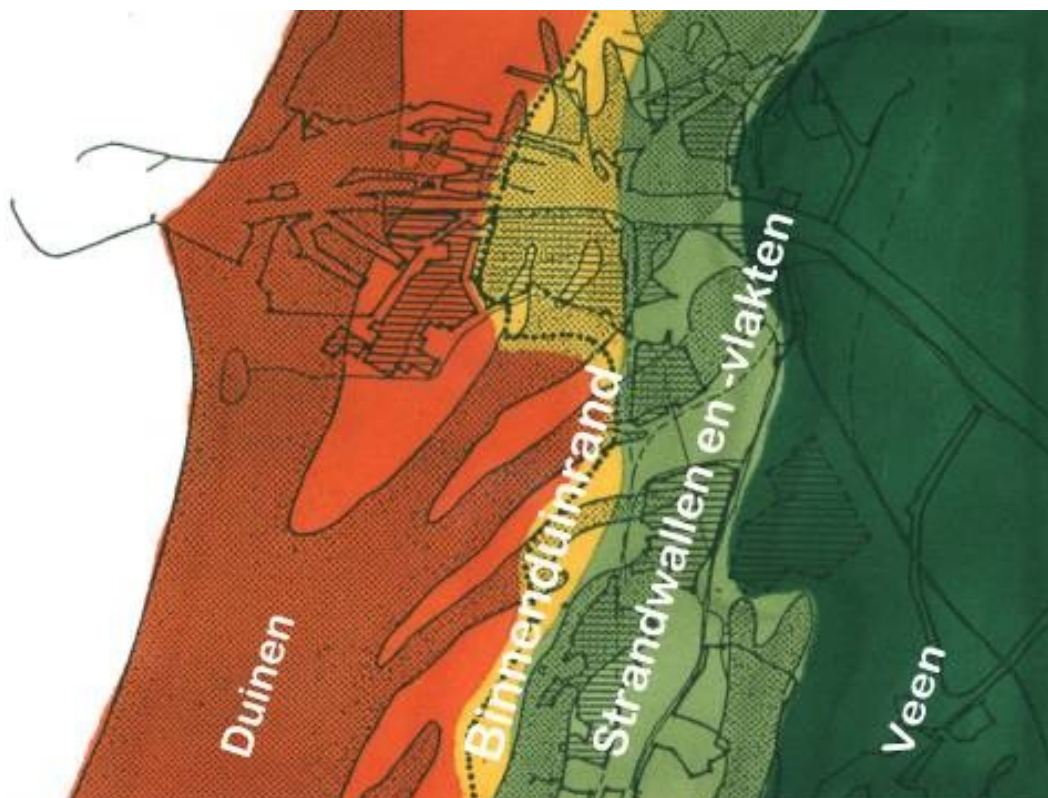
Buiten de grenzen van het stedelijke gebied is Velsen gezegend met mooie natuur- en groengebieden die veel recreatiemogelijkheden bieden en grote toeristische potenties hebben.

Recreatieve en toeristische trekpleisters in Velsen

- 1 Kennemerstrand
- 2 Nationaal Park Zuid-Kennemerland
- 3 Landgoederen
- 4 Recreatiegebied Spaarnwoude
- 5 Ruïne van Brederode
- 6 Burgemeester Rijkenspark
- 7 Recreatiegebied Westbroek
- 8 Wijkeroogpark
- 9 Sluizen
- 10 Havens en forteiland

Natuurwaarde/ecologie

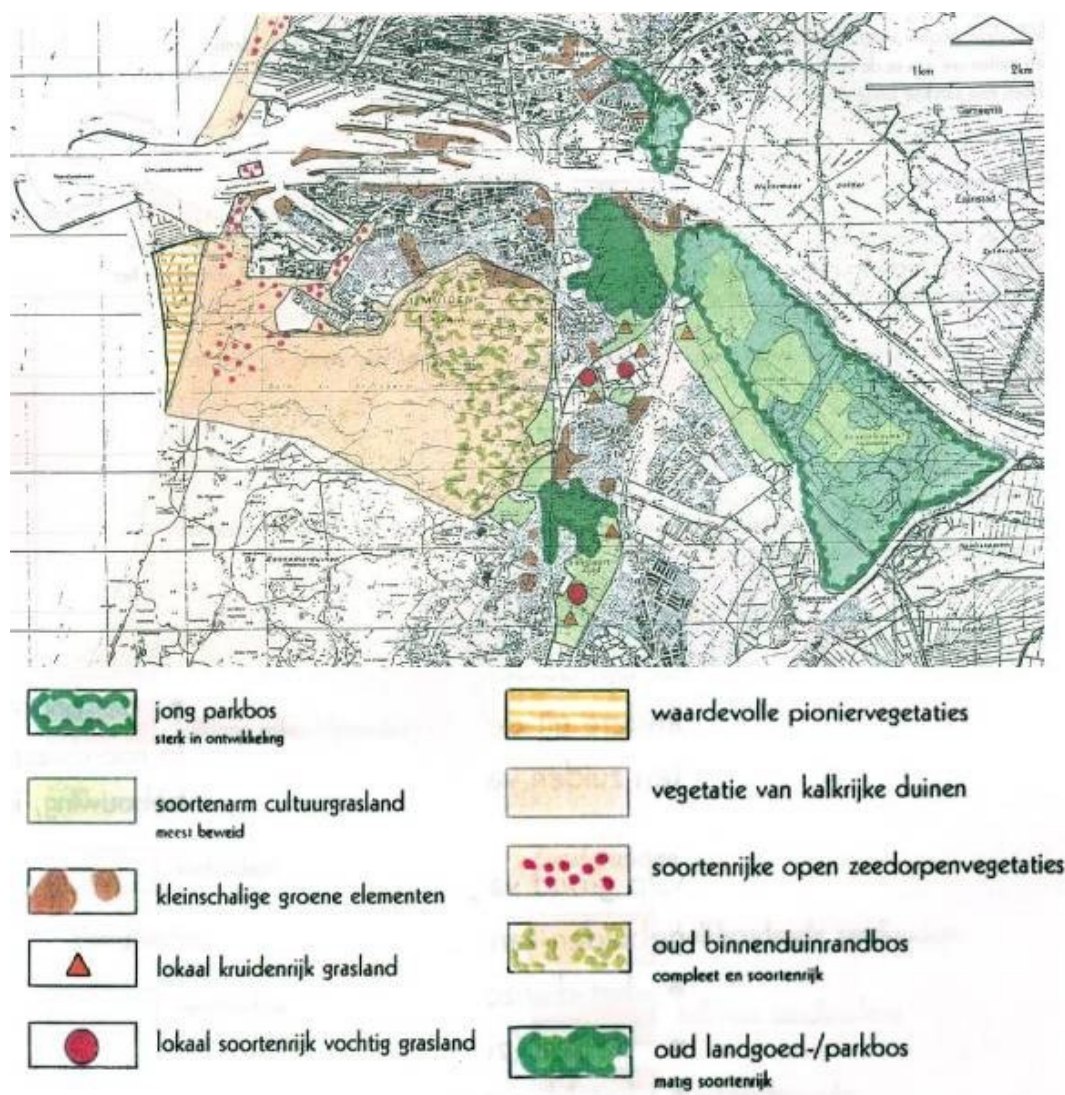

Het verschil in klimaat door de afnemende invloed van de zeewind van de kust tot in de polders zorgt voor een veelzijdige omgeving. De noord-zuid gerichte opbouw van verschillende landschapstypen is de onderlegger voor de vele milieugradiënten die tussen het strand, de duinen, de binnenduinrand, strandwallen en -vlakten en de veenpolders te vinden zijn. De basisstructuur van het groen in Velsen is gerelateerd aan de landschappelijke opbouw. Deze kwaliteiten moeten worden uitgebuit.

De strandwallen waren oorspronkelijk bebost met eiken, iepen en populieren. In de tussengelegen strandvlaktes ontstonden, onder andere onder invloed van de zee, natte voedselrijke milieus waar zich veen vormde. Boven op dit veen groeiden broekbossen van els, es en berk. Vanaf 1300 na Christus ontstonden de duinen uit het zand van de oudere strandwallen.

Het Rijk heeft in het Natuurbeleidsplan van 1990 de Ecologische Hoofdstructuur geïntroduceerd als overlevingsplan voor de Nederlandse natuur. Iedere provincie heeft op basis van deze nationale Ecologische Hoofdstructuur de structuur op provinciaal niveau verfijnd. Het is aan de gemeenten om deze Provinciale Ecologische Hoofdstructuur uit te werken tot op gemeentelijk niveau. “Zonder medewerking van gemeenten is een goed functionerende Ecologische Hoofdstructuur een utopie. Het is dan ook noodzakelijk dat iedere gemeente een uitwerking maakt en opneemt in haar bestemmingsplannen om het vrijblijvende karakter van de ontwikkeling van deze structuur te verminderen”¹

¹ Glasbergen, prof. Dr. P.e.a., Een zwakke schakel in het natuurbeleid, in: Landschap 2001 18(2).

Waardevolle natuurgebieden. (uit: Ecologische Groenvisie Velsen 1997)

Velsen ligt ingesloten tussen twee groengebieden met waardevolle natuur: in het westen de duinen in het Nationaal Park Zuid Kennemerland en in het oosten het poldergebied met het Spaarne en het recreatiegebied Spaarnwoude. De duinen behoren tot het kerngebied van de Nationale Ecologische Hoofdstructuur, het Spaarne en Spaarnwoude zijn voor een groot deel onderdeel van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. Beide gebieden zijn bepalend voor de ecologische structuur in de gemeente. De dorpskernen vormen, tezamen met de infrastructuur een barrière voor de migratie van fauna tussen beide gebieden.

Het duingebied in het Nationaal Park Zuid Kennemerland. Het hele gebied kent een enorme rijkdom aan zeldzame en beschermde planten en dieren en is daarmee een van de meest waardevolle natuurgebieden in Nederland. De beheerders van het Nationaal Park Zuid-Kennemerland, zullen de komende tijd de dynamiek in het duingebied verhogen, door stuifduinen weer de ruimte te geven. Door de stopzetting van de waterwinning is het grondwaterpeil gestegen. Dit zal de basis vormen voor een uiterst gevarieerd duinlandschap met natte valleien en droge stuivende toppen.

Eenheid in beheer is volgens Natuurmonumenten, de beheerder van het duingebied ten zuiden van IJmuiden, een succesfactor voor de ecologische kwaliteit. Het beheer van het, in het noorden daarop aansluitende duingebied, dat in beheer is bij de gemeente, is echter gericht op een ander

gebruik. Dit gebied wordt niet zozeer gekenmerkt door rust maar door een vrij intensief recreatief gebruik. Dit houdt een afwijkend en zeer waardevol milieu voor vele zeldzame planten in stand, karakteristiek voor het zogenaamde Zeedorpenlandschap.

Hoewel het een gebied betreft dat als hoofddoelstelling recreatie heeft is de inrichting en het beheer van Spaarnwoude daarnaast gericht op natuurontwikkeling. Sinds de start van het recreatieschap in 1963 is er daardoor een waardevol natuurgebied ontstaan, mede dank zij de omvang (2700 ha) en de relatieve rust.

Dankzij de grote omvang van de natuurgebieden functioneert het ecosysteem, binnen de gebieden, redelijk goed. Het is echter, door de geringe onderlinge uitwisseling, ook kwetsbaar. Daarom is het van grote waarde als beide gebieden met elkaar in verbinding komen te staan om de overlevingskansen van flora en fauna in de gebieden te vergroten. De huidige ecologische verbindingen tussen het duingebied aan de ene kant en Spaarnwoude aan de andere kant zijn zeer beperkt. De groene gebieden tussen de kernen van Velsen zijn wel min of meer open, maar vormen nauwelijks een goede mogelijkheid voor fauna om tussen de gebieden te migreren. De vele wegen (waaronder de A9, A22 en A208) en de spoorlijn vormen grote hindernissen. De behoefte aan verbindingen tussen de gebieden blijkt onder andere uit het hoge aantal dierlijke verkeersslachtoffers op de A208 en het Delftplein in Haarlem.

Het Wijkeroogpark en het Burgemeester Rijkenspark zijn ecologisch waardevolle gebieden die meer in de stedelijke omgeving gelegen zijn. Deze gebieden zijn ecologisch waardevol vanwege de omvang en de relatieve rust en omdat de parkachtige inrichting een grote variatie in open en dichte milieus biedt op korte afstand van elkaar. Daarnaast is het beheer extensief en gericht op behoud en ontwikkeling van natuurwaarden. Ook deze kleinere ecosystemen zijn kwetsbaar maar bij het tot stand komen van verbindingen tussen Spaarnwoude en het duingebied zullen ze een belangrijke rol krijgen als ecologische stapsteen.

Sinds begin 2002 wordt er geen grondwater meer aan de duinen onttrokken door het drinkwaterbedrijf PWN. Hiermee is de hydrologische situatie, die sinds 1898 bestaat, opgeheven. In de voorgaande 104 jaar zijn er veel vegetaties ontstaan, veel laanbomen geplant en volgroeid en hebben de bossen op en rond de duinen zich aangepast aan de drogere situatie. Het stopzetten van de wateronttrekking heeft gevolgen voor de binnenduintrand. Nieuwe vegetaties, die gedijen in nattere omstandigheden ontwikkelen zich in de duinvalleien en aan de binnenduintrand en de oorspronkelijke, aan de droge omstandigheden aangepaste, vegetaties nemen af. Daarmee verwacht men dat in één van de breedste en meest intacte duinen het natuurlijke en dynamische milieu terug zal komen. Deze verandering zal enkele decennia in beslag nemen. Om te kunnen anticiperen op de toenemende grondwateroverlast, heeft de gemeente in de Ecologische Groenvisie aangegeven de oude duinrellen te herstellen en te ontwikkelen tot natuurlijke afvoerbeekjes. De duinrellen kunnen daarbij een belangrijke functie vervullen in de ecologische verbindingen. Vanaf 2002 is Velsen bezig met het aanpassen van bestaande duinrellen en andere waterlopen om de watertoeename het hoofd te bieden. Daarbij worden de oevers zo veel mogelijk geschikt gemaakt voor de vestiging en migratie van vele soorten flora en fauna.

Door de verstedelijking is de betrokkenheid van de stedeling bij de natuur verminderd. Aan de andere kant wordt een natuurlijke leefomgeving steeds meer gewaardeerd. Dit vraagt om een sterkere integratie van natuur in het dagelijkse leven.

In Velsen worden al jaren groenvoorzieningen op een natuurvriendelijke wijze beheerd. Het gaat daarbij onder andere om het extensief maaien van wegbermen en kruidenzomen bij bosbeplantingen. Het maaisel wordt afgevoerd, zodat de bodem steeds minder voedingsstoffen gaat bevatten. Deze verschraling zorgt er voor dat meer plantensoorten zich kunnen vestigen (de soorten die in voedselrijke situaties goed gedijen en sterk concurreren krijgen steeds minder de

overhand). Daarnaast wordt dood hout niet meer uit het bos gehaald maar op zogenaamde rillen (gestapeld takhout) in het bos of de bosrand gelegd. Dit levert gunstige leefomstandigheden op voor verschillende planten, paddenstoelen, zoogdieren en insecten, en broedplaatsen voor vogels. Houtrillen maken gedeeltes van het bos ontoegankelijk voor mens en huisdier zodat er rustgebieden voor de natuurlijke bosbewoners ontstaan. Het verwijderen, en steeds minder toepassen van harde oeververdedigingen zorgt voor een vloeiende overgang van water naar land. Deze natuurlijke oevers bieden gunstige voorwaarden voor de ontwikkeling van water en oeverplanten, en verblijfplaatsen voor diersoorten.

Het, tot nu toe gevoerd beheer levert een belangrijke bijdrage aan de ecologische structuur van Velsen. Er is nog een verdere verfijning en uitbreiding mogelijk.

Klimaat, milieu en groen

Een zeer actueel onderwerp is de invloed van vervuiling op ons klimaat en de directe leefomgeving. De hoeveelheid fijnstof, NOx en CO2 is op sommige plaatsen in Nederland zo hoog dat het een gevaar vormt. Groen kan een bijdrage leveren in het vastleggen van deze stoffen.

Een stadsboom kan een hoeveelheid NOx en fijnstof vastleggen gelijk aan de productie veroorzaakt door ca 10.000 autokilometers. Ca 100m2 daktuin of 100 m2 gevelgroen levert een even grote bijdrage aan de zuivering van de lucht op als een boom.

De efficiëntie en effectiviteit van beplanting bij het filteren van fijnstof en NOx uit de lucht wordt voor een groot deel bepaald door de opwerveling van deeltjes, turbulentie en de expositie ten opzichte van de bron. Dit zijn aspecten die in de stedelijke omgeving vooral door het verkeer worden bepaald. Snelheidsbeperkingen, goede doorstroming van het verkeer en bijvoorbeeld groene golven helpen bij het optimaliseren van de luchtstroom. De zuivering van de lucht vindt plaats in de beplantingen die als scherm of vangnet dienen. Een tunnel effect moet weer voorkomen worden omdat dan plaatselijk de concentraties erg omhoog gaan.

In onze omgeving is naast de grote hoeveelheid verkeer ook Corus een bron voor fijn stof.

Fijn stof

Hoe ruwer de oppervlakte van de bladeren en/of de stam hoe meer fijn stof er gefixeerd kan worden. Een naaldboom vangt per m2 meer stof dan een loofboom. Bij regen spoelt dit materiaal naar de bodem en wordt afgebroken in de humuslaag. Bomen in bestrating, met een verharde ondergrond, zijn dus minder efficiënt dan een boom in een berm of plantstrook. Een boom kan maximaal 15 tot 20% van het aangeboden fijnstof verwijderen

NOx, Ozon, CO2

Loofbomen hebben een groot aantal huidmondjes, die gasvormige stoffen uit de atmosfeer kunnen opnemen. Stikstofoxiden en andere gassen worden opgenomen door de boom en opgeslagen. Loofbomen zijn efficiënter in de opslag van gassen dan naaldbomen.

Voor CO2 geldt dat bomen dit overdag opnemen en 's nachts weer afstaan. Ten gevolge van de groei van de boom vindt enige opslag plaats. Bij compostering/verrotting komen deze stoffen weer vrij.

Het Europese landschap neemt tussen de 7 en 12 procent van de door de bevolking geproduceerde CO2 op, en blijft daarmee ver achter bij het wereldgemiddelde van 22 procent.

In Nederland is sprake van een overschot van CO2-uitstoot die o.a. veroorzaakt wordt door de grote hoeveelheid veengebieden, waar verrotting van bomen en planten plaatsvindt.

Het aanpakken van de bron van de vervuilingen moet uiteraard de hoogste prioriteit krijgen. Daarnaast is het zaak de hoeveelheid groen uit te breiden om de opslag en het afvoeren van milieugevaarlijke stoffen zoals fijnstof, NOx en CO2 enigszins te compenseren.

Bestrijdingsmiddelen

Wetgeving op het gebied van bescherming van grond- en oppervlaktewater is in 2005 verder aangescherpt met de implementatie van de Kaderrichtlijn water in de nederlandse wetgeving. Dit heeft gevolgen voor de bestrijding van onkruiden op verhardingen en in plantsoenen. Velsen gebruikt hiervoor chemische bestrijdingsmiddelen. Ondanks dat de toepassingswijze de gebruikte hoeveelheid chemische middelen beperkt zal dit in de komende jaren verder teruggedrongen moeten worden. Daarvoor is een integrale aanpak noodzakelijk, waarbij gekeken kan worden naar de oppervlakte verharding en alternatieve bestrijdingsmethodes. Een uitwerking valt buiten het bestek van dit beleidsplan maar heeft een sterke relatie met het groenbeheer waaraan met dit plan richting wordt gegeven.

2.5. Financiën

Het geld dat uitgegeven wordt aan groen kan worden gesplitst in twee posten. De gewone dienst of de exploitatierekening enerzijds en de investeringen anderzijds. Uit de posten van de gewone dienst worden onderhoudswerkzaamheden gefinancierd. Nieuwe aanleg of grootschalige renovaties worden gefinancierd uit zogenaamde investeringsbudgetten.

2.5.1. Onderhoud en investeringen

Voor de opbouw van de gemeentelijke begroting is de “gewone dienst”, waarmee het reguliere onderhoud wordt bedoeld, onderverdeeld in de volgende posten:

- Groenvoorzieningen: een algemene post waaronder de beleidsadvisering valt.
- Plantsoenen: dit is een post waaruit het onderhoud van alle groenvoorzieningen wordt gefinancierd. Het gaat om werkzaamheden als maaien, schoffelen, wieden, hekwerk herstellen, kleinschalige reparaties aan hekwerk, banken, afvalbakken, etc.
- Speelgelegenheden: het dagelijkse onderhoud van speelgelegenheden en de veiligheidsinspectie.
- Straatbeplanting: het reguliere onderhoud van laan- en parkbomen. Veiligheidsinspectie, jeugdsnoei, en het kappen van gevaarlijke bomen hoort in deze post thuis. Ook het afhandelen van kapvergunningen moet aan deze post worden toegeschreven.
- Duinen: het onderhoud van de Duinen in bezit van Velsen.
- Parken: het onderhoud van de parken en landgoederen zoals maaien van gazons, schoffelen van plantsoenen, onderhoud aan laanbomen, herstellen paden, herstellen afrasteringen etc.
- Kinderboerderij: kosten die horen bij het verzorgen van de dieren, inclusief voer, artsbezoek etc.
- Tuinen openbare gebouwen: Schoffelen, maaien etc.
- Begraafplaatsen: voor de drie begraafplaatsen in ons bezit wordt het reguliere onderhoud gefinancierd uit deze post. Uit deze post worden ook de werkzaamheden verricht voor het begraven zelf. (inkomsten van begraafplaatsen vloeien terug in de algemene middelen).

In 2006 is op bovenstaande posten ca € 4.300.000,-- excl. BTW maar inclusief manuren uitgegeven. Iets meer dan de helft van dit bedrag wordt besteed aan het onderhoud van plantsoenen.

Voor de investeringen op groen gebied hebben vooral betrekking op de volgende onderdelen:

- Plantsoenen: dit betreft het renoveren van versleten groenvoorzieningen.
- Speelgelegenheden: betreft het vervangen van afgeschreven speeltoestellen en valdempende ondergronden.
- Straatbeplanting: betreft het vervangen van laanbomen, gedictieerd door het bomenplan en wegreconstructies.
- Begraafplaatsen: betreft bijvoorbeeld het renoveren beplantingen, grafvelden etc op de begraafplaatsen.

De hoogte van de investeringen varieert per jaar.

Hieronder is een overzicht weergegeven van de begroting voor groenvoorziening van 2003 tot en met 2006.

	GEWONE DIENST		INVESTERINGEN	
	Begroting	Rekening	Krediet	Uitgaven
2003	5.319.000,00	5.115.000,00	1.034.834,00	487.391,00
2004	5.056.000,00	4.708.000,00	1.085.500,00	1.068.989,00
2005	4.689.000,00	4.036.000,00	782.100,00	735.345,00
2006	4.693.000,00	4.279.000,00	1.065.500,00	778.640,00
2007	3.434.053,00		543.000,00	
2008	3.560.317,00		775.000,00	

In 2005 heeft het tekort op de gemeentelijke begroting geleid tot een bezuiniging op het groenbudget. Dit is gerealiseerd door het aantal maaibeurten aanzienlijk te verlagen op gazons en door de bloembakken en de zomergoedbeplantingen af te schaffen. Dit heeft een soberder straatbeeld tot gevolg gehad.

In 2008 is Beekestijn overgedragen aan Domeinen. Daarmee zijn ook de onderhoudskosten voor de gemeente weggefallen. Dit levert een jaarlijkse besparing van € 83.500,- op de begroting van de gewone dienst op (niet verwerkt in bovenstaand overzicht). Om de kosten voor het groenbeheer nog verder terug te dringen heeft de gemeenteraad besloten om te onderzoeken of de buitenplaatsen Velserbeek, Kennemergaarde, Spaarnberg en het Burgemeester Rijkenspark naar een externe partij kunnen worden afgestoten. Dit onderzoek vindt nog plaats en is in een stadium van verkenning. In het kader van dit plan worden deze groengebieden nog tot het gemeentelijk groenareaal gerekend.

Vooralsnog wordt er vanuit gegaan dat de visie en de beleidsvoorstellen geen verhoging van het jaarlijkse budget voor het reguliere onderhoud tot gevolg heeft. De hoogte van de investeringen zal fluctueren, maar passen binnen het investeringsvolume, zodat de jaarlijkse lasten die uit de investeringen voortvloeien niet zullen toenemen.

3 Visie

Dit hoofdstuk geeft de visie op het Velsense groen voor de komende 10 tot 15 jaar. De visie komt voort uit de analyse uit het vorige hoofdstuk, waarin het vigerende beleid, de evaluatie van het vorige groenbeleidsplan, de historische aspecten, de groeninventaris en het functioneren van groen voor verschillende aspecten aan bod kwamen.

Uit de analyse blijkt wat de sterke en de zwakke kanten zijn van het groen in Velsen in de huidige staat en waar kansen liggen en potentiële bedreigingen. Het aanpakken van de zwakheden, het in stand houden van de sterke kanten en benutten van kansen wordt met deze visie beoogd.

De visie heeft voornamelijk betrekking op het groenareaal dat Velsen zelf in beheer heeft. Daar heeft zij immers alle touwtjes in handen. Uiteraard kunnen de omliggende gebieden daarbij niet buiten beschouwing gelaten worden. Samenwerking met de beheerders daarvan en wederzijdse afstemming van plannen is dan de aangewezen weg. In het, op te stellen, landschapsbeleidsplan zal de focus juist liggen op de omliggende gebieden. Afstemming tussen het groenbeleidsplan en het landschapsbeleidsplan is dan ook van het grootste belang.

3.1. Behoud en uitbreiding

Groen is het waard om behouden te blijven, maar in een dynamische gemeente midden in de Randstad is het een utopie om elke vierkante meter heilig te verklaren.

Toename van bevolking en mobiliteit en economische ontwikkeling zorgen voor een toenemende druk op de niet bebouwde ruimte. Het gevaar bestaat dat veel open ruimte dichtslibt met woningen, bedrijven of infrastructuur.

Om de charme van Velsen ook voor de toekomst veilig te stellen is het van groot belang om de hoofdgroenstructuur vast te leggen. Bovendien bestaat het gevaar van dichtslibbing binnen de kernen. Steeds meer openbare groenvoorzieningen moeten wijken voor andere functies, die ongetwijfeld nodig zijn, maar waardoor de directe woonomgeving een steeds minder plezierige plek wordt.

In deze visie proberen we op een gezonde manier tegenwicht te bieden aan andere ruimtevragende ontwikkelingen. Daarnaast zijn de verbetering van het functioneren van de groenvoorzieningen als recreatievoorziening, leef- en migratiegebied voor flora en fauna en ruimtelijk structurerend element na te streven doelstellingen die in deze visie nader uitgewerkt worden.

Het groenstructuurplan uit 1985 was daarin te weinig flexibel. Een heldere structurering met hanteerbare voorwaarden dient daarop een antwoord te geven:

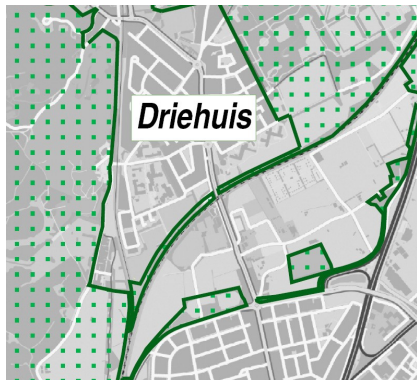
Compensatiebeginsel

In navolging op het Structuurschema Groene Ruimte (Rijksbeleid) kan er een compensatiebeginsel voor groen gehanteerd worden. Het compensatiebeginsel wordt als een hulpmiddel gebruikt om groengebieden met een natuur- bos- of recreatiefunctie middels compensatie te beschermen. Mocht een dergelijk gebied moeten wijken voor een andere functie dan zullen er mitigerende of compenserende maatregelen genomen moeten worden. Naast de groene gebieden waarop compensatiebeginsel van toepassing is, is het echter van belang de hoofdgroenstructuur vast te stellen. Dit zijn gebieden van groot landschappelijk, cultuurhistorisch of ecologische belang. Het verloren gaan van (delen van) deze groengebieden zou een zeer grote verarming betekenen. Vandaar ook dat er een uiterste inspanning geleverd moet worden om deze gebieden te behouden. Wijzigen van de functie van deze gronden is niet mogelijk.

Tot slot komen er ook groenvoorzieningen voor die van weinig belang zijn voor Velsen en haar bewoners. Dit groen is vaak kleinschalig, duur in onderhoud en kwetsbaar en draagt niet bij aan de leefbaarheid. Dit groen kan voor andere doeleinden worden gebruikt of worden verkocht. De opbrengst van de verkoop van deze stukjes groen vloeit nu in de algemene middelen.

Hoofdgroenstructuur

De volledige kaart met de Hoofdgroenstructuur is opgenomen in de bijlage.

De hoofdgroenstructuur wordt gevormd door de groengebieden binnen de gemeentegrenzen die in ecologisch, recreatief, cultuurhistorisch en economisch opzicht zeer belangrijk zijn. Er zijn verschillende types te onderscheiden.

Voorbeeld kaart Hoofdgroenstructuur.

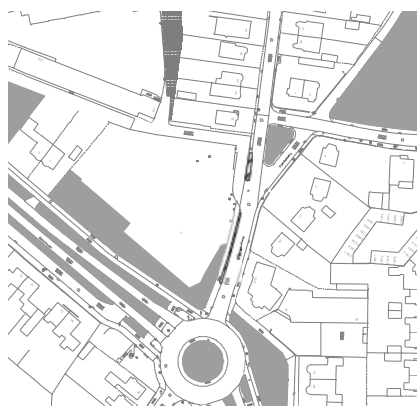
- Eén van de kerngebieden in de door het Rijk vastgestelde ecologische hoofdstructuur is het Nationaal Park Zuid- Kennemerland. De bescherming is erop gericht om alle huidige geomorfologische, hydrologische, floristische en faunistische waarden te behouden. Het Nationaal Park valt onder het Europese beschermingsregime. Dit regime, bekend als de Habitatrichtlijn is geïmplementeerd in de landelijke wetgeving, Natuurbeschermingswet en flora- en faunawet.
- Behoud en de ontwikkeling van de waardevolle landschappen wordt bepaald met de, door de provincie aangegeven begrenzing van de Nationale Landschappen en het opnemen van rode contouren.
Deze, binnen de gemeentegrenzen voorkomende landschappen zijn opgenomen in de hoofdgroenstructuur.
- Voor een goed functionerende ecologische infrastructuur dienen ruimtevragende verbindingen tussen de diverse ecologisch waardevolle gebieden te worden gereserveerd en tot stand te worden gebracht om de geringe mogelijkheden tot migratie (van fauna en flora) te verbeteren (zie ook verderop in dit hoofdstuk)
- De landgoederen Velserbeek, Waterland, Schoonenberg, Beekestijn, Duin- en Kruidberg, Spaarnberg en de Ruïne van Brederode zijn Rijksmonument vanwege het cultuurhistorisch belang op landelijk niveau en behoren daarom tot de hoofdstructuur.
- Landgoed Hoogergeest en het Burgemeester Rijkenspark zijn opgenomen in de hoofdgroenstructuur maar moeten nog een monumentenstatus krijgen in verband met de cultuurhistorische kwaliteiten. Met een monumentenstatus zijn deze parken beter beschermd tegen ontwikkelingen die de kwaliteiten aantasten. Bij ingrepen moet er, naast de aanlegvergunning een monumentenvergunning worden aangevraagd bij de, daarvoor bevoegde overheid. De ingreep wordt dan expliciet getoetst aan de voorwaarden die in de aanwijzing tot monument zijn opgenomen.

- Wijkeroogplantsoen en Wijkeroogpark in Velsen-Noord vormen het belangrijkste groen- en recreatiegebied voor het gemeentedeel boven het Noordzeekanaal. Beiden zijn onderdeel van het groen- en waterplan.
- Begraafplaatsen Duinhof, De Biezen, De Wester, De Kikvorsch en Westerveld, genieten een beschermde status vanwege de functie. Daarnaast worden begraafplaats De Biezen en De Kikvorsch beschermd door de monumentenstatus.
- De Velserenderlaan heeft een monumentenstatus en is daarom eveneens opgenomen in de hoofdgroenstructuur.

Classificatie openbaar groen

De volledige kaarten met de Groenclassificatie zijn opgenomen in de bijlage.

Om bovengenoemd compensatiebeginsel hanteerbaar te maken is een classificatiekaart opgesteld. De groenclassificatiekaarten zijn een nadere uitwerking van de Hoofd groenstructuur en een detaillering van het stedelijk groen. Deze kaarten tonen alleen de classificatie van het gemeentelijke groen. De volgende, ten opzichte van het groenstructuurplan 1985 sterk vereenvoudigde indeling, is daarbij gebruikt:

- Te behouden groen (grijs, met patroon)
- Te behouden groen met compensatieregeling (grijs)
- Niet te behouden groen (zwart gearceerd)
- De klassen worden hieronder beschreven.

Voorbeeld Groenclassificatiekaart.

1. Te behouden groen

Het groen van deze klasse valt binnen de hoofdgroenstructuur. Zoals hierboven al eerder gezegd levert die een onmisbare en onvervangbare bijdrage aan Velsen. Op de kaart zijn de onderdelen van de hoofdgroenstructuur weergegeven die bij de gemeente in bezit zijn.

2. Te behouden groen met compensatieregeling

Deze klasse valt buiten de hoofdgroenstructuur maar levert eveneens een belangrijke bijdrage, vooral aan de leefbaarheid. Voor dit groen staat behoud voorop. Daarnaast moet in het achterhoofd worden gehouden dat de hoeveelheid groen beter uitgebreid dan verminderd kan worden in verband met de opslag van milieugevaarlijke stoffen zoals fijnstof, NOx en CO2.

De openbare ruimte in het stedelijk gebied is erg dynamisch. De inrichting wordt regelmatig gewijzigd om te kunnen blijven voldoen aan de maatschappelijke ontwikkelingen. Stedelijke groenvoorzieningen moeten daarom eveneens aangepast kunnen worden. Een star beschermingssysteem voor deze categorie werkt niet. Vermindering van de oppervlakte mag echter niet plaatsvinden, tenzij een zwaarder wegend maatschappelijk belang dat noodzakelijk maakt. Om dit toetsbaar te maken zijn er criteria geformuleerd. Van een zwaarder wegend maatschappelijk belang is sprake wanneer:

1. de veiligheid van een persoon of personen in het geding is of
2. het beleid van hogere overheden moet worden uitgevoerd, er geen alternatief mogelijk is, en het belang op langere termijn nog aanwezig is of
3. de leefbaarheid van een wijk of wijkonderdeel door de ingreep sterk wordt verbeterd en het belang op langere termijn nog aanwezig is of
4. er een noodzakelijke maatschappelijke voorziening moet worden gevestigd of uitgebreid, er geen alternatief mogelijk is en het belang op langere termijn nog aanwezig is of
5. er met de ingreep een significante en op langere termijn blijvende bijdrage aan de verbetering van het milieu wordt gerealiseerd.

De volgende compensatiemethoden zijn mogelijk:

1. Compensatie met nieuw groen dat minstens dezelfde oppervlakte en gebruikswaarde heeft en in dezelfde wijk ligt (kwantitatieve compensatie).
2. Het resterende groen in dezelfde wijk moet binnen dezelfde functie als het te compenseren groen beter ingericht en beheerd worden (kwalitatieve compensatie).
3. Door middel van dubbel grondgebruik kan het, te compenseren groen, met dezelfde functie op dezelfde plek worden teruggebracht.

Bij het bepalen van de compensatiemethode wordt de, hierboven weergegeven, volgorde gehanteerd. Dat betekent dat er dus in eerste instantie wordt gestreefd naar een kwantitatieve compensatie.

Verderop in dit hoofdstuk wordt weergegeven hoe deze compensatiemethoden financieel vertaald worden.

3. Niet te behouden groen

Deze klasse is ongewijzigd uit het groenstructuurplan 1985 overgenomen. Het betreft hier stukken openbaar groen die niet aansluiten op de groenstructuur, weinig gebruikswaarde hebben en door hun geringe oppervlakte en gescheiden ligging relatief duur in onderhoud zijn. Stukjes groen in deze klasse komen in aanmerking voor verkoop aan particulieren of kunnen worden opgeofferd aan een ander gebruiksdoel.

Uitbreiding openbaar groen

In de dicht bebouwde delen van Velsen bestaat een tekort aan groenvoorzieningen in de directe woonomgeving. Het gaat om de, reeds in 1985, in het groenstructuurplan genoemde wijken en delen van wijken:

- IJmuiden-West,
- IJmuiden-Noord,
- IJmuiden-Zuid,
- Een deel van Driehuis, t.w. de Noord-West hoek,
- Een deel van Santpoort-Noord, t.w. de Zuid-Oost hoek.

Als verbetering van de leefbaarheid van deze wijken is een uitbreiding van de oppervlakte groen aan te bevelen. Hiervoor ontstaan mogelijkheden bij projecten in het kader van stedelijke vernieuwing. Een voorbeeld hiervan is de aanpak bij de herinrichting van het terrein van het voormalige gasbedrijf aan de Trompstraat in IJmuiden Noord waarbij nieuwe plantsoenen en een grote kinderspeelplaats zijn gerealiseerd.

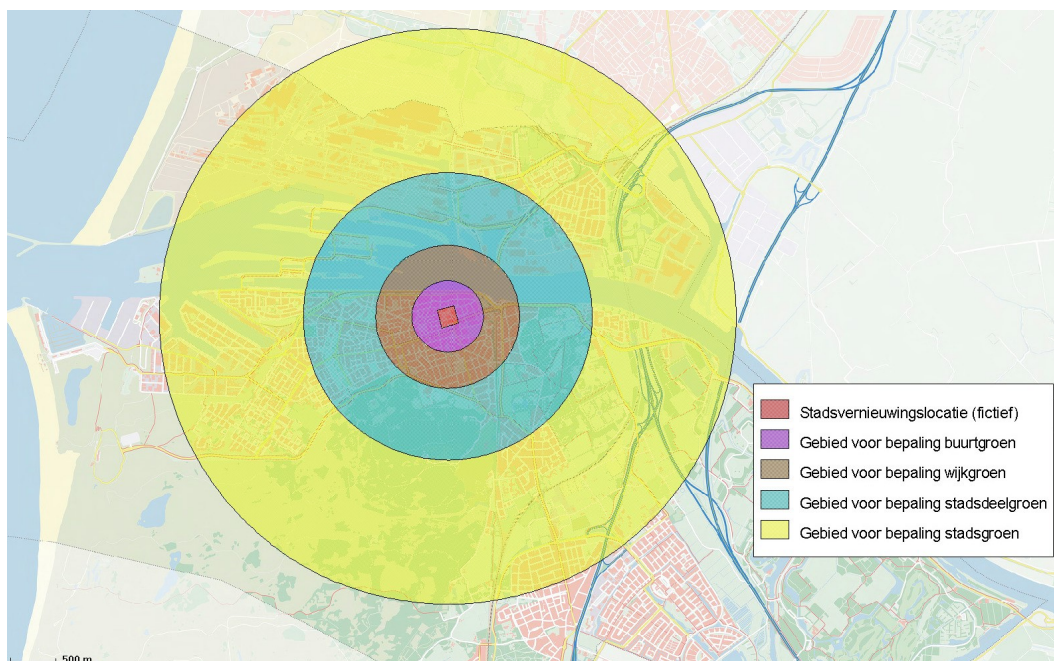
Wanneer de mogelijkheid zich voordoet dienen nieuwe groenvoorzieningen integraal in de stedenbouwkundige planvorming te worden meegenomen. Er circuleren hiervoor diverse normen van o.a. RIVM/NPB (Nationaal Planbureau), ANWB en onderzoeksinstituut Alterra. De volgende normen zijn een dwarsdoorsnede uit bovengenoemde normen:

De norm bestaat eruit dat elke woning tussen de 70 en 80 m² groen in de nabije omgeving moet hebben. Hierbij moet onderscheid worden gemaakt tussen groen in de directe omgeving en groen op een grotere afstand.

Een rekenrichtlijn:

Minimaal 5 m² per nieuw te bouwen woning voor blok en buurtgroen in de directe woonomgeving (tot 400 m vanaf de woning), minimaal 10 m² per woning voor wijkgroen binnen een straal van 800 m per nieuw te bouwen woning en een oppervlakte van minimaal 25 m² per woning voor stadsdeelgroen binnen een straal van 1600 m per nieuw te bouwen woning en 35 m² per woning voor stadsgroen binnen een straal van 3200m.

Om het groen niet teveel te versnipperen en goed beheerbaar te houden is het noodzakelijk een minimale aaneengesloten oppervlakte te hanteren. Richtlijnen hiervoor zijn opgesteld in de LIOR (Leidraad Inrichting Openbare Ruimte 2007).

Voorbeeld rekenrichtlijn bij stadsvernieuwing

Hoofdstructuur Bomenlanen

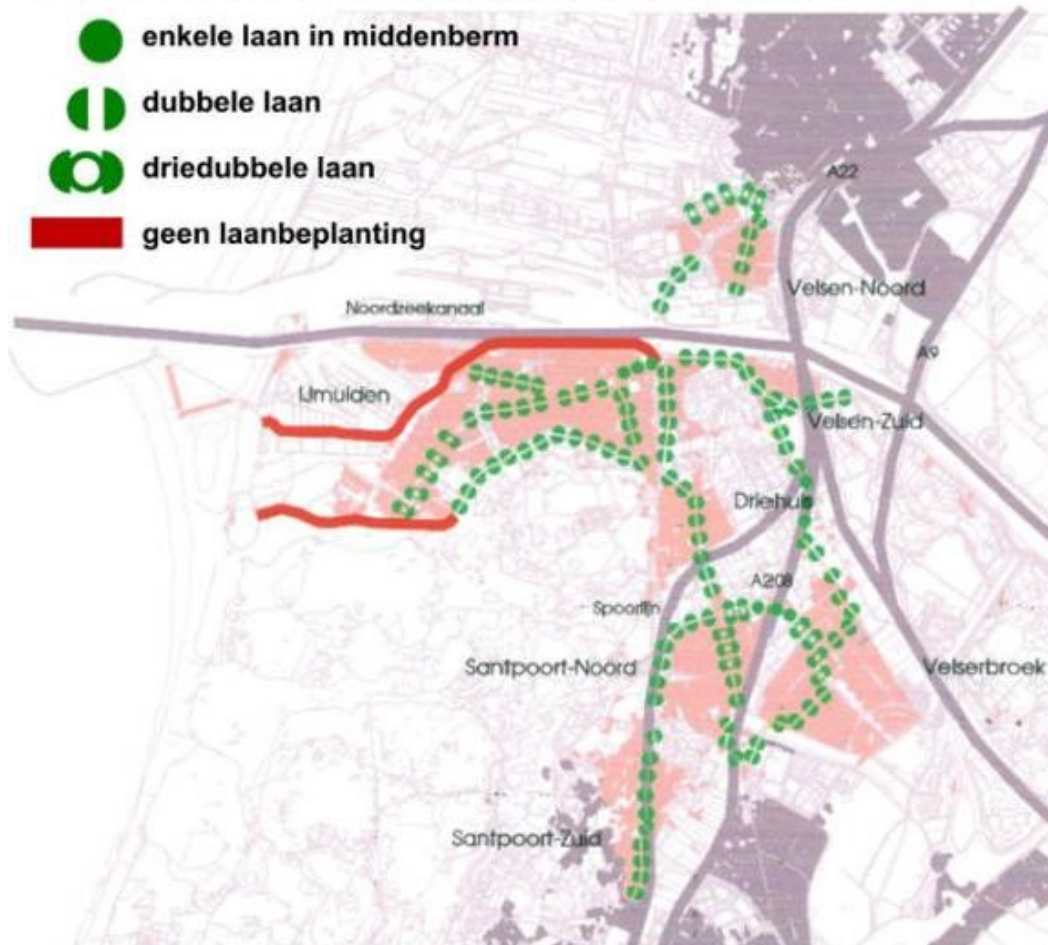
In het stedelijk gebied wordt de groenstructuur voor een belangrijk deel gevormd door laanbomen. Laanbomen zorgen voor een verbetering van de leefbaarheid op plaatsen waar andere groenvoorzieningen in de woonomgeving ontbreken.

In 2003 is het Bomenplan Velsen vastgesteld. Het bomenplan is een uitwerking van dit groenbeleidsplan maar hierop vooruitlopend vastgesteld. De hoofdlaanbomenstructuur is gerelateerd aan het hoofdwegennet, waarmee de verschillende kernen en wijken worden ontsloten. Behoud van de structuur, en tijdige verjonging is van het grootste belang.

Om een evenwichtig laanbomen bestand in stand te houden is het van belang het Bomenplan actueel te houden. Een cyclus van ca 10 jaar is aan te bevelen.

In het bomenplan zijn ook allerlei praktische inrichtingseisen geformuleerd.

HOOFD LAANBOMEN STRUCTUUR VELSEN

Bron: Bomenplan 2003

Financiële vertaling compensatie

De inrichtingskosten van het compenserende groen zijn minstens zo hoog als de vervangingskosten van het te compenseren groen. Hierbij worden de kosten bepaald door de huidige waarde van het gazon, de bomen, de heesters, de verhardingen en de recreatieve inrichting, dan wel de natuurbouw.

De begrote beheerskosten van het te compenseren groen worden bij het beheer van het compenserende groen gebruikt, ook bij een kwalitatieve compensatie.

Er wordt extra verzorging gepleegd om tot het gewenste resultaat te komen. In Representatief Groen en Stedelijk Groen geldt daarbij dat voor 3 jaar het dubbele beheersbedrag van het te compenseren groen wordt aangehouden. De extra beheerskosten dienen in de compensatieregeling begrepen te zijn. Bij het natuurlijke groen duurt het herstel langer. Bij natuurlijke gebieden die in minder dan 25 jaar hersteld raken, wordt een extra post voor herstelbeheer opgenomen ter grootte van 1/3 van de aanlegkosten. Voor terreinen die 25 tot 100 jaar voor herstel nodig hebben, dient 2/3 van de aanlegkosten extra opgenomen te worden voor het herstelbeheer.

Bij de financiële compensatie van bomen moet het bedrag bepaald worden aan de hand van de meest actuele versie van de rekenmethode van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (NVTB).

3.2. Bescherming en versterking Ecologische waarden

Een van de kerngebieden in de ecologische structuur van Velsen is het Nationaal Park Zuid-Kennemerland. Het Velsense duingebied, ten westen van IJmuiden, is daarvan een onderdeel. Dit duingebied is sinds 1991 in het kader van de Natuurbeschermingswet aangemerkt als beschermd natuurmonument. De bescherming is erop gericht om alle huidige geomorfologische, hydrologische, floristische en faunistische waarden te behouden. Daarnaast wordt dit gebied beschermd middels de Europese Habitatrichtlijn.

In de ecologische groenvisie van Velsen is aangegeven dat de ecologische potenties van een gebied moeten worden uitgebuit. Uit ecologisch, landschappelijk én cultuurhistorisch oogpunt is het zeedorpenlandschap, het jonge landschap van Spaarnwoude en de landgoederen inclusief het Wijkeroogplantsoen/-park en het burgemeester Rijkenspark van belang. Landgoed Hogergeest en het Burg. Rijkenspark zijn nog niet opgenomen als monument en daarmee onvoldoende beschermd tegen ongewenste ontwikkelingen.

De vrij geïsoleerd gelegen begraafplaatsen De Biezen en de Wester vormen een rustplaats in de stedelijke omgeving en zijn daarmee een ecologisch waardevol eiland.

Dankzij de grote omvang van de natuurgebieden functioneert het ecosysteem, binnen de gebieden, redelijk goed. Het is echter, door de geringe onderlinge uitwisseling, ook kwetsbaar.

De bestaande ecologische relaties/verbindingen moeten worden behouden en ontwikkeld. Het voornaamste probleem vormen de infrastructurele barrières zoals de A22, de A9, de A208 en de geplande westelijke randweg rond Driehuis (zoals uiteengezet in het LVVP).

Daarnaast moet er worden gestreefd naar een verfijning van de natuurlijke dooradering van het stedelijke gebied, waarmee de natuur dichterbij de voordeur van de bewoners wordt gebracht.

Om te kunnen anticiperen op de toenemende grondwateroverlast, heeft de gemeente in de Ecologische Groenvisie aangegeven de oude duinrellen te herstellen en te ontwikkelen tot natuurlijke afvoerbeekjes. Ook uit cultuurhistorisch oogpunt is het behoud of de ontwikkeling van deze watertjes van belang.

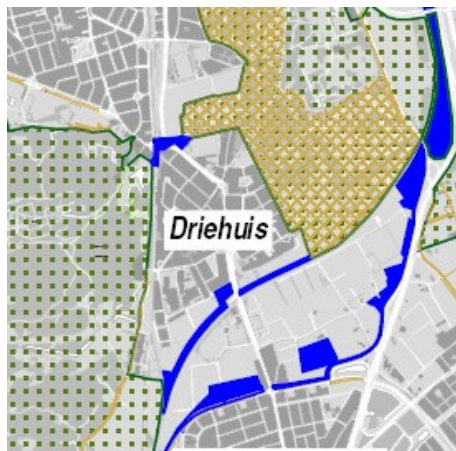
In de structuurvisie van Velsen is een toename van het aantal woningen geraamd op 2800. Deze woningen moeten zo veel mogelijk in bestaand stedelijk gebied worden gerealiseerd. Intensiveren, Combineren en Transformeren is het motto. Daarnaast dienen via de open ruimtes ecologische verbindingen tot stand te komen, tussen de duingebieden in het Nationaal Park Zuid Kennemerland en recreatiegebied Spaarnwoude.

Ecologische Visie

Voor de verbetering van het ecologisch functioneren van het groen in Velsen is de visie op de kaart Ecologische structuur weergegeven. De kaart valt uiteen in ecologische verbindingen (die gerealiseerd moeten worden om een bijdrage te leveren aan het netwerk van de Ecologische hoofdstructuur) en verfijning van de natuurlijke dooradering van het stedelijke gebied (waarmee de natuur dichterbij de voordeur van de inwoners wordt gebracht).

Ecologische verbindingen

De volledige kaart met de ecologische structuur is opgenomen in de bijlagen.

Om de verbinding voor flora en fauna tussen de natuurgebieden rondom Velsen te verbeteren, is het nodig de Ecologische Hoofdstructuur, die het Rijk en de Provincie hebben opgesteld op gemeentelijk niveau te verfijnen. Op de kaart zijn de gebieden weergegeven die daarvoor de beste mogelijkheid bieden. Deze functioneren nu niet als ecologische verbinding, maar dienen daarvoor speciaal te worden ingericht en beheerd. Het is niet mogelijk om elke denkbare dier- en plantsoort een verblijfs- en migratiemogelijkheid te geven in deze verbindingen. De soorten, waarvoor dit wel realistisch is vragen een specifieke inrichting.

Voorbeeld kaart Ecologische structuur

1. West – Oost

In Velsen gaat het vooral om verbindingen in de oost-westrichting. Hiermee wordt migratie tussen de duinen, de buitenplaatsen en Spaarnwoude verbeterd. De ruimtelijke opbouw van Velsen biedt relatief goede mogelijkheden om de verbindingen te realiseren. Het grootste probleem daarbij vormt de grote hoeveelheid infrastructuur die tussen de gebieden doorloopt. Hieronder worden de mogelijke verbindingen nader beschreven. De aanleg van de westelijke randweg om Driehuis zal een extra barrière gaan vormen in de oost-west-gerichte ecologische relaties. Er kunnen mitigerende maatregelen genomen moeten worden die de barrièrewerking deels wegnemen. Die dienen dan wel integraal onderdeel uit te maken van de ontwerpen, die voor de weg gemaakt worden.

2. Noord-Zuid

In noord-zuid richting is vooral de ecologische samenhang van de duinen en het strand over het Noordzeekanaal heen van belang.

3. Nat en droog

De ecologische verbindingen zijn bedoeld om verschillende diersoorten de mogelijkheid te geven om tussen de aaneengesloten natuurgebieden te migreren. Verschillende diersoorten vereisen verschillende leefomstandigheden. Om een breed spectrum aan ecologisch waardevolle milieus in de verbindingen te krijgen dienen er natte en droge situaties gecreëerd te worden. Het herstellen van de oude duinrellen in de ecologische verbindingen dient ook dit doel, naast de noodzaak tot ontwatering van de binnenduintrand, ontstaan als gevolg van de stopzetting van de waterwinning. De watergangen kunnen met stromend schoon water en glooiende oevers voor een ononderbroken natte en droge ecologische verbinding zorgen. Poeltjes in de reellen kunnen een rustige habitat zijn waar insecten, reptielen en amfibieën kunnen verblijven en zich voortplanten, hetgeen weer andere dieren aantrekt. Bovendien ontstaat er voor gevarieerde en mogelijk zeldzame flora een gunstige habitat. Het herstel van de duinrellen vormt ook in cultuurhistorisch opzicht een verrijking.

Voor een goed functionerende ecologische infrastructuur dienen de volgende verbindingen tot stand te worden gebracht:

- Moerasverbinding met bos en grasstrook tussen de duinen, de buitenplaatsen en Spaarnwoude via het groengebied tussen Driehuis en Santpoort-noord en tussen Velserbroek en de A9. Het streefbeeld is een stelsel van natuurlijke oevers of een moerasstrook langs niet te voedselrijk, tamelijk helder water. De oever bestaat uit een moerassige vegetatie, die via opslag van bomen en struiken, struweel en ruigte overgaat in een grazige vegetatie. De grazige vegetatie bestaat uit vochtig tot nat bloemrijk grasland. Deze inrichting biedt verblijfs- en migratiemogelijkheden voor kleine zoogdieren, insecten, vogels en amfibieën. De randzones van dit groengebied bieden hiervoor de beste kansen, omdat hier lijnvormige elementen aanwezig zijn in de vorm van de spoorbermen en –sloten aan de noordzijde en de Schipbroekenbeek, een oude duinrel, aan de zuidzijde. In het hart van het gebied wordt een fijnmazig netwerk van ‘droge’ verbindingen gerealiseerd in de vorm van hagen, houtwallen en singels, gelegen op de kavelscheidingen van de verschillende percelen. Onder de kruising A22/A208 moet gezorgd worden voor een goede, ecologisch verantwoorde waterverbinding.
- Landverbinding tussen de buitenplaatsen en Spaarnwoude langs de noordzijde van de Amsterdamseweg. Als gevolg van de grote barrières, gevormd door de vele infrastructuur is er slechts een zeer beperkte verbinding mogelijk, gericht op vleermuizen, vogels en insecten. Vanaf de landgoederen tot aan het aaneengesloten gebied van Spaarnwoude kunnen, door inrichtings- en beheersmaatregelen ecologische stapstenen worden gecreëerd, die foerageer-, rust- en verblijfplaatsen bieden aan de dieren. De integrale ontwikkeling van het Zuiderscheggebied speelt daar een belangrijke rol in.
- Bosverbinding tussen Velsen en Driehuis. Hiermee wordt een ecologische verbinding tussen het noordelijke duingebied en de Buitenplaats Schoonenberg tot stand gebracht. De verbinding wordt gelegd over en onder het kruispunt Minister van Houtenlaan/Waterloolaan en biedt migratiemogelijkheden voor kleine zoogdieren en amfibieën. Ook hier gaat het om het herstel van een oude duinrel en wordt de ontwatering verbeterd.
- Moerasverbinding tussen Santpoort en Spaarnwoude. Het streefbeeld bestaat uit kleine en grotere moerasjes met een nabijgelegen graszone. De verbinding loopt vanaf het Burgemeester Rijkenspark, via de graslanden tussen het park en de N208 en via de verdolven landen naar de Westbroekplas. De verbinding biedt verblijfs- en migratiemogelijkheden voor kleine zoogdieren, insecten, vogels en amfibieën. De A208 en de Hoofdstaat vormen barrières waar oplossingen voor kunnen worden geboden. De verdolven landen liggen voor een groot deel op Haarlems grondgebied. De verbinding zal alleen in samenwerking tot stand kunnen worden gebracht.
- Waterverbinding tussen de binnenduinrand van Duinrust in Beverwijk en het Noordzeekanaal via Scheybeek en het Wijkeroogpark. De verbinding is onderdeel van het groen en waterplan.

Verfijning stedelijke ecologische structuur

Naast de ecologische verbindingen zijn er mogelijkheden voor verfijning van de ecologische structuur in het stedelijke gebied. Wegbermen, oevers, parken en plantsoenen kunnen, met een, op natuurontwikkeling gerichte inrichting en beheer een leefgebied worden voor diverse soorten flora en fauna. De natuurwaarden van het buitengebied kunnen daarmee tot ver in de stedelijke omgeving doordringen. Op de kaart is aangegeven welke groenvoorzieningen voor deze aanpak in aanmerking komen. Bepalend daarbij is de relatie met het buitengebied.

In de komende 15 jaar dient de ecologische structuur tot stand gebracht te worden. Voor de ecologische verbindingen houdt dit in dat er sportvelden moeten worden verplaatst, grond aangekocht en er inrichtingsmaatregelen moeten worden getroffen. Dit heeft de meeste kans van slagen wanneer het in samenhang met andere ruimtelijke ingrepen uit de structuurvisie Velsen wordt gerealiseerd.

Om het vrijblijvende karakter weg te nemen moeten bovenstaande ontwikkelingen mogelijk gemaakt worden in de bestemmingsplannen.

3.3 Kwaliteitszones / beheer

De volledige kaart met de Kwaliteitszones is opgenomen in de bijlage.

In de structuurvisie Velsen wordt een toename van het aantal woningen op 2800 geraamd. Daarbij is maximaal ingezet op het bouwen van deze woningen binnen bestaand stedelijk gebied. Om zoveel mogelijk ruimte voor water, natuur en landschap te houden, moet er zo zuinig mogelijk omgesprongen worden met de ruimte. Er wordt ingezet op intensief grondgebruik door intensiveren, combineren en transformeren (ICT). De kwantitatieve opgave mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van woningen en de woonomgeving. De mens en zijn leefomgeving blijven centraal staan.

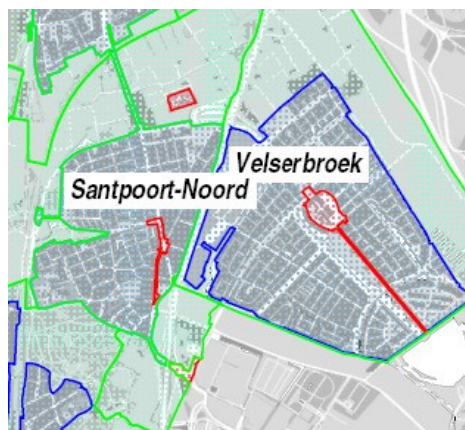
Daarnaast moet rekening gehouden worden met de ontwikkelingen op ecologisch gebied. In Velsen worden al jaren groenvoorzieningen op een natuurvriendelijke wijze beheerd. Het gaat daarbij onder andere om het extensief maaien van wegbermen en kruidenzomen bij bosbeplantingen. Dood hout niet meer uit het bos halen maar op zogenaamde rillen zetten. Het steeds minder toepassen van harde oeververdedigingen zorgt voor een vloeiende overgang van water naar land. Deze natuurlijke oevers bieden gunstige voorwaarden voor de ontwikkeling van water en oeverplanten, en verblijfplaatsen voor diersoorten. Het beheer moet erop gericht zijn dat het een belangrijke bijdrage levert aan de ecologische structuur en ecologische waarde van Velsen (zoals eerder omschreven in dit hoofdstuk). Het beheer dient in te spelen op de toenemende behoefte aan natuurbeleving en moet op een groene dooradering van de bebouwde kom gericht zijn, waarmee een beter contact tussen de wijken, parken en buitenruimte ontstaat.

De steeds beperktere financiële middelen voor het groenbeheer in Velsen maken het noodzakelijk om helder in beeld te krijgen welk kwaliteitsniveau er bereikt kan worden. Bij eventuele verdere bezuinigingen moet voorkomen worden dat het onderhoudsniveau zo laag wordt dat het groen een onverzorgd of verloederd uiterlijk krijgt.

Hiermee samenhangend geldt dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen in evenwicht moet zijn met de milieubelasting en de kosten voor alternatieve bestrijdingsmaatregelen.

Op dit moment is er te weinig differentiatie in de wijze waarop de groenvoorzieningen worden beheerd. Terwijl het beheer bijvoorbeeld in de centra van de kernen gericht zou moeten zijn op de instandhouding van het stedelijke karakter en aan de randen van de kernen op een landelijk karakter.

Visie beheer / Kwaliteitszones

Om bovenstaande redenen is het nodig prioriteiten te stellen in beheer. Differentiatie dient te worden teruggebracht, zodat naar bewoners, politiek en de onderhoudsdienst een éénduidig beeld wordt gegeven. In deze visie is er voor gekozen om Velsen in te delen in 3 kwaliteitszones, representatief groen voor de drukst bezochte plaatsen, stedelijk groen voor de woonbuurten en natuurlijk groen voor de randen van de kernen en de “ecologische inprikkers”.

Voorbeeld kaart Kwaliteitszones

Representatief groen	Kijkgroen, met een hoge belevingswaarde. Beeld: kleinschalig, gedetailleerd. Beheer: intensief, gericht op grote netheid, vrij van onkruid en zwerfvuil. Plantmateriaal exclusief, rijkbloeiend: zomergoed, sierheesters, bloembakken, vormbomen, enz.
Stedelijk groen	Gebruiksgroen, met een sober en doelmatig karakter. Beeld: overwegend gazon met bomen. Beheer: eenvoudig, gericht op redelijke netheid, onkruid en zwerfvuil tot op zekere hoogte acceptabel. Plantmateriaal: eenvoudig te beheren, snel sluitend, grote eenheden.
Natuurlijk groen	Leefgebied voor diverse flora en fauna, overgang naar grote natuurgebieden Beeld: ruige graslanden en grootschalige beplantingen; verticale gelaagdheid in boom-, struik- en kruidlaag. Beheer: extensief, gericht op ontwikkeling van natuurwaarden. Plantmateriaal: inheems.

De kaart geeft een beeld van de indeling op hoofdlijnen. Op een gedetailleerder schaalniveau zijn mengvormen van de zones mogelijk. Het Moerberg- en Gijzenveltplantsoen bijvoorbeeld kan meer betekenis krijgen als leefgebied voor flora en fauna maar dient ook plaats te bieden aan gebruik door de bewoners. Dit kan bereikt worden door menging van de zones Natuurlijk groen en Stedelijk groen. Uitwerking moet plaats vinden in ontwerpen, beheersvisies en beheersplannen. Het verder uitwerken en uitbreiden van een geautomatiseerd beheersysteem moet hoge prioriteit krijgen.

Stedelijke groenvoorzieningen zijn aan slijtage onderhevig. Afhankelijk van de omvang, de ligging, de gebruiksintensiteit en de gebruikte (plant)materialen vindt dat proces in kortere of langere tijd plaats. Periodiek is het daarom nodig om groenvoorzieningen opnieuw aan te leggen zodat er aan de gestelde kwaliteit kan worden voldaan. Een inspectie van de plantsoenen op basis van, zo veel mogelijk geobjectiveerde, criteria is nodig om te komen tot een renovatielijst met prioriteitsstelling en meerjarenplanning.

In de leefbaarheidsmonitor is geconstateerd dat Velsen een ruime voldoende voor de groenvoorzieningen krijgt van haar bewoners. Dat willen we graag zo houden. Er is, ten opzichte van 2004 een terugval te zien in de mate van tevredenheid. Daarom is het zaak om naar verbetering te blijven streven. Zolang het groen in de kernen 'netjes' en schoon is vormt het een positieve bijdrage aan de leefomgeving.

Aan de rand van de kernen lijken de bewoners een meer natuurlijke inrichting en het, daarbij bijbehorende, extensief onderhoud te accepteren. Communiceren over het groenbeheer kan veel onrust weghalen onder de bevolking. Natuurlijk groenbeheer heeft aan de ene kant uitleg nodig, aan de andere kant wordt de vraag naar natuurbeleving steeds groter.

Beheerplannen van parken

Voor alle buitenplaatsen in gemeentelijk bezit, het gemeentelijke duingebied, het Wijkeroogpark en het Burgemeester Rijkenspark zijn in het verleden beheersplannen geschreven. De maatregelen daaruit worden gefaseerd jaarlijks uitgevoerd. De beheersplannen zijn tussen 13 en 27 jaar oud. Het is daarom nodig om de genomen maatregelen te evalueren en om te onderzoeken of er, o.a. als gevolg van veranderende omstandigheden, bijstelling van het beheer noodzakelijk is. De beheersplannen zijn gebaseerd op historische gegevens. Het zal dus niet noodzakelijk zijn om geheel nieuwe plannen te schrijven. In de onderstaande staat is weergegeven om welke beheersplannen het gaat.

Gebied	Opgesteld
Duinen	1990
Bosbeek / burg. Rijkenspark	1994
Schoonenberg, Hoogergeest, Beeckestein	1994
Velserbeek	1980
Wijkeroogpark	1990
Najade	1993
Kennemerstrand	1999

Daarnaast is het noodzakelijk beheersplannen op te stellen voor de gemeentelijk begraafplaatsen Duinhof, De Biezen en De Wester. Al deze begraafplaatsen hebben een bijzondere historie. Voorkomen moet worden dat de historische waarde wordt aangetast.

4 Beleidsvoorstellen

Dit hoofdstuk behandelt de beleidsvoorstellen om de visie te concretiseren. Dit plan, “Ruimte voor Groen”, is een visie op hoofdlijnen en is niet uitvoeringsgericht. Veel van de behandelde zaken moeten nader uitgewerkt worden in deelplannen.

4.1. De visie vertaald

Om de, in het vorige hoofdstuk beschreven, visie te effectueren worden de volgende beleidsaanbevelingen gedaan.

4.1.1. Behoud en uitbreiding

Behoud en compensatie; Hanteren groenclassificatiekaarten

Bedreigende ontwikkelingen voor de, op de groenclassificatiekaarten aangegeven klasse “te behouden groen” dienen niet te worden toegelaten. Aantasting betekent een onaanvaardbare verarming van de groenstructuur van Velsen.

Bedreigende ontwikkelingen voor de klasse “te behouden groen met compensatiebeginsel” dienen niet te worden toegelaten tenzij er een zwaarder wegend maatschappelijk belang is dat dit noodzakelijk maakt. Om te kunnen bepalen of hiervan sprake is wordt er getoetst aan 5 criteria. Een ontwikkeling dient een zwaarder wegend maatschappelijk belang wanneer:

1. de veiligheid van een persoon of personen in het geding is of
2. het beleid van hogere overheden moet worden uitgevoerd, er geen alternatief mogelijk is, en het belang op langere termijn nog aanwezig is of
3. de leefbaarheid van een wijk of wijkonderdeel door de ingreep sterk wordt verbeterd en het belang op langere termijn nog aanwezig is of
4. er een noodzakelijke maatschappelijke voorziening moet worden gevestigd of uitgebreid, er geen alternatief mogelijk is en het belang op langere termijn nog aanwezig is of
5. er met de ingreep een significante en op langere termijn blijvende bijdrage aan de verbetering van het milieu wordt gerealiseerd.

Aantasting betekent een verarming van de groenstructuur en moet daarom alleen mogelijk zijn indien bekrachtigd met een besluit van de gemeenteraad en gevolgd door compenserende maatregelen.

De volgende compensatiemethoden zijn mogelijk:

- Compensatie met nieuw groen dat minstens dezelfde oppervlakte en gebruikswaarde heeft en in dezelfde wijk ligt (kwantitatieve compensatie).
- Het resterende groen in dezelfde wijk moet binnen dezelfde functie als het te compenseren groen beter ingericht en beheerd worden (kwalitatieve compensatie).
- Door middel van dubbel grondgebruik kan het, te compenseren groen, met dezelfde functie op dezelfde plek worden teruggebracht.

Bij het bepalen van de compensatiemethode wordt de, hierboven weergegeven, volgorde gehanteerd. Dat betekent dat er dus in eerste instantie wordt gestreefd naar een kwantitatieve compensatie.

De financiële vertaling van compensatie, zoals omschreven in hoofdstuk 3 moet worden gehanteerd.

De klasse “niet te behouden groen” heeft betrekking op stukken openbaar groen die niet aansluiten op de groenstructuur, weinig gebruikswaarde hebben en door hun geringe oppervlakte en gescheiden ligging relatief duur in onderhoud zijn. De stukjes groen in deze klasse komen in aanmerking voor verkoop aan particulieren of kunnen worden aangewend voor een ander gebruiksdoel.

Monumentenstatus

Naast alle andere landgoederen moeten landgoed Hoogergeest en het Burgemeester Rijkenspark een monumentenstatus krijgen om in standhouding te garanderen. Bij ingrepen moet er, naast de aanlegvergunning, een monumentenvergunning worden aangevraagd bij de, daarvoor bevoegde overheid. De ingreep wordt dan expliciet getoetst aan de voorwaarden die in de aanwijzing tot monument zijn opgenomen.

Uitbreiding groen

In de dicht bebouwde delen van Velsen bestaat een tekort aan groenvoorzieningen. Als verbetering van de leefbaarheid van deze wijken wordt er bij stedelijke vernieuwing gestreefd naar een uitbreiding van de oppervlakte groen.

Vanuit, door diverse landelijke organisaties opgestelde, normen is een dwarsdoorsnede gemaakt die erop neerkomt dat in de nabijheid van elke woning tussen de 70 en 80 m² groen gewenst is. Daarbij wordt de volgende rekenrichtlijn gehanteerd:

- minimaal 5 m² per nieuw te bouwen woning voor blok en buurtgroen in de directe woonomgeving (tot 400 m vanaf de woning),
- minimaal 10 m² per woning voor wijkgroen binnen een straal van 800 m per nieuw te bouwen woning,
- minimaal 25 m² per woning voor stadsdeelgroen binnen een straal van 1600 m per nieuw te bouwen woning,
- minimaal 35 m² per woning voor stadsgroen binnen een straal van 3200m.

Om het groen niet teveel te versnipperen en goed beheerbaar te houden is het noodzakelijk een minimale aaneengesloten oppervlakte te hanteren. Richtlijnen hiervoor zijn opgesteld in de LIOR (Leidraad Inrichting Openbare Ruimte 2007).

Bomenlanen

Het in 2003 vastgestelde “Bomenplan 2003” moet actueel gehouden worden. Actualisatie dient om de 10 jaar plaats te vinden.

Financiële compensatie bomen

Bij de financiële compensatie van bomen moet het bedrag bepaald worden aan de hand van de meest actuele versie van de rekenmethode van de Nederlandse Vereniging van Taxateurs van Bomen (NVTB).

4.1.2. Ecologie

Realiseren van de ecologische structuur; hanteren ecologische structuurkaart

In de komende 15 jaar dient de ecologische structuur zoals aangegeven op ecologische structuurkaart tot stand gebracht te worden. Voor de ecologische verbindingen houdt dit in dat er sportvelden moeten worden verplaatst, grond aangekocht en er inrichtingsmaatregelen moeten worden getroffen. Daarnaast moet er een verfijning plaatsvinden van de ecologische dooradering van het stedelijk gebied. Dit alles moet in samenhang met andere ruimtelijke ingrepen uit de structuurvisie Velsen wordt gerealiseerd. De, te realiseren, ecologische verbindingen staan beschreven in paragraaf 3.2.

Verankering ecologische structuur in bestemmingsplan

Om een goede inbedding en draagkracht voor het behoud en de realisatie van de ecologische structuur te waarborgen is het nodig bovenstaande zaken mogelijk te maken in het bestemmingsplan.

4.1.3. Kwaliteitszones / beheer

Realiseren kwaliteitszones; hanteren kaart kwaliteitszones

Differentiatie in beheer moet worden teruggebracht, zodat naar bewoners, politiek en de onderhoudsdienst een éénduidig beeld wordt gegeven. Velsen wordt dan opgedeeld in 3 kwaliteitszones, **representatief groen** voor de drukst bezochte plaatsen, **stedelijk groen** voor de woonbuurten en **natuurlijk groen** voor de randen van de kernen en de “ecologische inprikkers”. Op de kaart met kwaliteitszones is een beeld van de indeling op hoofdlijnen aangegeven. Op een gedetailleerder schaalniveau zijn mengvormen van de zones mogelijk. Uitwerking is noodzakelijk door middel van beheerplannen op wijkniveau.

Beheer en ecologie

Het beheer moet erop gericht zijn dat het een belangrijke bijdrage levert aan de ecologische structuur en ecologische waarde van Velsen. Het moet inspelen op de toenemende behoefte aan natuurbeleving en moet op een groene dooradering van de bebouwde kom gericht zijn.

Financiële aspecten beheer

De steeds beperktere financiële middelen voor het groenbeheer in Velsen maken het noodzakelijk om helder in beeld te krijgen welk kwaliteitsniveau er bereikt kan worden. Bij bezuinigingen moet voorkomen worden dat het onderhoudsniveau zo laag wordt dat het groen een onverzorgd of verloederd uiterlijk krijgt.

Hiermee samenhangend geldt dat het gebruik van bestrijdingsmiddelen in evenwicht moet zijn met de milieubelasting en de kosten voor alternatieve bestrijdingsmaatregelen.

Communicatie over beheer

Een wijziging in het beheer, zoals omschreven in de kwaliteitszone kaart heeft directe gevolgen voor het beeld van de buitenruimte. Natuurlijk groenbeheer bijvoorbeeld heeft aan de ene kant uitleg nodig, aan de andere kant wordt de vraag naar natuurbeleving steeds groter. Hierover moet uitleg gegeven worden om onrust weg te halen bij de bevolking.

Beheerplannen

Met behulp van bovengenoemde kwaliteitszone kaarten moeten **wijkbeheerplannen** worden opgesteld.

De beheerplannen voor buitenplaatsen in gemeentelijk bezit, het gemeentelijke **duingebied**, het **Wijkeroogpark**, **Najade** en het **Burgemeester Rijkenspark** zijn verouderd en moeten worden geëvalueerd en herzien.

Daarnaast is het noodzakelijk beheerplannen op te stellen voor de gemeentelijk begraafplaatsen **Duinhof**, **De Biezen** en **De Wester**.

Geautomatiseerd beheersysteem

Het geautomatiseerde groenbeheersysteem moet zijn weerslag krijgen op de uitvoering. Dit verdient hoge prioriteit en veel aandacht. Met dit systeem kan ook inzichtelijk worden gemaakt welke gevolgen eventuele bezuinigingen hebben op het groenbeheer. Groenbeheersplannen en de kwaliteitszonerings zijn onlosmakelijk verbonden met het geautomatiseerde groenbeheersysteem.

Renovatie plantsoenen

Stedelijke groenvoorzieningen zijn aan slijtage onderhevig. Een inspectie van de plantsoenen op basis van zo veel mogelijk geobjectiveerde criteria is nodig om te komen tot een renovatielijst met prioriteitsstelling en meerjarenplanning.

4.2. Uitvoeringsplannen in de tijd gezet

In paragraaf 4.1 is de visie vertaald in beleid. Hieronder volgt een vinklijstje met plannen die opgesteld moeten, geactualiseerd of die een nadere uitwerking nodig hebben.

Tijdsfad	Omschrijving
Jaarlijks	Het opstellen c.q. actueel houden van een lijst voor het renoveren van plantsoenen.
In 2009	Opstarten procedure voor het aanvragen van de Monumentenstatus voor landgoed Hoogergeest en het Burgemeester Rijkenspark.
Vanaf 2009	Plan van aanpak opstellen voor het verankeren van de ecologische structuur in bestemmingsplannen.
Vanaf 2009	Opstellen uitwerkingsplan(nen) voor de ecologische structuur zoals aangegeven op de ecologische structuurkaart. Hiervoor is per locatie een verdere uitwerking noodzakelijk. Een en ander is afhankelijk van stedenbouwkundige ontwikkelingen uit de structuurvisie en hangt nauw samen met de uitwerkingen op dit gebied in het Landschapsbeleidsplan.
Vanaf 2008	Het operationeel maken van het geautomatiseerde beheersysteem waarin de kwaliteitszoning en de actuele beheerplannen zijn opgenomen.
In 2009 en 2010	Het opstellen van wijkbeheerplannen voor elke wijk met bijbehorend communicatieplan.
Vanaf 2009	Het opstellen van een uitvoeringsplan voor het tot stand brengen van een zoning in beheer zoals aangegeven op de kwaliteitszone kaart en uitgewerkt in de wijkbeheerplannen en hierin de ecologische uitgangspunten voor het beheer verder uitwerken en meenemen.
Vanaf 2010	Het herzien c.q. actualiseren van beheerplannen voor alle buitenplaatsen, het duingebied, het Wijkeroogplantsoen, Najade en het Burgemeester Rijkenspark waarin aanbevelingen vanuit het Landschapsbeleidsplan worden verwerkt.
Vanaf 2010	Het opstellen van beheerplannen voor de gemeentelijke begraafplaatsen.
In 2013	Bomenplan 2003 herzien.

5 Bijlagen

Bronnen

- Ministerie LNV, Natuur voor Mensen, Mensen voor Natuur, nota Natuur, Bos en Landschap in de 21e eeuw, 2000.
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Structuurschema Groene Ruimte, het landelijk gebied de moeite waard, 1993
- Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, Structuurschema Groene Ruimte 2, samen werken aan groen Nederland, 2002
- Ministerie VROM, Nota Ruimte, 2004
- Provincie Noord-Holland, gemeenten Velsen, Beverwijk, Heemskerk, Groen- en Waterplan, 2002
- Provincie Noord-Holland, Kennemerzoomplan, 2001
- Provincie Noord-Holland, Samen werken aan groene wegen in het Noord-Hollandse landschap, realisatie ecologische verbindingzones in Noord-Holland, 1999.
- Provincie Noord-Holland, Streekplan Noord Holland Zuid, 2003
- Gemeente Velsen, Structuurvisie Velsen 2015, 2005
- Gemeente Velsen, bureau B. Kruijsen, Ecologische groenvisie gemeente Velsen, 1997
- Gemeente Velsen, Gebiedsvisie Velsen-Noord, 2000
- Gemeente Velsen, Groenstructuurplan Gemeente Velsen, 1985
- Gemeente Velsen, ISV, Ontwikkelingsprogramma Stedelijke Vernieuwing Velsen 2000 – 2004, 2000
- Gemeente Velsen, Kustvisie IJmuiden, 1999
- Gemeente Velsen, Lokaal Verkeers- en VervoersPlan, 2004
- Gemeente Velsen, Meldpunt Openbare Werken jaaroverzicht 2000, 2001
- Gemeente Velsen, Visie op Velsen 2010, 2000
- Kustvisie IJmuiden, 2006
- PWN e.a., Masterplan regeneratie duinvalleien nationaal park Zuid Kennemerland, Bloemendaal 1999
- Recreatieschap Spaarnwoude, Beheersvisie Agrarisch Gebied, 2006.
- Stichting Recreatie, Rood en Groen in balans, een verkenning van groennormen en alternatieve benaderingen, 2001
- VNG, Groen op waarde geschat, groene reeks 126, 2001

Hoofdgroenstructuur

Ecologische structuur

Kwaliteitszones